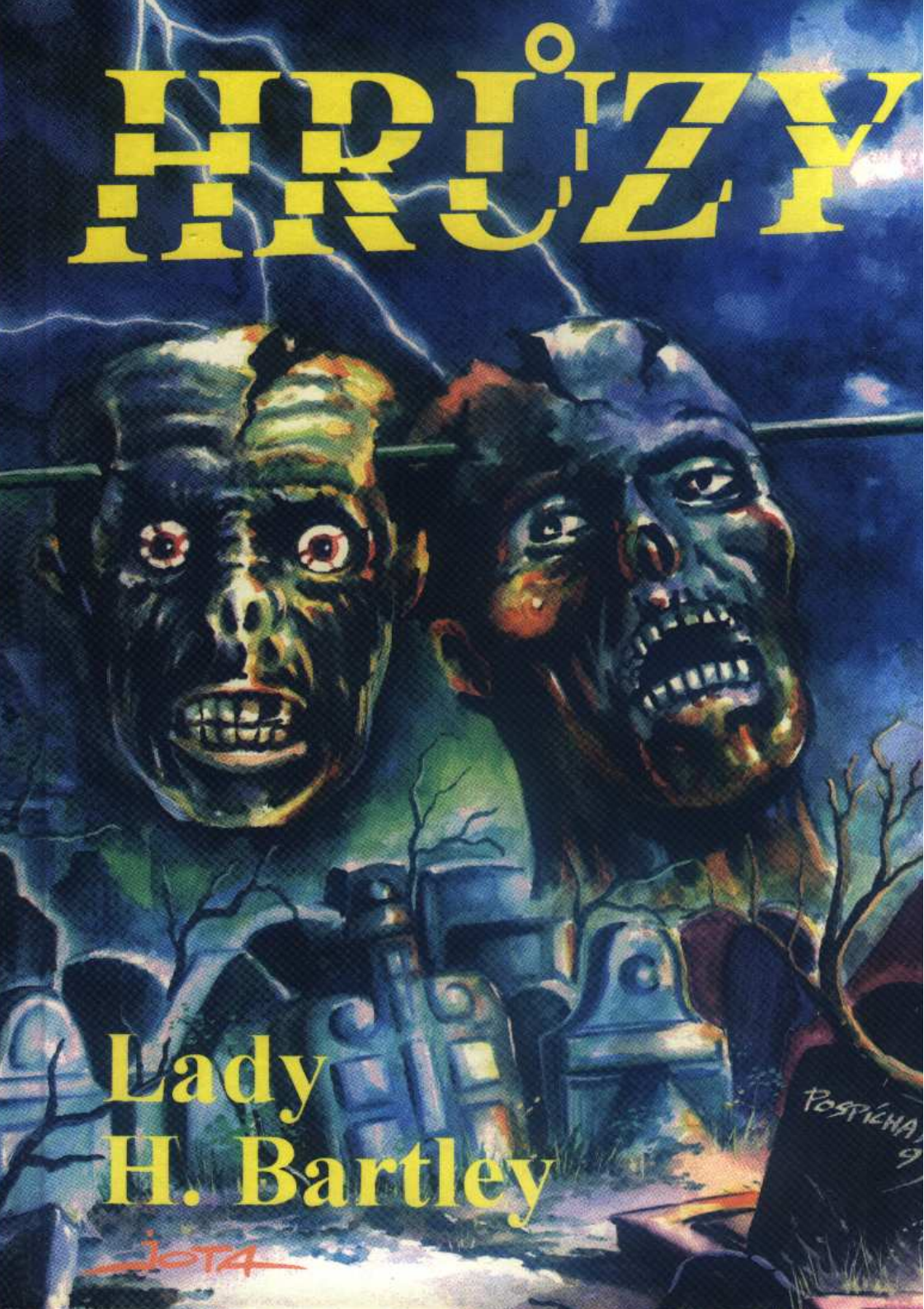
HRŮZY

LADY H. BARTLEY

BRNO / 1993

© JOTA 1993
Illustrations © Josef Pospíchal 1993
ISBN 80 – 85617 –13 –7

I
Z MOCI MRTVÝCH

RŮŽOVÉ PŘÍTELKYNĚ

Nemocnice ho zaměstnává, aby oholil a připravil do rakve její oběti, než je odevzdají pohřebním ústavům. Dělá tento úkol se zalíbením, v němž je trochu náboženské horlivosti jeho rasy. Jeho starobylé řemeslo se dotýká
obou světů.

Lawrence Durrell, Alexandrijský kvartet

„Loučím se s vámi, přátelé moji milí! Buďte tady hodní, zítra přijdu zas.“

Teodor udělal pár kroků, otevřel druhou komoru a vešel dovnitř. S láskyplným pohledem prohlížel prostory, kde byl pánem.

„Moji milí přátelé …“ chtěl ještě něco dodat, ale větu nedokončil, uvědomil si najednou, tváří v tvář dvaceti lidským bytostem, s nimiž se cítí dobře, jak hrozný je svět za branou a jeho zlo stále narůstá. A proto bylo nutné vytvářet si jiný svět … Jen smrt ukazuje na to, jak jsou všichni jednotní.

Teodor přibouchl dveře a po několika krocích otevřel další komoru. „Moji milí přátelé, buďte sbohem!“ Poté uzamkl železnou mříž, dvakrát se ohlédl a zamával.

V malé místnosti bylo pološero. Teodor zatáhl okenní závěsy. Posadil se a nahlas povzdechl: „Celý den žádné tělo? Tomu nerozumím. Co se děje? Ani jedna vražda, ani sebevražda. A slibovali, že přivezou oběšeného.“ Zkroušeně zavrtěl hlavou.

Po chvíli vyjmul z ledničky svoje „milé“ nasolené maso, posypal je zvláštním kořením, které si přivezl až z Katmandú a oblíbenou pochoutku si ogriloval. Musí počkat na Zbyňka, který ho vystřídá. Je to jeden z mála lidí, které Teodor snášel.

Byl lidmi znaven. Těmi živými, divoce gestikulujícími, stále se o něčem dohadujícími …

Zbyněk, malý človíček s úzkými ramínky, ohnutými zády a propadlým hrudníkem, přišel na čas. Voněl čerstvým vzduchem. V tomhle prostředí, přesyceném mrtvolným pachem a formaldehydem působilo to téměř jako hřích.

„Jak to dneska šlo?“ zeptal se Zbyněk. Svlékl si tmavý baloňák a posadil se.

„Dohromady žádná práce, jenom jedna dopravní nehoda. Byl jsem s tím hned hotový.“

„To není normální,“ podivil se Zbyněk, zvedl se a začal si vařit grog.

„Víš ty vůbec, jak jsem rád, že jsem mohl vystřídat Pepu? Kdyby mu to nedokázali, neměl bych do čeho píchnout. Ještě že se Pepa prožvejknul, frajer libovej – vyholenej, nažehlenej! Kdo by to do něj řek, že je tak nevybíravej! Řezat prsa a i další věci těm starejm!“

„No právě.“

„Cos vůbec udělal s tím papiňákem, kde si to vařil…?“

„Odvezla ho kriminálka“, poznamenal Teodor. „No nic, musím běžet. Abych nezapomněl. Víš, co zjistila doktorka Zádorožná při tom svém výzkumu? Plíce kuřáka vypadají stejně jako plíce nekuřáka. Ale rozdíl je mezi plícema třeba Pražáka a člověka z hor děsivý. Pražák má plíce hnědé jako pepsikola a lidi z hor je mají překrásně růžové…“

„A to tě udivuje? Vždyť to máme tady každý den na stole.“

Oba dělali stejnou práci, trochu na sebe žárlili, trochu se i vzájemně předháněli. Za pitvu normálního těla pobírali sice příplatek, ale za shnilé tělo dostávali dvakrát víc. A o to byla rvačka. Nemuselo se nic sešívat… – příjemná práce.

Při střídání služeb se obvykle chlubili, kdo měl co zajímavějšího. Teodor dostal minulý týden do rukou krotitele, pošlapaného slonem.

„To byl slon systematik,“ smáli se oba. „Krotiteli nikde nevylezla ani kůstka. Slon musel mít v nohou prvotřídní cit…“

Zbyněk s Teodorem toho někdy však měli až nad hlavu, cítili se unavení až k padnutí, a tak byli rádi, když jim dovezli třeba jenom nohu či ruku, když z mrtvého víc nezůstalo.

„Čím míň těla, tím míň práce.“ To byl nezvratitelný fakt. A příplatek dostali stejně jako za tělo celé.

Kdo byl Teodor Cabejšek, zvaný Caban? Mládenec krev a mléko, s rukama jako lopaty. Síla za tři a zdraví? To mohl rozdávat. Ramenatý, svalnatý, s vlnitými tmavými vlasy, takže snadno probouzel v dívčích srdcích touhu. Jeho neotřesitelná lhostejnost je však obvykle odradila.

Byla už tma, když vyšel z budovy smrti obrostlé černým břečťanem. Nastartoval bleděmodrého žigulíka kombi, kolem kterého se shromažďovali černí krkavci. Pak si zašeptal pod vousy: „Dneska musíš jet opatrně!“

Vzadu měl nádobu se třemi hlavami. Bylo nutné dávat dobrý pozor, aby se tam moc nemlely a zbytečně se mu formalín nevyšplouchal na nové potahy.

Caban byl velmi přičinlivý člověk. Kromě práce v baráku smrti měl ještě vedlejšák. Dělal pro antropologický výzkum.

„Kdo má tuhle práci rád, ten to ocení,“ říkával často s jistou dávkou hrdosti.

Ze superprojekce uříznuté hlavy si Caban vozil domů na přilepšenou. Nakonec, co by po večerech dělal. Nikdo ho tam nečekal, jen dvakrát týdně chodila hospodyně – kolegyně Oslzlá. Jinak žil sám. A tak s pečlivostí sobě vlastní stahoval kůže, sundával maso… Hlavy pak vyvářel ve vodě ve velikém hrnci… Byla to náročná práce. Vodu musel nejméně čtyřikrát slít, pak hlavy vařit znovu v saponátu a nakonec je vybělil v kysličníku. Něco podobného dělal už jako kluk u dědy v hájovně… Hrál si s nimi rád. S lebkami, které byly tak krásně běloučké jeho zásluhou. Brával je do ruky s potěšením… A doma se mu hromadily skalpy. Lidi pro to moc pochopení neměli. Ani ti z baráku. Vzpomíná si, když vezl Házlovou k metru, co ta ženská vyváděla. Cimprlína jedna. Prosil ji, aby kbelík s hlavami přidržovala a ona na něj spustila, sotva vyjeli!

„Jeď vopatrně, prokrista, Cabane, voni se v tom kýblu nějak melou a ta jedna furt vylejzá!“

„Která, prosím tě?“ zeptal se Caban otráveně.

„No tahle největší.“

„To nic, to je učitel Hejl, toho se bát nemusíš…“

Zdálo se mu, že se po jeho uklidňujících slovech Házlová stejně neupokojila, a tak byl docela rád, když vystoupila už u stanice jedenáctky. Lidi jsou prostě divní! A přitom pan Hejl měl jen smůlu. V pátek vyšel před školu – podívat se, jak bude na víkend, zda mají se ženou jet na chalupu či ne. A jak tak koukal do nebe, zblejskla ho parta feťáků, kteří byli naštvaní, že jim dlouho nejede tramvaj. Vzali železné tyče složené opodál a protože se hrozně nudili, pana učitele utloukli…

Ten hrozný svět za branou jejich baráku byl čím dál odpornější, uvědomil si Caban. Nestvůrné pohyby lidí, kteří neví nic o ušlechtilosti smrti a ukončují své omyly násilnostmi.

Teodor byl rád, když už měl k půlnoci klid a se vším byl hotov. Teď zbývalo už jen to nejmilejší. Přežehlit růžovou krajkovou mašličku, z keře růžových poupat utrhnout to nejněžnější a dát ho do vázičky. Na zítřek. Vždycky přitom s láskou a rozjitřenou myslí vzpomínal na svou Karolínku. Na šelestění jejích hedvábných šatů, které ho tolik vzrušovalo, a na její ruce. Ruce, jež se nebránily.

Caban si pečlivě složil puky kalhot, přehodil je přes opěradlo křesla, na ramínko pověsil košili. V žlutě vykachlíčkované koupelně pobyl půl hodiny, celé tělo promazal pleťovým krémem, sáhl po intim spreji, který si nedávno dovezl z Německa… Na čistotu a lahvičky s vůněmi si potrpěl. Vždycky si jich koupil celou náruč.

S pocitem svěžesti a dokonalé harmonie usnul.

Zítra bude jistě hezký den.

Brzy ráno stejnou cestou jako včera přijel k budově smrti obrostlé břečťanem. Sotva zastavil, černí krkavci vzlétli a obklopili Teodorovo bleděmodré auto. Tak jako každý den Cabana vítali…

Jen tak na půl úst se pozdravil se Zbyňkem, a když za obuvníčkem, jak ho někdy oslovoval, protože byl vyučený švec, zapadla vrata, vydal se dlouhou vykachlíkovanou chodbou ke komorám. Otevřel tu první a jako každé ráno s úsměvem zahalekal: „Moji milí přátelé, tak jsem zase u vás, moc jste mi chyběli…“

Jedny, druhé, třetí až páté dveře, stejně upřímný a klidný úsměv, stejné pozdravení.

Teď však Caban nápadně zrozpačitěl. Dvakrát přešlápnul před umrlčí komorou s číslem sedm, jeho oči zněžněly, dostaly fialkový odstín. Dlaně se mu zpotily. Pak vzal za kliku, prudce otevřel dveře a rychle je za sebou zavřel.

Proplétal se mezi vozíky s mrtvými těly. A mrtví jako by hleděli na toho jediného živého s láskou, jako by se dožadovali jeho pozornosti. On však mířil k vozíku v rohu komory a téměř zbožně k němu přistoupil. Na něm ležela zsinalá dívka v dlouhých plesových šatech. Teodorovi se třásly ruce, ale pak zjihlým hlasem pronesl: „Už jsem zase u tebe, moje milá malá přítelkyně.“ Sáhl do kapsy, vytáhl růžovou krajkovou mašličku a ovinul ji mrtvé kolem krku. Pohladil ji, sáhl do druhé kapsy pláště a vetknul dívce do světlých vlasů růžové poupě.

„Zítra ti přinesu náušničky s bílým kamínkem. Zasloužíš si je. A padnou ti přesně k tomu zlatému prstenu, na který ses tak těšila.“

Caban vzal dívčinu ledovou ruku a políbil ji.

„Tolik jsem se na tebe těšil. Nemusím ti to ani říkat, stejně o mně víš všechno, moje milá, malá přítelkyně s růžovými plícemi. Jsi má horalka, jediná mezi tady těmi začouzenými Pražandami.“

Caban se ohlédl za sebe k ostatním vozíkům. Na některém ležela i dvě mrvá těla najednou. Bylo málo místa.

Ruce visící bezmocně dolů, mrtvolné červenofialové skvrny, rozšířené zornice, ztuhlost, rozklad…, to všechno tvořilo svět, kde Caban dýchal zhluboka a samozřejmě. Jeho slabost chápat lidi tady byla zapomenuta.

„Tebe bych nechtěl ani za nic," prohodil s jistou dávkou humoru a naklonil se nad mrtvým tělem ženy ve světlých šatech. Její tvář byla až nelidsky poničená, plná zevních poranění.

„Sebeničení je někdy jediná cesta k úniku z rozběsněného světa," šeptal si Teodor. Vzal ženinu hlavu do dlaní a zvedl jí bradu.

„Máš, chudáčku, děsnou strangulační rýhu, i když jsi jinak pěkná ženská."

„Moc se na mne nekoukej, Hrábková," oslovil pak ženu na vedlejším vozíčku a vzal ji za ruku. „Vypadá jako ochechule," napadlo Cabana, ale nahlas to neřekl. Přejel mrtvole nehty párkrát po hřbetu ruky.

„Dělá se ti už pěkná posmrtná rukavička," řekl a mlasknul. Cárovité puchýře se pod Teodorovými nehty lehce olupovaly…

„Jsi čím dál zelenější…" dodal po chvíli a zahleděl se kamsi do ztracena.

Kdyby někdo nakoukl do komory, asi by se podivil. Mrtvola, kterou Teodor právě oslovil, vypadala příšerně. Po čtrnácti dnech ji našli v bytě sežehnutou elektrickým proudem; a to už byla nafouklá. Na kovovém vozíku ležela sama, jak byla obrovská, břicho vyduté a temně zelené pruhy jejího těla na některých místech černaly.

Teodorův pohled nabyl opět přítomného výrazu. Zvedl svou ruku k ústům, foukl na její hřbet a ledabyle prohodil: „Hergot, zůstal mi tu ještě kousek rukavičky…," pak se otočil k dívce v plesových šatech: „Vyvezu tě, moje milá přítelkyně, raději na chodbu, aby ostatní nezáviděly."

Rozkoš s Karolínou si Caban dopřával skoro každý den. Pokaždé se jeho těkavá mysl ocitla ve světě zvláštní melancholie a on v horečnatém stavu vzlykal: „Ty drahá, drahá!"

Žádná před ní nebyla tak dokonalá. Měla jemná ouška a tak krásně chladila. Teodor se potom celý den cítil skvěle. Jako by

byl lehčí, jako by se vznášel. Však také nikdy nezapomněl milé Karolínce poděkovat…

Jakmile ji odvezl do jejího kouta a zamával jí dvakrát na rozloučenou, bral tři schody najednou, aby včas stihl pitvu. Musí se víc soustředit a ne stále myslet na ni. Minule zapomněl na stole mozek a pak se musel vracet, aby ho dal do misky fixovat. Naštěstí si toho nikdo nevšiml. Musí si dávat pozor, i když by nejraději myslel jen na Karolínu. Ani jednou se nestalo, že by ji potom neurovnal záhyby sukně, ruce nesložil na prsa…

Onehdy jí koupil v obchoďáku nové šaty, stříbrný plášť a boty se zlatými kramflíčky. Rád si ji strojil. Byla tak tvárná. Mohl se jí svěřovat se svými starostmi; chápala ho a rozuměla mu. Nikdy neztropí scény; těch se v životě bál nejvíc. V mládí jich od nevlastní mámy zažil bezpočet. Tvrdých, agresivních scén, které v něm vyhloubily propast – temnou a stále se plnící neporozuměním. Karolína je jiná. Jeho malá přítelkyně. Jeho horalka.

Láska k ní byla růžová, bezstarostná, jako poupata v jejích světlých vlasech, jako stužky, jež každý den obměňoval, jako její plíce, kterými ho tak zaujala, když ji pitval…

Teodor je šťastný, chce se mu tančit a zpívat.

Ale nic netrvá bohužel věčně, ani láska k jedné slečně, a to platí obzvlášť, když se ta slečna začne rozkládat.

Tohle si uvědomil Teodor za nějaký čas a zesmutněl.

„Byla tak pokorná…“ vzdychal. „Co mi jiného zbývá, než si podat zase inzerát.“

Teodor Cabejšek měl v životě z pekla štěstí. Většinou se našla nějaká pěkná mrtvola, k níž se nikdo nehlásil, kterou nikdo nepohřešoval. Z deseti to bývaly tak tři. Karolína patřila mezi ně.

Takové jako ona museli dávat spálit na státní útraty. A když právě žádná nebyla, dal si Caban inzerát…

„Moje milá, malá přítelkyně, kterou nikdo nechce, jen já,“ šeptal často Teodor Karolíně. „Ty mi nezestárneš!“

Ale teď přišel ten děsivý čas, že se s ní musí rozloučit, naposled jí vetknout růžové poupě do vlasů a – rozříznout Karolíně hruď – vystavit ji malému zákroku…

„Nebude tě to bolet, neboj se, mám šikovné ruce, to říká i pan primář..“

„Vy jste pan Teodor Cabejšek?“ Drobná, mladá blondýna zvedla hlavu od stolu v kavárně Halvie, okamžitě po tom, co se před ní Teodor uklonil.

„Ano. A vy jste slečna Světlana z Jizerských hor?“

„Jsem. Přijela jsem na váš inzerát ze Svobodného slova.“

Dívka zrůžověla rozpaky a Teodorovi se pocitem úlevy a tušené radosti rozšířily zorničky. Zase měl z pekla štěstí. Tahle slečna jako by z oka vypadla Karolíně i těm několika předchozím. Světlé vlasy, jemná ouška i nos, nebeský pohled. Co víc si může přát?

Cabanovy naděje narůstaly den po dnu. A Světlana byla záhy okouzlená. Líbil se jí Teodorův rázný krok, chlapské způsoby i tmavý husarský knír. A tak se vodili za ruce, líbali se v loubí.

Vždycky ji na rozloučenou poškrábal na bříšku…

„Jako by mě chtěl zkoumat,“ napadlo jednou bůhví proč Světlanu.

Poslání inzerátu „Hledám dívku do 25 let, nejraději z hor a osamělou, za účelem seznámení. Značka Navždy“, se naplňovalo.

Teodor po Světlaně toužil opět tou svojí zvrácenou a nekřesťanskou touhou. Už ji viděl před sebou poddajnou a mlčící. Sám se Světlanou, která neměla na tomto světě nikoho.

Světlana cítila v Teodorovi oporu. Měl tolik zkušeností, dozvídala se o prokletých lidských osudech a rozmanitosti prostředků, které dovedou k jedinému cíli. Ke smrti.

„Nikdy nikoho nemlať do hlavy, prosím tě. I po delší době zůstane krevní sraženina. Pozná se to. A nebodej! je to pak hnusná práce – piplačka – nemám ji rád. Musím brát maličké nůžky, pinzety, hledat, která bodná rána byla za živa, která ze

mrtva a která ta smrtelná.“ Takto poučoval Světlanu Caban, a ta mu naslouchala se zaujetím. Na jedné straně ji to bavilo, ale na druhé vyvolávalo tísnivý pocit. Nedovedla si to vysvětlit. Ostatně ani nechtěla. Byla šťastná, že má konečně hocha, který ji má rád, věří jí a těší se na ni. U nich ve vesničce vysoko v horách měla pramálo příležitostí k seznámení. Přišla z děcáku, chudá a krásy moc nepobrala…

„Oběšení není taky nic moc, to bych ti neradil,“ přerušil její úvahy Teodor. „Vždycky se přerve jazyk, není to žádná slast. Střelné rány ještě jdou. Dobře se to dělá. Odřízneš jenom vršek hlav, pevně sevřeš a strhneš až k bradě. Vyjmout mozek je tak snadné… Žíly, podřezat si žíly, to je teď velká móda, ale já pořád nevím, co na tom mají.“

„A co bys mi tedy doporučoval?“ špitla Světlana.

„Jedy. Jedině jedy. Nikdo ti nedokáže, jestli je to vražda nebo sebevražda. Jestli si třeba prášky člověk vzal sám…“ Teodor se odmlčel a po chvíli začal Světlanu líbat, hned nato se slavnostním výrazem ve tváři pronesl: „Zvu tě k sobě domů na nedělní oběd. Prosím, přijď!“ Po těchto slovech přitiskl dívku k sobě, poškrábal ji jako obvykle na bříšku a oči mu zaplanuly dlouho potlačovanou žádostí.

„Přijdu ráda,“ hlesla Světlana, dívka z hor, šťastná a zrůžovělá jako čerstvě otevřená mušle.

„Jé, ty to tady máš hezké!“ pochválila Světlana Teodorův byt. Místnosti – prostorné a světlé – byly obloženy dřevem a růžovými kamínky. Štukované stropy, křišťálové lustry, na oknech bílé záclonky zářily novotou. Všechno skvěle ladilo. Ani dvě lebky, položené na vyšívané dečce vedle televize, nerušily tu dokonalost.

„Dovol, Světlano, abych ti představil svou hospodyni, paní Oslzlou.“

Žena středních let ve sněhobílé zástěře se oháněla u sporáku. Podala Světlaně ruku: „Moc mě těší.“

Byla to velmi hezká žena, kyprá, usměvavá, příjemná. Chvíli

si s ní Světlana povídala o kytičkách, které byly, jak vyplynulo z hovoru, jejich společným koníčkem. Teodor se mezitím usadil na gauči a pustil magneťák.

„I když jeho řeči jsou občas divné, hospodyni má naprosto normální. Zaplaťpánbůh!“ blesklo Světlaně hlavou.

S potěšením pozorovala paní Oslzlou, jak si obratně počíná v kuchyni. Nikdy neviděla nikoho tak šikovného. Jak krájela knedlíky! Žádný strojek, pěkně nožem, rychle a všechny naprosto stejně. A jak sekala kotletky! Teodor si umí vybrat. Hezkou, příjemnou a k tomu šikovnou ženu. Vtom se však Světlana zarazila: „Kdoví, jestli s ní něco nemá. O mne se vlastně ještě nepokusil…“

Popošla k Teodorovi a naklonila se k němu: „Doufám, že s ní nespíš?!“

Teodor ani nemrknul a odpověděl tiše: „Ne, ne. Na můj vkus ji má moc teplou…“

Světlaně zatrnulo. „Ty seš ale komik!“ řekla po chvíli a nucené se zasmála.

A to už paní Oslzlá začala nosit na stůl. Napětí ze Světlany spadlo. Vývar byl dokonalý, knedlíky jako pírka a kotlety se na jazyku rozsypávaly.

„Kde jste se naučila tak vařit?“ zeptala se Světlana s neskrývaným obdivem a v duchu si představovala, že paní Oslzlá jistě vařila v Intercontinentalu.

„Pozorovala jsem vás, jak krájíte knedlíky – jeden a půl centimetru jeden jako druhý; a s jakou rutinou sekáte kotlety…“

„Jo, děvenko,“ přerušila ji hospodyně, „kdybyste tohle dělala tak dlouho jako já, ani by vám to nepřišlo. Knedlíky,“ zasmála se a bílé zuby jí v bodrém obličeji zasvítily, „to máte stejný jako řez na třetí komoru. A kotlety? Podobný, když profesor hledá zbloudilou střelu či metastázy v páteři a já ji zrovna tak sekám. A že vám chutnal vývar? Vy jste ale dětina! Když tuhle kluci vlezli v teplárně do trubek a ten malej tam zůstal, tejden ho to vařilo, to byl jinej vejvar!“

Světlaně se zatočila hlava, žaludek měla v krku, nohy ji ztěžkly tak, že nebyla schopna vstát.

„No nic, uděláme kafíčko," řekla Oslzlá, sebrala nádobí se stolu a za chviličku se před Světlanou objevila káva. Chtěla zapít pachuť v ústech, a tak se donutila kávu vypít.

Chutnala však prapodivně. Jako by to ani kafe nebylo. Už jen jako v polosnu vnímala Teodora, který jí podával krabičku převázanou mašličkou a ozdobenou růžovým poupětem.

„Bonboniéra", okamžitě napadlo Světlanu a zvedl se jí žaludek… Ne, na bonbóny nemám chuť…" vysoukala ze sebe s vypětím sil.

„Jen ji otevři!", řekl Teodor tónem, jenž nepřipouštěl žádný odpor. „Je to symbol, štafeta, kterou ode mne dostala zatím každá. Ty nebudeš výjimkou!"

Světlana sebrala všechny síly a začala pomalu rozvazovat stužku. Teodor se okamžitě naklonil, stužku popadl a omotal ji Světlaně kolem krku. Poupě, které spadlo na stůl, sebral a vetkl je dívce do vlasů. Ta otevřela víko krabičky a zhroutila se. V krabičce nebyly bonbóny, ale lidské srdce… Bylo to srdce nebohé Karolíny. Stačilo přece jen rozříznout její hruď… Malý zákrok a velký účinek.

V úlevě ztrácejícího se vědomí Světlana ještě slyšela slova Oslzlé: „Říkala jsem ti, Cabane, že ji dostaneš. Už zejtra přijde k nám do baráku! Každá sebevražda jde k nám. Sebevražda!" zachechtala se Oslzlá jak nepříčetná a zuby ji v bodrém obličeji zasvítily. Další slova už Světlana neslyšela, její minuty vypršely. Oslzlá pokračovala: „Tyhle prášky účinkovaly pokaždé spolehlivě, musíš uznat, Cabane, ale mrzí mě, že jsme do ní cpali vepřový. Jako by nestačilo to, co jíme my…"

Teodor mávl rukou a naklonil se nad svou kořistí: „Bude ti dobře v našem světě, plném milých přátel. Zachránil jsem tě od utrpení, kterému se nelze vyhnout. Ještě mi budeš vděčná, moje milá, malá přítelkyně."

Teodor poopravil mašličku na šíji, posunul růžové poupě ke straně a rozšafně poškrábal mrtvole bříško. Přesně v místě,

které možná už zítra otevře. Pak začal naprosto uvolněně zpívat:

„S láskou je třeba začínat stále znova, nenechat se odradit…“

SMRTÍCÍ BLESK

Nikdy však nevíme, jak vysoko jsme se
povznesli, dokud nemáme příležitost
nahlédnout přes okraj a uvidět, do jaké hlubiny
se můžeme zřítit. Zdá se, že na každé dokonalé
štěstí musí čas od času padnout stín smrti;
šťastni ti, kolem nichž ten stín jen přejde.

Ernest Thompson Seton, Stopy v divočině

První jarní bouřka. Nebe je černočerné, blesky se křižují, zlověstné a hadovité.

„Panebože, zrovna teď nám musí dojít voda! Drahouši, skoč pro ni!“

„To nemyslíš vážně? V tomhle počasí? Snad to počká do rána.“

„Počká, počká… Na všechno máš vždycky dost času. To tedy ne! Seber se a běž!“

Šedovlasý, hubený, vysoký muž znechuceně odložil noviny i brýle a tiše si něco bručel.

Vzal kabát, v předsíni popadl konev a vyšel do zahrady. Noc se mu šklebila v ústrety.

Žlutý blesk rozřízl nebe a zabodl se do země. Drtivé zahřmění, dům se zachvěl. Ďábelský pozdrav. Paní Miluše Kadlecová se vyklonila z okna a zadívala se do noci. Postavu svého muže nikde neviděla. Nebe se znovu rozsvítilo. Žena srdceryvně vykřikla. Vyběhla ven.

„Huberte!“

Smrtící blesk našel svou oběť. Hubert Kadlec ležel pod stříbrným smrkem a v ruce svíral roztavenou konev. V hrůzné grimase měl pootevřená ústa a na zátylek mu stékal studený

pot. Po jeho obličeji, nepřirozeně zkřiveném, lezl skvrnitý narudlý brouk.

A šaty? Jako by mu je někdo z vychrtlého těla strhal.

Stála teď nad ním. „Ne! Ne!“ rozvzlykala se. V tu chvíli se spustil prudký déšť. Vmžiku měla boty plné vody, déšť jí stékal po šíji. Stála jako socha a vytřeštěně zírala na bezmocné tělo u nohou.

Překonala zoufalství i hrůzu, uchopila Huberta pod pažemi a vlekla ho do domu. Běsnící nebe ji drtilo mozek.

„Pryč, pryč odsud!“ šeptaly její rozpraskané rty.

Vrávorala pod podivnou tíhou, co chvíli padala do bláta, ale opět se zvedala a dál táhla tělo bez života. Blesky se opět objevovaly a děsily její už tak šílenou úzkost.

Chtějí i jí zasadit smrtelnou ránu?

Podařilo se jí dopotácet se do domu. Padla k bezvládnému tělu na podlahu. Byla vysílená, ale po několika minutách se vzpamatovala a dovlekla muže do pokoje na pohovku… Pokoušela se ho vzkřísit, až k nepříčetnosti vyděšená z ran na jeho těle, podobajícím se stopám po noži. Na hrudi našla popáleniny, podivné obrazce, které připomínaly větvičky, lístky i nedefinovatelné pruhy. Nehty levé ruky měl Hubert zaťaty do dlaně.

Vrhla se k telefonu. Vytočila číslo lékaře, který měl ten den službu.

Když se objevil, bylo znát, jak je otrávený. Komu by se chtělo z tepla do příšerné noci? Pořád si něco mumlal, ohledal tělo a konstatoval smrt. Vyplnil list o prohlídce mrtvého.

„Upřímnou soustrast,“ prohodil na půl úst, nasadil si klobouk a zmizel.

Sotva za ním zapadla domovní vrata, paní Miluše se vrhla na svého muže a zacloumala s ním: „Ne! To přece není pravda, ne, tomu nevěřím! Nechci tu zůstat sama!“ Vzala Hubertovu ruku do dlaní, otřásla se a znovu zoufale vykřikla: „Pro smilování!“

Ten výkřik jako by zaplašil běsnící nestvůru. Po krajině se

rázem rozhostilo ticho.

Také paní Miluše se zklidnila a něžným hlasem teď promlouvala k mrtvému: „Jsi studený, protože jsi venku prochladnul. Je ti zima viď, drahouši. Ale já jsem tvoje žena a vím, co potřebuješ.“

Přešla pokoj přecpaný starým nábykem, vybledlým hedvábím a maličkými starožitnými drobnůstkami, z postele s nebesy sebrala dvě péřové přikrývky a donesla je na bezvládné tělo. Papíry, které nechal doktor na stole, roztrhala a hodila do krbu.

„Ne. Můj Hubert není mrtvý, viď,“ mluvila do plamenů a tvář ji žhnula. Vzala židli a donesla ji k pohovce. „Budu u tebe, dokud tě nezahřeji, drahouši.“

Uplynulo několik hodin a Hubert Kadlec byl studenější a studenější. Po osmi hodinách paní Miluše strašlivě vzlykla. S Hubertem to ovšem nehnulo. Ještě několikrát se sklonila nad tělem pod pokrývkou a pak dostala nápad. Vytočila číslo svého známého lékaře Mráze.

Přišel okamžitě, prohlédl tělo, kostatoval smrt, vyplnil lejstra, vytkl paní Kadlecové, že ho nezavolala dříve, a rozloučil se.

„Teď to máme potvrzené ze dvou stran, drahouši. Osud nás rozdělil…“

Paní Kadlecová byla žena znalá svých povinností, a tak jsme ji mohli spatřit, jak rozvážným, ale rázným krokem kráčí k baráku smrti obrostlým černým břečťanem. V jedné ruce nesla tašku s prádlem, přes druhou měla přehozené sváteční šaty do rakve. Bleděmodrého žigulíka míjela bez povšimnutí, ale černých krkavců, klovajících jakýsi krvavý rozpadávající se chuchvalec, se polekala. Trochu nadskočila a zrychlila krok. Pramen šedivých vlasů z pečlivě složeného drdolu se ji uvolnil. Prošla bránou a podle šipek došla až do suterénu k prosektuře. Zaklepala velmi důrazně, třebaže se jí ruce chvěly.

„Dále!“ Ozvaly se dva mužské hlasy najednou.

Paní Kadlecová vstoupila a obrátila se k ramenatému muži s

tmavými, vlnitými vlasy a hustým knírem. Budil v ní důvěru. Ten druhý, s vpadlým hrudníkem, úzkými ramínky a ohnutými zády se jí nelíbil.

„Nesu manželovy šaty do rakve…“

„Jméno, prosím,“ řekl obřadně Teodor Caban, pitevní laborant a ohledávač mrtvol.

„Kadlec. Hubert Kadlec.“

Caban se díval na vdovu se sklopenou hlavou, ale pozvednutýma očima. „Tak to je tvoje, Zbyňku,“ řekl svému rachitickému kolegovi a začal si něco čmárat v sešitě.

Zbyněk Šňupárek se chvíli hrabal v dokladech, několikrát polkl naprázdno a pak třesoucím se hlasem prohlásil:

„Madam, šaty si zase odneste domů. Váš manžel nám z rakve zmizel.!“

Paní Kadlecová se podvědomě ještě stačila zachytit hrany stolu a svezla se na zem.

Zbyněk s Teodorem měli kromě zkušeností s mrtvolami také zkušenosti sanitární. Nedalo jim práci paní Miluši vzkřísit.

Zbyňkovi právě končila služba a nabídl vdově, že ji odveze domů. Byla jako v mátohách, jako by prožívala hrůzné divadlo. Doprovodil ji až před dům.

V pokoji, stále jako duchem nepřítomná, položila Hubertovy smuteční šaty a prádlo na vyřezávané opěradlo židle, spolkla dva prášky na uklidnění a ulehla.

„Ach jo, co budu dělat?“ bědoval Zbyněk, když se vrátil, a měl proč. Blížil se den inventury. Ještě jednou přepočítal doklady a jeho výraz nabyl takového zoufalství, jaké se v jeho tváři objevovalo jen málokdy. Děsivě ho rozbolela hlava, hlasitě naříkal. Nikdo ho tady ovšem nemohl slyšet, byl v celém baráku smrti sám. Sám s mrtvými.

„Určitě mě šéf vyhodí, jakmile to zjistí. To je jasný. Kde seženu takový dobrý místo? A čím zaplatím alimenty?“ Zbyněk byl smolař. Dvě manželství se mu nevydařila a starosti se mu lepily na paty.

Párkrát se mu stalo, že zaměnil mrtvolu, a jako z udělání, dřív než to stačil dát do pořádku, objevil se šéf. Neměl na jeho záchvaty hysterie sílu. Vždyť po práci na pitevně ho čekala druhá šichta v botárně.

Daleko široko nebyla jiná obuvnická dílna – všechny zrušili a nadělali z nich kavárny či butiky. Ve Zbyňkově krámku se tísnily desítky lidí. Jeden den jim boty opravil a za tři dny tu byli se stejnými zase. Materiál byl špatný… Zbyněk býval unavený, nervy měl napjaté k prasknutí. Jednou, když se lidi v krámku hádali, popadl stůl a vrhnul se mezi ně. Dav se rozutekl. Zbyněk zatáhl roletu a zalezl do postele. Měl za krámkem pokoj s kuchyňkou, který sdílel se svým papouškem Juliánem, odněkud z Kuby mu ho přivezl hrobník Vráťa Jiterský.

Papoušek byl překrásně zbarvený, měl moudrý pohled, ale mluvit se nenaučil. Napodoboval jen zvuky. Nejraději výtah, telefon a šicí stroj.

Pro Zbyňka byl Julián dobrým a nenáročným společníkem. Byl jeho radostí stejně jako mrtví na prosektuře. Nic na něm nechtěli, s ničím ho neotravovali a boty jim stačily třeba děravé nebo vůbec žádné. Kdyby neměl je, občasné obveselení a hecy kámoše Cabana, zpackaný život by snad ani nevydržel.

Zbyňka z té ševcovské robotárny často bolívala záda… A nejlépe mu pomáhali mrtví. Dva, tři opřel o stěnu chodby a třel svá bolavá záda o jejich těla. Byla to skvělá masáž – ta nejlepší, až na to, že se jednou neočekávaně objevil šéf…

Byl smolař. A teď, teď ho čeká to nejhorší – inventura. S tou mu nemohl píchnout ani Caban. Administrativu neměl Zbyněk rád. Když vydával pohřebákům mrtvolu, měl k tomu dát i doklady. Někdy se semlelo několik případů najednou a v tom zmatku na papíry k nim zapomněl a mrtvolu na spálení či k pochování vydal. A tak při inventuře najednou zjstil, že mu tělo, na něž mu zůstaly papíry, chybí.

Skoro jako teď.

Co bude dělat? Tentokrát mu šéf za tři chybějící těla dá

vyhazov určitě.

Zbyněk Šňupárek stál v chodbě mrtvolný jak uzlíček neštěstí a naříkal.

Bezradnost na něm visela jak černá můra. Dvě slzy, které se dlouho držely v koutcích očí, se skutálely po tváři kolem křečovitě sevřených rtů.

Dnes se stmívalo záhy. Zbyněk tupě zíral oknem do zahrady a vtom mu někdo zaťukal na rameno. Lekl se tak, že by se v něm krve nedořezal. Je tady přece sám!

Prudce se otočil.

„Propána, kde se tady berete pane Kadleci!“

„Ještě jsem vlastně ani neodešel. Vyslechl jsem vaše lamentování a chci vám pomoct.“

„Jak byste mohl, vždyť jste mrtvej!“ vykoktal Zbyněk.

„Když už máte takový smutný povolání… A pak – já mám rád laskavé lidi. A vy jste byl na mě moc hodný, hned jak jste mě přijal. A k Miluši, když tady sebou sekla…“

„Ale to přece…“ mávnul rukou Zbyněk.

Hubert Kadlec ho přerušil. „Seženu vám chybějící mrtvoly. Žádný strach. Jen mi slibte, že se to nikdo nedoví. Hlavně Miluši nic neprozraďte. To její komandování a její věčné drahouši bych už podruhé nepřežil.“

„Ale jak to chcete s těma mrtvolama udělat?“

„Moje věc. Domluvíme si teď místo a hodinu, kde na mne budete čekat s auťákem.

„No dobře, dobře,“ kývl Zbyněk, vyjevený a zaskočený.

„Mám ale ještě jednu prosbu,“ řekl Kadlec. „Nechte mě pár dní přespávat u vás v dílně. Můžu vám píchnout i s botama, dělal jsem to za války v lágru…“

Zbyněk nevycházel z údivu. S Hubertem si plácli a připili grogem na tykání.

Ten den začalo pro smolaře Zbyňka Šňupárka znovu zářit slunce.

V době, kdy vařili druhý a třetí grog, paní Kadlecová

nemohla usnout. A když přece jen zavřela oči, zdály se jí příšerné sny: Blesky se zabodávaly do jejího nitra, podřezávaly neznámé ječící bytosti, ze kterých se valila krev. Viděla vyvrácené náhrobní kameny, otevřené rakve, temné hroby a vyhřezlá střeva.

Probudila se zbrocená potem. Vstala a šla ke smutečním šatům na opěradle. Vzala rukáv saka do třesoucích se rukou, jako by se dovolávala svého muže. Stále se jí na jazyk draly otázky: „Proč mi odešel, proč se mi nevrátí…“

Zamžikala víčky. Před jejími zraky se objevilo výsměšné oko smrti. Bylo tak odporné, že jí to připomenulo zlý sen s odkrytým hrobem a obrysy kostlivce. Mráz jí přeběhl po zádech…

S dechem hrůzou zatajeným se odpotácela pryč z pokoje.

„U telefonu doktor Filbus,“ představil se falešným jménem Hubert. „Pane Voháňko, vím, že jste nemocný. Mám pro vás zázračný lék. Vyvinuli jsme ho u nás na klinice, je to výzkumný preparát, na sto procent účinný. Máte o něj zájem?“

Pan Voháňka byl sklerotický dědek na umření, ale ještě uměl svým blízkým život pěkně osladit. Nejméně desetkrát denně je volal, že potřebuje to či ono, a to okamžitě. Jeho sestra a dcera k němu obětavě docházely a on je jen prohánět a peskoval: „Dobrá, donesly jste mi čokoládu, ale já mám chuť na volejovky…“ Zlo v něm bylo zakódováno odjakživa a s přibývajícím věkem a nemocí jen narůstalo.

„Chlape, děláte si ze mne šoufky?“ vybafl dědek Voháňka na Huberta.

„Jestli nechcete, preparát nabídnu jinde…“

„Ne, počkejte. Domluvíme se!“

Ještě týž den si dohodli schůzku. „Abychom měli klid, sejdeme se v kavárně U strže. Tam večer skoro nikdo není. Můžu vás hned naučit, jak lék aplikovat.“

Sotva se setmělo, cupital dědek Voháňka, víc stín, než člověk, po cestičce… Když procházel kolem černých

zimostrázů, někdo vystoupil z větví a vtáhl ho k sobě. Na obličej mu hodil kuklu, kterou přitlačil k ústům a nosu…

Dědek se nestačil ani bránit, nepocítil dokonce ani žádnou bolest, k udušení došlo okamžitě. Nebylo na něm nic znát, jen dvě malé oděrky a jedna podlitina kolem rtů.

Hubertovy oči nepřirozeně těkaly z místa na místo a jen na chvíli se zastavovaly v průrvách mračen, plných záhad, poselství a pomyšlení na smrt. To už přijížděl Zbyněk se zelenou oktávkou. Naložili mrtvolu na zadní sedadlo a zakryli ji květovanou dekou.

V mrtvolně, kde tělo uložili na volný kovový vozík, odfajfkovali jeden kousek…

Zbyněk si zamnul ruce a poté se spokojeně s Hubertem vydali k botárně na druhou, tentokrát noční směnu. Zítra je čeká bába Šípová. Hádavá, nenávistná ženská, která už utýrala dva manžely a teď má smrt na jazyku…

„U telefonu doktor Filbus. Paní Šípová, znám vaše potíže a můžu vás jich zbavit. U nás na klinice jsme objevili nový lék, jestli máte zájem…“

Všechno šlo jako po másle. Z černých zimostrázů vystoupil neohroženě Hubert, černá pogumovaná kukla zasvištěla vzduchem, stisk, chvíle děsu, a tělo se svezlo ke kolenům.

Ten den stačil Hubert zabít i inženýra Votýpku, pomateného vědátora prolezlého rakovinou a nenávistí ke všem kolem sebe, který plival už jenom žluč, jedovaté sliny a vymýšlel si zlomyslnosti…

Když chtěl Zbyněk Hubertovi poděkovat, ten jen mávnul rukou:

„Svět by měl být krásný a dobrý. Bez lidských parazitů. A když to jinak nejde, musí se o to někdo postarat…“ Sevřel ruce v pěst a jeho oči opět začaly divoce těkat.

Přestože byl ve chvíli, kdy usmrcoval, hbitý, jindy působil toporně… A ty oči…

Hubertova postava s maličkou hlavou, odstávajícíma ušima, šedivými vlasy a bledým propadlým obličejem s váčky pod

očima se komíhala v matném osvětlení podobná umrlci.

Kde však jsou hranice mezi smrtelníkem a tím, kdo mu propůjčil svou moc?

Zbyněk vůbec nepřemýšlel o tom, zda je Hubert živý či mrtvý; byl spokojený, že tentokrát šéfa překvapí.

„Ólala," zanotoval do prostoru krámku a s chutí se zabořil do peřin.

Ráno zazvonil Zbyňkovi u ucha budík jako obvykle v pět. Zamáčknul ho, ale Julián, spolehlivý zvukař, jeho zvuk třikrát věrně napodobil. Zbyněk si protřel oči a s nechutí vstal. Vešel do kuchyně, aby připravil snídani a vzbudil Huberta. Ale tu se zarazil. Hubertova postel byla prázdná. Na prostěradle ležel podivný hluboký stín a na polštáři černá kukla, v níž ještě tkvěly stopy prstů…

Zbyněk zahlédl cosi vysokého a temného v rohu kuchyně.

Vykřikl, jak se lekl, ale hned se vzpamatoval a plácnul se přes pusu.

„Co tady blbneš! Koukáš, co se kde plazí, místo abys sebou hodil. Dneska je přece inventura!"

Paní Miluše pozorovala z okna, co se děje venku. Nepřirozené světlo a svíjející se stromy jí připomněly noc před několika dny. Narůstající hrůza drásala její mysl. Rozpálená v horečce po páté ranní vstala. Cítila v sobě nesnesitelnou tíhu, poselství blesku.

Vstoupila jako každé ráno do pokoje, aby pohladila smuteční šaty přehozené přes opěradlo židle…

„Panebože!" Zdá se jí to snad, či už opravdu zešílela?

Na světlém koberci jsou stopy! Takový vzorek bot má přece Hubert! A židle je prázdná..

Předtucha jí rvala mozek. Vyrazila ze sebe: „Drahouši!"

Nikdo jí však neodpověděl.

Paní Miluše si držela ruku na prsou, otřesena nesmírnou bolestí u srdce. Klesla na kolena, po chvíli se skácela na zem.

Výsměšné oko smrti uchvátilo její život a sny bez návratu.

Venku skučel vítr a v rozervaných mračnech bledl měsíc.

V poledne měli v baráku smrti inventuru. Zbyněk Šňupárek byl tentokrát hvězda. Všechno měl v pořádku.

Něco však přece jenom nehrálo.

Ve svátečních šatech v otevřené rakvi leželo tělo muže, kterého Zbyněk okamžitě poznal.

Byl to Hubert Kadlec.

Když už všichni odcházeli, náhle strnuli. Za jejich zády se ozval smích. Nebylo jasné, odkud vychází, ale byl to silný hlas příšerného veselí, protkaného přerývaným stkaním a úpěním, jaké bývá někdy slyšet v bouřlivé noci. V noci, která zneužívá svou moc a mrtvé pozvedá, aby zhášeli svíce a uchvacovali ty, kteří jsou jim nablízku.

Všudypřítomné, výsměšné oko smrti kroužilo ve „svatyni“, která dala ožít jednomu mrtvému…

Z MÁRNICE

Má vůbec to, co chce udělat, nějaký smysl, má vůbec smysl křísit nějaký minulý řád – copak je jedno lepší než druhé? Čas plyne, z přesý – pacích hodin kmotřičky smrti crčí jemný písek, tvůj život.

Herbert Nachbar, Svatba na Lännekonu

Zamilovala jsem se. Do bílého anděla. Do náhrobního anděla s nádhernou řízou a pohledem, který se nám vynořuje ve vypjatých chvílích jako hluboko skrytý instinkt.

Vlastně jsem ho objevila díky Cabanovi, který mě odvezl na zapadlý hřbitov, a pak, budiž mu odpuštěno, mě omylem, tedy alespoň doufám, že omylem, zavřel v márnici.

Nejdříve jsem myslela, že se zblázním, když se dubové dveře přes mé usilovné lomcování ani nepohnuly. Navíc ve mně budilo hrůzu všechno, nač jsem se v tomto tmavém prostoru jen podívala. Na stěnách stály urny, desítky uren, a v nich popel, který už žádný vítr nerozfouká. Na malém stolku byly dvě vyřezávané zlacené sošky svatých a vedle stolku – panebože – igelitový pytel… V něm – hrůzou se mi zamotala hlava – dva hnáty, lebka a nespočet kostí… Všechny byly zežloutlé či zčernalé, jako by je pokryla rez. Lidské kosti, ostatky nebožtíka, s nímž jsem tu zůstala sama.

Možná, že tu však nejsme sami, uvědomila jsem si a vyděsila se ještě víc. Zaslechla jsem totiž slabý, nepřetržitý šum, který se co chvíli měnil v sténání. Jako kdyby byl někdo uvězněn ve stěnách, jako kdyby umíral… Nebo mi tak splašeně tlouklo srdce?

Tu jsem si všimla těžkých závěsů, za které jsem se bála

podívat. Něco jsem za nimi tušila. Něco děsivého, něco zastrašujícího. Nenacházela jsem zatím dost odvahy k tomu, abych závěsy odhrnula. Zároveň mě to však lákalo. Nakonec jsem je přece opatrně rozhrnula. Téměř jsem se zachvěla, ale ovládla jsem se.

Na márách ležela kostra ženy. Na kyčlích jí visely temně zelené cáry šatů…

Vtom se cosi zalesklo a zcela upoutalo můj pohled. V prázdných očních důlcích jsem místo očí spatřila dvě zlaté mince. A mně, k smrti vyděšené, se v tom zlomku vteřiny zdálo, že se žena na márách zdvíhá. Ano, zdvíhá se! Rychle jsem cíp závěsu pustila z rukou a vrhla se zpět ke dveřím. K zavřeným dveřím. Opřela jsem se do nich, ale zůstávala jsem v márnici s popelem nebožtíků, kostmi a tou nestvůrností dál zavřená. Chtělo se mi křičet, brečet, ale co by mi to bylo platné, vždyť jsem přece dobře věděla, že Caban s hrobníkem odjeli a hned tak se nevrátí. A až se vrátí? Co se mnou vlastně zamýšlejí?

Můj pohled znovu a znovu přitahovaly závěsy. Nemohla jsem od nich odtrhnout zrak. Šum, nepřetržitý šum zesiloval. Hučelo mi ve spáncích. V jednom momentě jsem měla dojem, že jsem zahlédla zlaté mince mrtvé ženy, vrhající skrz zřasenou látku pro mě jakési nepopsatelné světlo… Nedělala jsem už nic jiného, než stále zírala na světlo. Přitahovalo mě tak prudce, že jsem si po chvíli ani neuvědomila, že jdu pomalu za ním. Čím víc jsem se přibližovala, tím víc se vzdalovalo a já, fascinovaná, rozhrnula závěsy. Vzápětí světlo zmizelo…

Nezůstala jsem stát, nevrátila se zpět. Udělala jsem ještě pár kroků. Vtom jsem narazila na okraj már a padla přímo na kostru. Vykřikla jsem. Téměř současně s mým výkřikem se ozvalo strašné zapraskání, zachřestění kostí.

V mdlobách jsem se svezla na zem.

Tepot v žilách a lehké chvění těla způsobily, že jsem si připadala neuvěřitelně lehká…

Má hlava se vznášela někde u stropu, jako by chtěla prorazit márniční strop a vymanit se tak z tohoto děsivého prostoru. Dostat se až k oblakům, až do osvobozujících nebes. Ruce jsem měla naopak těžké, tak těžké, jako by se oddělovaly od těla a mizely někde hluboko pod zemí.

V očních důlcích mě tížily dvě zlaté mince a vydávaly nepopsatelné světlo. Světlo, které mě ovládalo a tvořilo na stěnách znaky. Rozpoznávala jsem v nich vzkaz: Vzkaz stínů:

„Brzy budeš mezi námi. To, co by tě mohlo zachránit, už nespatříš…“

Já však nebyla ještě tak bezmocná, aby mě stíny uchvátily. Dokázala jsem překonat slabost, vstát a dojít ke dveřím. Vzduch se ani nehnul. Nebyla jsem zvyklá na pot na čele a na krku. Protivil se mi, a tak jsem si hřbetem ruky čelo otřela a odhodila si své dlouhé vlasy z obličeje. Teprve nyní jsem si všimla, že mezi urnami je světlý obdélník. Odsunula jsem urny stranou. Objevilo se malé zamřížované a zadrátované okénko, ze kterého se dal přehlédnout téměř celý hřbitov.

Svíčky, které na některých hrobech plály, vysoká tráva na cestičkách a stromy tvořily scenérii, v níž jsem slyšela společně naříkat hlasy ztracených duší…

Ale tu mě zaujal náhrobek se sochou anděla. Nejasný obraz bílého mramorového anděla dosahujícího výše snad dvou metrů. Sledovala jsem ho a uviděla, jak se ze tmy vynořují jeho oči upřené na mne. V tu ránu ze mne spadl všechen strach. Cítila jsem se naprosto klidná. Tak klidná, jako když jsem byla ještě malá a nad postýlkou mi visel obrázek. Anděl převádějící přes úzkou lávku nad hlubokou propastí holčičku. Už tenkrát jsem v anděla strážce věřila a věděla, dokud je nablízku, nic zlého se mi nemůže stát.

S pohledem upřeným na bílou vznosnou postavu a s rukama sepjatýma před sebou jsem si pomalu srovnávala myšlenky. Anděl na mne shlížel, žlutavé světlo hořící svíce mu ozařovalo obličej a ruce…

Jak jsem se sem vůbec dostala?

Zemřela mi teta, a já, jediná příbuzná, potřebovala pochovat urnu s jejím popelem na tomhle venkovském hřbitově, kde byla rodinná hrobka. Nemám ale auto a Caban, můj soused, se nabídl, že mě na hřbitov odveze.

„Miriam, znám tamního hrobníka. Je to dost divná existence, pohybuje se mezi blázincem a hřbitovem, ale v obci jsou rádi, že jim tu práci někdo dělá. Má sílu za dva. Zaručuju ti, že tetu pohřbí okamžitě. Je to můj kamarád…," říkal.

Byla jsem ráda. Neztratím čas a nepříjemnou záležitost budu mít z krku. Takže jsme vyjeli. Já s urnou v tašce a Caban s jakousi složkou papírů na klíně. Všimla jsem si, že na řídícím panelu Cabanova auta je nápis: „Zadarmo je jenom smrt."

Asi po hodině příjemné jízdy se na mne Caban obrátil a s odzbrojujícím úsměvem, který se mi na něm tolik líbil, prohlásil: „Promiň, Miri, musím se zastavit u kluků v krematoriu a tyhle doklady tam předat," ukázal složku v klíně.

„Proč ne," pokrčila jsem rameny.

Svého žigulíka zaparkoval před bránou krematoria.

„Doufám, že půjdeš se mnou," řekl, nahnul se a otevřel dvířka auta, složku papírů přeložil a strčil do náprsní kapsy.

Procházeli jsme krásným parkem, stromy a keře zářily stovkami odstínů zeleně a kytky kvetly tak rozmařile, jako by rostly někde v botanické zahradě a ne v oboře plné smutku a loučení… Když jsme po úzké bahnité cestě vystoupili na vrcholek kopce, objevila se před námi spalovna. Z ohromného komína, který vypadal jako krbový, stoupal dým. Černý těžký dým zaplavující park i okolí pachem, který byl stále silnější a odpornější. Trochu se mi zvedl žaludek. Ale po pár momentech to přešlo.

Šedivá otlučená budova spalovny byla obehnaná vysokým plechovým plotem. Všude visely cedule s nápisy: „Pod přísnou pokutou vstup zakázán. Velké nebezpečí. Nevstupujte!" U každého nápisu byl obrázek lebky se zkříženými kostmi.

Caban vzal za kliku dveří, ale já si okamžitě všimla visacího

zámku a tlustého řetězu na nich.

„To je smůla. Kluci jsou už v čudu," řekl s předstíraným údivem.

Nevím, proč mě nenapadlo dřív, že v podvečer už nikdo v krematoriu nebude… Obrátila jsem se, rozhodnutá, že půjdu pryč. Caban mě však chytil za ruku a úsečně prohlásil:

„Počkej, půjdeme zadem!"

Držel mou ruku a táhl mě za sebou. Přeskakovali jsme louže, prolézali kopřivami, trávou a netýkavkami, zakopávali o kameny, až jsme se dostali k zadní straně spalovny. Vysokánský plot nedovoloval jakýkoli pohled dovnitř.

„Co chceš dělat?" zeptala jsem se znepokojeně a už tady začal klíčit můj strach. Strach, kterého jsem se od té chvíle už nezbavila. Cítila jsem, že se s Cabanem něco děje. Že má nějaký, pro mě nepochopitelný záměr. Znervózněla jsem. Všiml si toho, nahlas se zasmál a potměšile přimhouřil oči. Pak si začal pohvizdovat mezi zuby. Vzápětí ukázal na odchlípnutý kus plotu, strčil do mě, div že jsem neupadla.

„Vlez tam!" řekl panovačně a vmáčkl mě dovnitř.

Pohled, který se mi naskytl, byl děsivě zarážející. Na dvoře, plném odpadků, několika hromad trouchnivějících trámů, usychajících kytek, špinavých věnců a bůhvíčeho ještě, jsem slyšela šramotit krysy… Na vysokých kovových konstrukcích uprostřed dvora ležely rakve – jedna vedle druhé. Černé, hnědé, bílé, a na každé viselo označení se jménem a hodinou pohřbu, hodinou spálení. Přítomnost mrtvých, zdánlivý poklid, působil znepokojivě, tíživě, jako klid před bouří. A ve vzduchu stále tkvěl ten zvláštní pach…

Vnímala jsem změnu na Cabanově výrazu a napětí, které vyzařovalo z každého jeho pohybu, se přeneslo i na mě. Držel jako v kleštích mou ruku a jeho ruka se začala znatelně chvět a potit.

„Ty rakve jsou tady přes noc a nikdo je nehlídá. Některé mají přitlučené víko, jiné vůbec ne. Jsou připravené na zítřek…"

Pokývala jsem hlavou.

„Podívej," řekl a přistoupil k černé zdobené rakvi, odtrhl víko, ale já obrátila rychle hlavu stranou. V hlavě jsem měla najednou prázdno, nebyla jsem schopná něco udělat či říct. A Caban pokračoval: „Tenhle má pohřeb v deset. Ale ten vedle, no, jen se koukni, koukni se," opakoval a škubl se mnou. „Ten bude spálený bez pohřbu. Půjde hned ráno, jak kluci přijdou. Kdybych sem přihodil mrtvou kočku, nikdo se to nedoví. Kdybych sem hodil někoho nepohodlného, vyjde to nastejno. Podívej, co je v rakvi místa!"

Zůstala jsem jako opařená a civěla do rakve, kde v černých hadrech byly lidské zbytky…

Caban nechal víko otevřené a pokračoval ve svém monologu:

„Kdybych tě teď zardousil, zneužil a hodil k mrtvole, nikdo tě nenajde…"

Zavrávolala jsem, ale Caban mě pevně chytil, zaklapnul víko rakve a rozesmál se. Nebyl k utišení. Smál se a smál. Kupodivu jsem se začala pomalu vzpamatovávat…

Seděla jsem v autě a čekala jsem na Cabana, který odběhl vhodit doklady, jak říkal, do mrtvé schránky.

Náhle se před branou krematoria objevil mladík vlekoucí podivný hudební nástroj. Alespoň to tak vypadalo. Měl nezvyklý tvar, obalený byl bílým prostěradlem, převázaným tkaničkami, které mladík táhl po zemi.

„Ten předmět musí být ale těžký," řekla jsem si a v tu chvíli jsem ztrnulá. „Vždyť to vypadá, jako by nesl zabité dítě!"

Viděla jsem dokonce i pár krvavých skvrn, které prosakovaly na povrch. Vylítla jsem z auta a křikla na mladíka:

„Kam to teď večer jdete?"

„Jdu se projít," prohlásil mladík a pokračoval v chůzi.

„Do krematoria? Co to vlastně táhnete s sebou, prosím vás?"

„Hudební nástroj, budu cvičit… A starejte se o sebe, jóó?" vykřikl a uchichtl se. Pak mi zmizel z očí.

Po pár minutách jsem slyšela jeho suchý pronikavý hlas, jak v zahradě krematoria s někým mluví. Mluvil s Cabanem. Poznala jsem ho bezpečně.

Byla to předem domluvená schůzka a Caban se mnou provedl předběžný průzkum, zda v krematoriu už nikdo není, aby se s mladíkem mohli předmětu v prostěradle zbavit?

Do teďka vlastně nevím, jak to bylo. Zda to všechno byl záměr, náhoda či hec. Fakt je, že se mi nic nestalo, jsem zavřená v márnici s tetiným popelem.

Strach, že mě sem Caban dostal, aby mě s bláznivým hrobníkem či neznámým mladíkem oddělali a pak přihodili i s urnou do některé rakve v nedalekém krematoriu, pominul. Díky andělovi. Jeho pohledu, jeho zdánlivě neexistujícímu ujištění, že se mi nic nestane.

Jen co jsem proud myšlenek zastavila, zdálo se mi, že anděl pohnul hlavou. Věděla jsem, že porozuměl. Že byl v duchu se mnou. Když vzápětí rukou naznačil, kde je pro mě bezpečný únik z hrůzné márnice, a to v severní stěně, nezaváhala jsem ani vteřinu.

Obrátila jsem se zády ke stínům, k šumění, které bylo tak monotónní, že jsem ho vlastně už ani nevnímala. S tetinou urnou v náručí jsem došla k úzkému postrannímu východu, o kterém jsem neměla do té doby ani zdání.

Konečně jsem se ocitla pod poklidnou oblohou plnou hvězd. Stromoví a nepokosená tráva se spoustou kopretin byly přívětivé. Tma a vlhká hlína, vzkazy ze záhrobí… teď už můžu všechno pustit z hlavy…

Když jsem procházela kolem sochy anděla, bílého anděla strážce, díval se na mě s podivným utkvělým úsměvem.

Jeho pohled, který mě zbavil strachu a byl úlevou, se mi vynořuje i nyní, kdy sedím doma, z okna pozoruji první ranní paprsky slunce. Rudé, zlaté a slabě narůžovělé. A bílá oblaka.

Podobají se člunům přízraků. Ale tady je život. Připadám si, jako bych vstala z mrtvých. Jako bych vstala z rakve a v očích mi zůstaly dvě zlaté mince.

HŘBITOVNÍ PARTY

Jsme děti krajiny, která nás obklopuje, předurčuje naše chování a dokonce i naše myšlení do té míry, v jaké si ji připouštíme.

Lawrence Durrell, Alexandrijský kvartet

U hřbitovní zdi zastavil pohřební vůz. Z něho vystoupili Caban se Zbyňkem v černých oblecích pohřebních zřízenců s buřinkami na hlavách a s bílými rukavičkami. V klopě saka měli čerstvé červené karafiáty. Bylo na nich jasně vidět, že tu nejsou pracovně. Otevřeli zadní dveře auta a sáhli po kartónu s francouzským šampaňským a krabicí chlebíčků, kterou vyjmuli z pozlacené rakve.

„Koukni," upozornil Caban a ukázal k parkovišti. „Renata s Petrem jsou už tady a tamhle přijíždí Hedvika."

Sportovní alfa romeo přibrzdilo těsně za pohřebním vozem. Vysoká blondýna na jehlových podpatcích a v černém apartním kostýmu vykročila ze svého auťáku a vykřikla:

„Klobouk dolů, vám to ale sluší, pusinky! Když vás znám v bílých zakrvácených zástěrách, ani bych vás nepoznala!"

„Co to je za dámu? Známe ji vůbec?" rozhlaholil se Caban a Zbyněk pokýval hlavou:

„Vždyť ty v tom doktorském nebýváš taky moc sexy. Kolikrát ti říkáme, že místo toho kladívka a majzlíku by ti líp slušela vařečka."

„Někdo to dělat musí a těm mým mrtvolám je stejně jedno, jak vypadám," řekla Hedvika.

Caban ji nabídl rámě a Zbyněk s krabicí chlebíčků a s kartónem v podpaží se vlekl za nimi.

Došli k hrobníkovu domu, kde se měla party pořádat a kde

už bylo skoro všechno připraveno. Hrobník Vráťa Jiterský na tomhle hřbitůvku bydlel už několik let a jak rád prohlašoval, za nic by neměnil. „Je to nejkrásnější a nejromantičtější místo ve střední Evropě," říkal.

Sešli se tu jako už po několikáté staří přátelé. Měli jedno společné. Všichni pracovali s mrtvými.

Renata s Petrem byli manželé – kriminalisté z oddělení vražd.

Hedvika, lékařka, byla nadřízená Cabana a Zbyňka. A Vráťa byl do tohoto prostředí vrostlý jako hřbitovní kvítí.

„Je tu zima jako v márnici," řekla Renata a přitiskla se k Petrovi.

„Nojo, vždyť tenhle bejvák vlastně je předělaná márnice. Jdu zatopit," oznámil Vráťa a odešel do sklepa.

Po chvíli se do otevřených dveří vyvalila oblaka štiplavého dýmu. Všichni začali kašlat.

A když už byl kouř k nesnesení, vzali skleničky a šampaňské a vyšli do prostoru hřbitova. Bylo pološero. Na hrobech rozsvítili lampičky, našli si největší hrobku a usadili se na ní.

Z domku vyběhl i kašlající Vráťa a hned všechny pobavil: Tvář měl od sazí, na bílé košili černé šmouhy, což působilo v decentním smokingu vskutku komicky.

„Určitě si lidi z vesnice zas řeknou, co můžu v tom svým domku pořád pálit," řekl Vráťa a přisedl k ostatním.

Renata, která mu otírala kapesníkem obličej, se zeptala:

„A co vlastně páliš?"

Pokrčil rameny.

„Zaručeně jsi tam hodil nějaký pořádný kusy," ozval se Petr.

„Předchozí hosty?" zeptala se Hedvika.

Hrobník opět pokrčil rameny.

Renata pozorovala oblaka černého dýmu a se zasněným výrazem prohlásila:

„Takhle vyletíme komínem za pár let všichni!"

„Jaképak za pár let," řekl Petr, „možná už za pár hodin…"

Caban, který pil šampaňské přímo z láhve a nebyl na alkohol

zvyklý, měl už špičku. Rozjařeně pronesl:

„Hrobník je v tomhle království stejně nejraději sám. Tuhle jsem za ním přišel – všude ho hledám a představte si, našel jsem ho rozvaleného na támhleté mramorové hrobce," Caban ukazoval až do nejodlehlejšího rohu hřbitova, „pod sebou měl beraní kožešinku, vedle sebe láhev červeného a rádio mu vyhrávalo jako na kolotoči…"

„Fakt jsem tady nejradši sám. Když se zavřou hřbitovní vrata, babky odejdou domů a nikdo neotravuje, je tu opravdový ráj. Teď mi však zůstaly klidné už jen soboty a neděle."

„Jak to myslíš, prosím tě?" zeptala se Hedvika.

„To za mnou přišel pan Václav Arnold, ten nejbohatší od nás z obce – s prosíkem:

„Dobře vám zaplatím, pane hrobníku, když mi otevřete naši rodinnou hrobku a zavedete do ní elektřinu. Chtěl bych tam mít stůl s lampičkou a židlí…"

Od té doby mám po klidu. Den co den sedí v hrobě a ťuká na stroji jakési vědecké práce. Nedávno jsem dostal vztek, a tak jsem za ním zašel a zeptal se ho, co to jako má znamenat. Odpověděl mi:

„Pochopte to. Nikde nemám na práci klid, a koneckonců si už pomalu musím na tohle rodinné místo zvykat."

Vráťa vstal a vyzval hosty: „Pojďte se tam podívat, má to docela útulné."

Všichni se nadšeně zdvihli a následovali Vráťu. Když dorazili k hrobce, bohatě zdobené zajímavými sochařskými díly, hrobník sáhl do zlatého květináče a vytáhl jakousi krabičku.

„Pan Arnold nevěděl, co s penězi. Objednal si firmu, která sem zabudovala otevírání desky na fotobuňku…"

Všichni kroutili hlavami. Hrobník ale pokračoval: „Nedivte se, co by se s tím šutrem každý den dřel!!"

Hrobka se po jednom lehkém zmáčknutí dálkového ovládače otevřela a automaticky se osvítila.

Jeden po druhém slézali po kovovém žebříku dolů.

„Takovouhle pracovnu bych si taky dal líbit," řekl uznale Petr a dotkl se červeného polstrování na stěnách, které působilo navzdory prostředí velmi hřejivě.

„Ten cvok má ale vkus!" vykřikla Hedvika.

„Něco takového bych potřeboval do ševcárny," zavzdychal nahlas Zbyněk.

Caban šmejdil u zdi, do které byla zabudována lednička, a přihnul si z láhve calvadosu. Se zvrácenou hlavou si jako jediný návštěvník všiml, že se hrobka tiše zavřela. Vráťa tu s nimi nebyl.

„To se hrobařovi opravdu povedlo, má nás tu všechny," rozřehtal se Caban přiopile a nebyl k zastavení.

Petr, s lokty opřenými o stůl, pravil:

„Tak takhle mě ještě nikdy nikdo nevyšplouchl. Máme tady aspoň cigarety? Na tohle si musím zapálit…"

Hedvika mu podala cartierky, připálila mu zapalovačem, a pak se zeptala Cabana se Zbyňkem:

„Na jak dlouho to vidíte? Vy ho znáte nejlíp. Když mu ve sklepě bouchl ten kotel, nepraštilo ho náhodou něco do hlavy?"

Do hovoru se vmísila Renata:

„Kdepak, ten to má dobře spočítané, bude s námi topit až do zimy…"

Vráťa seděl nahoře na hrobce a smíchy sotva popadal dech. Trvalo chvíli, než se uklidnil. Naklonil se k trubce vyvedené z hrobky a mocným hlasem promluvil ke svým hostům do záhrobí:

„Vážení, vítám vás na hřbitovní party a přeji vám hezkou zábavu. Doufám, že jste všichni plavci a otužilci…"

Na pár momentů se musel odmlčet, protože s ním opět zalomcoval smích. „Tímto zařízením vám do bazénku vpustím chlorovanou vodu a předem se omlouvám: poteče pouze studená. Můžu vám ovšem zaručit, že voda smyje všechno a na věky. A ty, Cabane, určitě vystřízlivíš. K plavbě vám pustím něco veselé muziky."

Vzápětí se z ampliónu rozezněla píseň „Hřbitove, hřbitove, zahrado zelená, padají do tebe nejdražší semena. Padají, padají, ale nevzcházejí, snad je ti hrobaři hluboko sázejí…“

U ústředního topení márnice se mačkalo pět zkřehlých lidí.

Všichni svorně nadávali

„Tohle ti vrátíme, Vráťo, ale povedlo se ti to, parchante jeden!“

Hrobník, spokojeně uvelebený na gauči s doutníkem v ruce, vyfukoval namodralé obláčky a ještě se pořád pochechtával.

„Takhle se, vy komici, bavím od chvíle, kdy mě napadlo pohřbít vás za živa. Máte ovšem kliku. Mohl bych vás tam nechat tak nanejvýš dva dny a pak by stejně přišel ten pomatený pisálek.

U nás na vesnici jsou divní lidi. Pro humor nemají smysl. Dal jsem si na střechu satelitovou anténu. Naštvalo je to. Prý se nemůžou soustředit na modlení, když mají koukat na tu modernu. A přitom jim nedošlo, že anténa vypadá jako velká krásná svatozář…

Ani se ženskýma to nemám lehké. Tuhle tady jedna panička zůstala až do večera, že mi něco uvaří. Sháněla brambory, tak jsem ji pro ně poslal do sklepa. S jekotem odtud vylítla, a pak mně došlo, proč tak vřískala. Mám totiž brambory, zeleninu, ovoce a kompoty vzorně naskládané v rakvích.“

Jen co to Vráťa dořekl, Caban zděšeně vykřikl:

„Zbyňku, nevzpomínáš si, prosím tě, jestli jsem doma zavřel plyn? Než jsme šli, vyvářel jsem pro antropology hlavu pana Jiřího Demartini. Má moc hezkou prasklinu, ale jestli jsem to nevypnul…“

„Ještě že mě máš, miláčku, ten hrnec jsem vypínal, když ses parádil v koupelně.“

Zábava se rozjížděla, někteří tancovali, smáli se, povídali si. S Cabanem se najednou začalo všechno točit.

Omluvil se Hedvice uprostřed obrátek a šel si sednout do křesla.

Ozvaly se rány na domovní dveře.

Hrobník ustal v tanci: „Kdopak k nám jde na mejdánek?“

„Zaručeně nějaká z tvých nápadnic a nese štrůdl,“ rozesmála se Renata.

Bouchání se stupňovalo.

Hrobník neochotně vstal a šel otevřít. Mžoural do tmy a tiše vítal nového nočního příchozího:

„Komici mají smysl pro humor. Vypadáte fakt věrohodně,“ uznale pokyvoval hlavou. „Pojďte dál, jste vítán.“

Přivedl hosta do obýváku a hlasitě zatleskal: „Představovat vám příchozího nemusím, jistě ho znáte líp než já a sami nejlíp víte, jak se pán jmenuje…“

Za Vráťou se připotácelo mužské tělo bez hlavy. Hrubě odstrčilo hrobníka a břišním hlasem zaburácelo:

„Cabane, ty víš proč jsem tady. Chci nazpět svou hlavu!“

Všichni ztvrdli. Caban se zachvěl: „O jakou hlavu jako jde, prosím?“

„Jsem Jiří Demartini, tys mi hlavu uřízl, tak mi ji teď vrátíš!“

„Promiňte, to asi nepůjde. Vaše hlava je už vyvařená, mám ji doma na sporáku a moc by vám neslušela. Zůstala z ní jenom holá lebka…“

„Tak to chci jinou,“ řekl Dermatini ostře. „Dokud mi neopatříš jinou, nehnu se odtud.“

„Kde ji mám tak narychlo sehnat?“ vykrucoval se Caban.

„Oko za oko, zub za zub, chlapečku, dáš mi tedy svou!“

Caban, zvyklý na leccos, zblednul. Došlo mu, že jde do tuhého.

Zbyněk pochopil vážnost situace a oslovil příchozího:

„Počkejte, pane, do zejtra, a my vám nějakou solidní hlavičku opatříme.“

Noční návštěvník ho naprosto ignoroval. Přistoupil k Cabanovi a začal mu měřit krk. Všichni byli ztuhlí strachem, nikdo ani nemukal. Caban se chvěl po celém těle.

„Máš štěstí,“ řekl nespokojeně Demartini. „Já měl štíhlý

krček, ale ten tvůj je bejčí. A hlava musí být vždycky dobře posazená.“

Obrátil se ke Zbyňkovi: „Tohodle malýho skřeta nebudu ani prubovat. S tou jeho palicí bych si moc nepomoh…“

Zbyňkovi, kterému se strachy nahnala krev do tváří, když k němu bezhlavý přistoupil, se viditelně ulevilo. Zato všichni ostatní byli napjatí jak struny. Poté, co bezhlavý prohlásil: „Ženský hlavy mě taky nezajímají, mají v nich naděláno,“ rázem upřel pohled na Petra, krčícího se v křesle. Teď je na řadě on.

Dermatini se k němu beze slova vrhl jako zvíře a prudkým pohybem ho vytáhl z křesla.

Vztáhnul ruce ke krku, a přestože se mu Petr snažil odtrhnout, začaly ho svírat jako chapadla chobotnice stále pevněji.

První se vzpamatoval hrobník. Zařval: „Tak tady už končí všechna sranda. Vypněte toho bezhlavého robota!!“

V okamžiku, kdy Caban a Zbyněk vyskočili, aby Petrovi pomohli, ozvalo se silné chřupnutí. Petrova hlava zůstala bezvládně viset jen na dvou obratlech.

Bezhlavý návštěvník si spokojeně zamnul ruce:

„To je přesně to, co jsem potřeboval. Odcházím, ale ti ostatní, Cabane, co je máš na kontě, jdou sem za mnou a každý si jistě vybere. Jsou tam i ženský!“

„Neflákej se tady, Cabane, party ještě pokračuje. Dlužíš mi taneček,“ zatřásla s ním Renata a vchrstla mu sklenici s šampaňským do tváře.

Caban vyskočil a nepřítomně kolem sebe zíral.

„Člověče, co je s tebou?“ zaútočila na něj znovu Renata.

„Asi jsem na chviličku usnul. A nepřej si vědět, co se mi zdálo…“

SHNILÁCI

Buď svému bližnímu ďáblem, aby ses mohl sobě samému stát andělem. Buď svému bližnímu andělem, aby ses mohl sobě samému stát ďáblem.

Karel May, Já, náčelník Apačů

V místnůstce před mrtvolnou se ozývaly stále silněji mužské a ženské hlasy. Toho dne se sešli v baráku smrti pozůstalí zesnulého pana Josefa Kaufmana.

„Žádná hedvábná ručně malovaná kravata se mu do hrobu dávat nebude. Hodí se našemu Jiříkovi," řekla snacha mrtvého Helga a prudkým pohybem vytáhla kravatu z připravených věcí. Z jejího napudrovaného obličeje vyzáblé padesátnice v černém plstěném klobouku a tmavých brýlích vystupoval nápadně velký orlí nos. Jako by dosahoval až ke rtům vysoce přemalovaným do rudého srdíčka. Žila v domnění, že touhle parádou maskuje svůj ženský knír.

„Vašemu Jiříčkovi by se hodilo všechno. Jak k tomu přijdou naše dvě dcery," rozkřičel se nejstarší syn pana Kaufmana Josef. Na proplešatělé hlavě se mu objevovaly kapky potu, které si neustále nervózně otíral velkým světlým kapesníkem.

Z rohu místnosti se ozval nesmělý hlásek nebožtíkovy dcery Marie: „Že se nestydíte! Tatínek leží mrtvý za dveřmi a vy se nedokážete ani teď ovládat a přestat se hádat!"

„Ty jsi vždycky ta nejchytřejší! A vůbec, buď zticha, když mluví naše rodiny. Dcera kurvy, která tátovi zamotala hlavu, a bude si vyskakovat! Kdyby žila, tak se to nestalo," nechal se slyšet druhý Kaufmanův syn Rudolf, který jako by bratrancovi z oka vypadl. Snad jen břicho měl o něco menší, ale hlavu měl

dočista olysalou, leskla se mu jako obrazovka.

„Nerozčiluj se s ní, pamatuj, že nemáš tablety na srdce, ještě tě znovu klepne pepka. O to jí jde, aby shrábla všechno sama!“ promluvila hysterka Ema, nejtlustší z rodiny, Rudolfův generál.

„A ty strašidlo koukej vrátit tu kravatu zpátky. Už jste tátu oškubali dost,“ zaduněla znovu Ema.

Do Helgy jako když píchne. Spustila fistulí: „Vy dva vyžranci, seberte si kravatu – nebo s ní snad chcete svázat nápadníky, aby neutekli? Ty vaše dvě obézy vám stejně zůstanou na ocet… a nikoho nenachytáte ani na tátův podíl, to si pište…“

Ema vyskočila z lavice. Ten neuvěřitelný kolos se vrhl proti Helze a sápal se na ni. Rudolfova pohotová pravice ji však strhla zpět se slovy:

„Myško, neblázni!“

Funící Ema nemohla vzteky popadnout dech, brunátná v obličeji čím dál víc.

Rudolf sáhl do náprsní kapsy kabátu, vytáhl placatici brandy a podal ji své Emě. Po dvou mocných doušcích se vzpamatovala, hlasitě říhla, nabrala dech, a protože byla zvyklá mít vždycky poslední slovo, znovu se rozkřičela: „Naše děvčátka si neber laskavě vůbec do huby. Kdyby ses někdy koukla do zrcadla, tak bys místo kravat nechtěla nic jiného, než holící strojek.“

Nebýt zřízence v bílém plášti, který právě vstoupil do dveří, kdoví, jak by tenhle rodinný trapas skončil.

„Dobrý den, já jsem Teodor Cabejšek a mám dnes službu. Jestli se nemýlím, vy jste tady ohledně zesnulého pana Kaufmana. Pojďte dál.“

Stádečko se vydalo za ním. Společně procházeli dlouhou chodbou se spoustou dveří, za nimiž v mrazících komorách odpočívaly desítky mrtvol. Caban se zastavil u pracovního stolu s kartotékou, zalistoval v ní a vytáhl kartičku nadepsanou Josef Kaufman.

„Když k nám nebožtíka přivezli, měl na sobě tyto věci:

světlý vycházkový oblek, bleděmodrou košili, tmavomodrou vázanku se zlatou sponou, klobouk, hůl s násadou ze slonoviny. Dále švýcarské hodinky Rolex, snubní a pečetní prsten, gravírovaný řetízek ze žlutého kovu.“ Caban dočetl a odmlčel se.

„Kde jsou ty věci!?“ vykřiklo několik hlasů najednou.

Caban je naučeným pohybem ruky uklidnil a řekl: „Máte na ně pochopitelně právo, jestli si ovšem přejete zesnulého s těmito věcmi pohřbít, je to možné…“

„V žádném případě. Neseme mu do rakve jiné oblečení. Všechno, co je na seznamu, nám vraťte,“ nechal se slyšet nejstarší syn Josef.

„Dědek už to nebude potřebovat,“ vykřikla Ema.

„Ale myško, takhle před nima nemluv,“ zašeptal jí Rudolf.

„Pečetní prsten slíbil děda Jiříkovi…“ ozvala se Helga.

V tom okamžiku vypuklo hotové peklo. Bez ostychu se začali hádat, urážet, strkat. Hysterie vyvrcholila tím, že padly i bratrské facky.

Caban, který byl už na ledaco zvyklý, se za tyhle lidi styděl. Zhluboka si oddechl, když za nimi zapadly dveře. Už chtěl vstoupit do jedné z umrlčích komor, aby se uklidnil, když se za ním ozval slabý ženský hlas:

„Promiňte, prosím, nerada vás obtěžuji, ale mám k vám prosbu ohledně tatínka.“

Caban se jen neochotně obrátil: „O co jde?“

Marie Kaufmanová, zjevně v rozpacích, žmoulala v ruce bankovku. S dojetím zašeptala: „Víte, tatínek byl na sebe vždycky velmi pečlivý. Byla bych vám vděčná, kdybyste ho oholil, umyl a hezky do rakve upravil.“

Marie se poprvé v životě odhodlala někoho podplatit. Neobratně tiskla Cabanovi pětistovku do dlaně.

Jemně ji odstrčil se slovy: „Neblázněte, to je samo sebou, já to pro svoje mrtvé kamarády dělám rád. Vlastně od toho jsem tady.“

Caban se na Marii zkoumavě zadíval a pronesl pro něj

netypický kompliment: „Jeden by nevěřil, že jste s těmi hyenami do rodiny.“

„Bohužel ano,“ šeptala Marie a sklopila oči.

Caban si náhle uvědomil, že tohle je první živá ženská bytost, která na něj silně zapůsobila. Líbily se mu její dlouhé kaštanové vlasy sepnuté kostěnou sponou, velká ústa, dlouhá dráždivá šíje… Uchvátily ho velké hnědé upřímné oči, ze kterých nemohl odtrhnout pohled. A tak stáli v chodbě, nořící se do šera, blízko sebe a ztráceli pojem o čase, ale i o tom, v jakých prostorách se setkávají.

Zatím co Caban a Marie stáli v chodbě absolutně tiše, zaskočeni neznámým pocitem, za dveřmi umrlčí komory číslo tři bylo živo.

Komora sloužila tělům už ve značném rozkladu. Zřízenci je nazývali s h n i 1 á c i.

Ke shnilákům se nikdo nehlásil, nebyla u nich dosud zjištěna totožnost, a tak je obvykle čekal už jen pohřeb bez obřadu. Pokaždé šlo o tragicky zesnulé, zasažené elektrickým proudem, ohořelé či utonuté, nebo zavražděné, vždy nějaký čas ležící na odlehlém místě. Podle toho také vypadali.

„Nejdřív mě bylo líto, že tady ležíme nazí a nikdo nás neobléká, nikdo se s námi nepřijde rozloučit, ale čím déle jsem tady a slyším tu pakáž, jak se věčně pere, vlastně můžu být rád, že nikoho nemám,“ pronesl shnilák utopenec.

„Máš recht. Zas jsem se o tom před chvilkou přesvědčil,“ řekl shnilák oběšenec.

„Co kecáte, vždyť máte mě. Vlastně jsme tady všichni kamarádi… A co Zbyněk s Cabanem? Bez nich by tu byla otrava,“ vyhrkl ubodaný taxíkář.

„Ta ženská na chodbě musí být šťabajzna, když našemu drsňákovi Cabanovi tak zněžněl hlas,“ mlasknul uznale shnilák starouš.

Z jednoho vozíku najednou vyskočil student a plácnul se do

stehen: „Tak myslím, že v tom Caban lítá!!“

„Kluci, měli bychom mu s tou slečinkou nějak pomoct, všichni víme, že nemá v tomhle žádnou praxi,“ řekl nejzkušenější z téhle společnosti, sňatkový podvodník Olda, a pokračoval: „Vždyť to je Kaufmanova dcera. Chudák Josef, kdyby nezjistili jeho totožnost, nemusel vidět, jaká ta jeho rodinka vlastně je.“

„Takový slušný, vzdělaný a fajnový člověk…“ vzdychl oběšenec.

„Celý život se honil, aby po sobě něco zanechal, a slyšeli jste sami, pro koho to vlastně dělal!“ ozval se poprvé profesor Tichý, ze kterého byla nalezena jenom hlava, což však bylo pro tuhle partičku velmi podstatné.

Profesor pokračoval: „Pánové, měl bych nápad. Škoda, že nemám tělo. Kaufman je můj kolega a já ho nenechám urážet! Jdete do toho se mnou?“

„S vámi vždycky, pane profesore,“ řekl student shnilák, aniž čekal na reakci ostatních. Ti se okamžitě nadšeně přidali.

„Pánové, všichni jsme tu následkem určitého zla, a dobro by mělo přece jenom občas vyhrát…“ mluvil dál profesor Tichý a jeho hlas se nesl prostorami baráku smrti.

Jaké nové tajemství obklopí tyto zdi?

Marie s Cabanem se sešli v zahradní restauraci s vyhlídkou na město osvětlené namodralými lampami. Všude voněly rozkvetlé kaštany.

„Jak jste se vlastně k téhle práci dostal?“ zeptala se Marie s opravdovým zájmem.

„Už odmalička mě tyhle věci přitahovaly. Jak byla v okolí nějaká bouračka, utíkal jsem tam. Lidi omdlévali, ale mě to naprosto nevadilo. Naopak. Muže v bílých pláštích jsem obdivoval. Všichni kluci chtěli být piloty, cestovateli, piráty, a já si přál být mrtvolkářem. Dokonce jsem se jednou s klukama vsadil, že vlezu do márnice a donesu jim ucho černocha…“

Marie se tomu od srdce zasmála: „Jak o tom krásně

mluvíte…“

„Vám to taky nevadí?“ zeptal se Caban. „Je jen málo lidí, kteří se na tohle téma rádi baví.“

„Mě to osobně moc zajímá. Musím se vám k něčemu přiznat. Dvakrát jsem dělala zkoušky na medicínu, ale nikdy mě nevzali. Tatínek by mně pomohl, ale já jsem chtěla prorazit sama, a tak to zkusím do třetice. Už by to mělo konečně vyjít.“

„Tak to jsme spřízněné duše!“ řekl Caban. Oči se mu rozzářily. Ty kalné oči, které jako by nežily v tomhle světě. Oči, které touží dívat se jen a jen do mrtvých očí…

Marie sledovala Cabana s narůstajícím zájmem. Pobídla ho: „Měli jste v poslední době u vás nějaký obvzlášť zajímavý případ?“

„To byste se divila, Marie, každý den se semele něco extra. Jako třeba dneska. Přivezli tři, co se utopili v nádrži s benzínem. Na tělech měli cedulky s nápisem Zákaz kouření. Byli jsme naštvaní, že si nemůžeme ani zapálit.“ Caban se krátce zasmál a pokračoval. „Vymáčkli jsme jim ze žaludku tolik benzínu, že by to stačilo na jednu cestu do hor… Jezdíte někdy do hor?“

„V zimě každý víkend…, vlastně jsem v horách vyrostla, babička tam žila odjakživa. Ale teď už raději vypravujte vy, Teo.“

„Potkají nás i veselé příhody. Když tuhle přijeli kriminalisté vyšetřovat vraždu jednoho velmi zámožného pána, slyšeli z koupelny kňučení. Pán měl malého pejska, který zřejmě lupiči překážel, a tak ho do té koupelny zavřel. Kriminalisté si nevěděli s případem rady, chyběly otisky – prostě práce profesionála. Jednomu kriminalistovi se pejska zželelo, a když ho chtěl vzít do náruče, zjstil, že drží něco v tlamičce. Byla to utržená kapsa i s doklady. Asi skákal po lupiči a utrhl mu kus kabátu s kapsou. Pes vlastně vyřešil vraždu svého pána. Kriminalisté si pak pro pachatele přijeli rovnou domů.“

„No vidíte, kdyby si můj tatínek doklady pořád nezapomínal, mohli ho v parku, co ho našli, hned identifikovat. Nosit je měl

už kvůli tomu, že tohle nebyl jeho první infarkt. Takhle jsme se o něm dozvěděli až z televizního pátrání…“

„Já mám stejně dojem, že ta vaše povedená rodinka už na jeho smrt netrpělivě čekala.“

„Hrozně se za ně stydím. Sám jste viděl. A to ještě nevíte, co vypuklo po tatínkově pohřbu,“ řekla Marie a roztřásl se jí hlas. Caban ji vzal za ruku a pohladil ji po tváři. Stékaly po ní slzy.

„A také proto mám ty mrtvé tak rád. Jsou to moji nejlepší kamarádi, hrozně se na ně pokaždé těším. Cítím se mezi nimi nejlíp. Ještě nikdy mi nikdo z nich neublížil. Když se při pitvě říznu o kost, druhý den nemám po ráně ani stopy. Ale když se škrábnu o rezavý drát, hned mi to zhnisá.“

Je krátce po půlnoci. Měsíc je v úplňku. Do teplé provoněné noci proniká nepopsatelně silný zápach. Vytí psů v blízkém okolí se stupňuje a přechází v panické kňučení…

Do tiché noci zní mužský sbor:

„Shniláci jdou prosvícenou tmou,
student s prófou je vedou,
sotva stojí na nohou,
ale přece tam dojdou, jdou, jdou, jdou…“

Ještě že ten prapodivný průvod neměl svědka. Nejeden by se z toho pomátl na rozumu.

V čele průvodu jde nejmladší shnilák student a v podpaží nese jako svátost hlavu profesora Tichého. Za nimi kráčí další shnilák utopenec s oběšencem po boku. Průvod uzavírají pobodaný taxikář s Oldou, kteří podpírají shniláka starouše.

Mají dobrou náladu, po dlouhé době jsou na čerstvém vzduchu. Je jim lehce, ba dokonce mají nový pocit štěstí.

Do jejich popěvku zazní profesorův hlas: „Hochu, nějak mě zanedbáváš, dej mi taky potáhnout z toho cigárka.“

„Promiňte, pane profesore, po čase mě zas okouzlil ten měsíc, je jak rybí oko. Vždyť víte, jak dlouho jsem ležel v té jeskyni. U nás na trojce si moc svitu neužijeme.“

„Jó, při měsíčku, to jsem honil holky, a žádná se nebránila!“

zašišlal starouš shnilák a obrátil se na Oldu: „Šakra, tos mi nemoh připomenout, ať si vezmu zuby!?“

Všichni se pobaveně zasmáli.

Nesnesitelný zápach se za nimi táhl, zamořoval okolní vzduch a prorážel i vůni lesa.

A přece ten zápach neodpuzoval každého. Dokonce přitahoval i vábil.

Ze všech děr vylézaly jak na povel lesní zmije a tiše se plazily k Cabanovým svěřencům. První si jich všiml shnilák oběšenec. Jedna ho lechtala na noze. Vykřikl, jak se lekl, aniž si uvědomil, že teď už mu nemohou ublížit. Už je viděli i ostatní. Zastavili se a bezradně se na sebe dívali. Do toho zavelel profesor: „Kdo má celé ruce, chytejte je za hlavičku. Jde to přesně podle mé teorie!“

Průvod ověnčený hady, podrážděnými zápachem shniláků tak silně, že jejich agresivní reakci nepředpokládal ani sám pan profesor Tichý, přicházel na příjezdovou cestu k přepychové vile. Dvojklané jazyky se kmitaly ve vzduchu naprázdno a zuby plné jedu čekaly na okamžik, kdy se budou moci s úlevou zakousnout…

V přízemí v ložnici spali Helga a Josef Kaufmanovi v krajkových poduškách. Ve vedlejším pokoji oddychoval jejich rozmazlený třicetiletý budižkničema Jiříček.

Shniláci přicházeli k oknům, kam je dovedl duet chrápajících manželů Helgy a Josefa. Silný zápach, proudící otevřenými okny, je však z noční blaženosti spánku vyrušil. Helžin velký nos zareagoval rychle. Sedla si na posteli, rozsvítila a šťouchla vyzáblým loktem Josefa do vyžraného panděra.

„Jestli nepřestaneš s tím hrachem na noc, tak si udělám oddělenou ložnici. Stačí, že musím poslouchat tvý chrápání, ale čuchat tohle snad ještě nemusím!“

Josef si promnul víčka a podušku si přitáhl k nosu.

Po tomto jejich posledním probuzení začali oknem zvenčí pronikat útočící těla zmijí. V mžiku si našly své tři oběti. Nebylo pro ně záchrany.

Pravděpodobně si nestačili ani uvědomit, že je to trest. Za to, jak se chovali k okolnímu světu.

Rozdrážděná zmije kousne v sebeobraně, ale oni…

„Shniláci jdou prosvícenou tmou,
študent s prófou je vedou,
sotva stojí na nouhou,
ale přece tam dojdou, jdou, jdou, jdou…“

Do rozbujařelé nálady zazněl rozhodný profesorův hlas: „Pánové, dozpívat, a přidat do kroku! Dneska toho bylo dost, máme dalekou cestu domů. Nemůžeme si dovolit, aby kvůli nám měli Caban se Zbyňkem průšvih!“

Poté co se vrátili na trojku a uvelebili se na svých vozících, slyšeli Cabanův hlas z chodby: „Moji milí přátelé, tak jsem u vás. Moc jste mi přes celou neděli chyběli. Jsem rád, že jsem zase tady.“

„A my u tebe, ty náš hochu. Všude dobře, doma nejlíp…“ zašišlal starouš a Olda ho pokáral: „Už byste si mohl vzít konečně zuby, dědo!“

Celá trojka se s úlevou rozchechtala.

Caban s růžovým poupětem ovázaným růžovou stuhou čekal u auta na Marii. Jaro přecházelo v léto, které bylo tento rok obzvlášť teplé. Rozhodli se, že si vyjedou za město k řece. V mrazící tašce měl Caban nachystané pití a různé pochoutky…

Netrpělivě vyhlížel Marii. Už z dálky ji viděl, jak utíká. Zadýchaně ze sebe vyrazila: „Tolik jsem se těšila, až jsem zapomněla plavky a musela jsem se vrátit. Nezlob se, prosím tě, Teo…“

Caban ji chytil kolem ramen a místo odpovědi ji políbil. Podal jí růži.

„Po tatínkovi jsi první muž, který mi přinesl kytku.“

U řeky si našli místo, kde byli sami, obklopeni hustými háji a lesy. Z vody vyčnívaly omleté kameny a vytvářely podivuhodné scenérie.

Caban s Marií pozorovali roztodivnost tvarů, které jim

připomínaly bájné tvory, a hukot vodního toku je okouzloval.

„Tohle místo mám rád, jezdím sem už od dětství," řekl Caban s přivřenýma očima.

Marie se cítila hezky, od tatínkova pohřbu to byly první chvíle, kdy se mohla odpoutat ode všech starostí a vnímala jen přítomnost.

„Jsem moc ráda, že jsi mě sem vzal." Položila kabelku i růžové poupě vedle sebe na deku, kterou mezitím Caban připravil v polostínu.

„Obě už potřebujeme vodu," pronesla Marie bezstarostně, svlékla si džínové šortky a tričko s výstřihem. Popadla růži a s dívčí svižností začala skákat po kamenech. Na posledním se zastavila.

„Dá se tady skočit, nebo je tu mělko?" zavolala na Cabana, který stál na břehu jako přibitý a pozoroval ji.

„Klidně skoč! Je tam hloubka," odpověděl hlasem podivně přiškrceným.

„Pojď už taky, Teo!" smála se Marie a skočila ladně šipku. Doplavala zpět k největšímu kameni, o který si zapřela nohy. Ležela naznak a proud jí masíroval tělo.

Caban na břehu znervózněl, zoufale mu začalo hučet v hlavě. Ztrácel nad sebou vládu, tak jako již mnohokrát. Tenhle pocit zatím nikdy nedokázal ovládnout…

Vyrazil, tak jak byl oblečený, přeskákal po kamenech a vrhl se za Marií. Nevnímal nic jiného než její dlouhou dráždivou šíji. Chce ji svírat, svírat…

„Bude tvoje, tvoje, tak jako ty ostatní, poddajná a pokorná," slyšel našeptávat vodu.

Stmívalo se, les ztemněl a hučel své tajné melodie. Cabana, stočeného do klubíčka, probudilo brnění levé ruky, na níž bezvládně spočívala Mariina hlava. Rozespalý Caban si ani neuvědomil, kde je a co se vlastně stalo. Podíval se na hodinky, ukazovaly něco před půlnocí, potom vzal Mariinu ruku do dlaní, políbil ji a řekl do ticha:

„Ty moje malá…“ Posadil se, zvrátil hlavu, nadechl se a s rozkoší vstřebával vůni trávy, stromů. Teď už zcela při smyslech si znovu promítal ten úchvatný okamžik, kdy měl Marii v objetí…

Ze snění Cabana vyrušilo: „Mám tě ráda, Teo,“ Marie se k němu s velkým pohnutím přitiskla.

„Jsi můj zázrak. Dala jsi mi všechno, co jsem neznal…“ zašeptal Caban Marii po krátké odmlce.

Obklopení trnitými háji a šumícím lesem si mlčky hleděli do očí.

Věděli, že k sobě patří. Možná jen jediné slovo by všechno pokazilo a třeba i zastřelo ten náhle čistý, jasný Cabanův pohled.

Prší, už třetí den, vítr žene mraky, které překrývají couvající měsíc. Vyjít si v tomhle nečase by nikoho ani nenapadlo, lidé jsou zalezlí doma v teplé posteli.

„Nehnípej pořád, koukej jít zavřít okenici, neslyšíš, jak s ní vítr mlátí? Kdo má v tom rámusu spát! Už jsem ti to povídala včera, barák je na spadnutí, a ty se jen válíš. Jestli nepohneš zadkem, sbalím to tady a jdu i s holkama na hotel…“ rozječela se Ema a třepala s Rudolfem jako s hadrem.

Rudolf vraštil čelo a nic neříkal, ale znovu se mu vracel jeho sen: Ema zakopaná dva sáhy pod zemí a na jejím místě v posteli černá Grace James, kvůli které mu neušel ani jeden porno časopis. Představil si, jak sis ní užívá. O to horší byl každý návrat do skutečnosti, kde Ema hrála prim.

Šeptal si: „Ty hnusná, tlustá dýně, kdybys vypadla, byl bych nejšťastnější. Namísto toho však řekl: „To víš, že ano Myško, zítra s tím už něco opravdu udělám. Chceš namíchat svůj drink s brendy? Po tom se ti vždycky tak krásně spinká?“

„Zítra! Tvoje věčné zítra! poslouchám už přes dvacet let,“ zasmála se Ema cynicky. „Zítra už budu v čudu. Abys věděl, z těch dědkových upocených peněz jsem si zaplatila kúru pro sebe a pro holky v salónu v Paříži. I s hotelem, ty ubožáku, a

dokud tu barabiznu nedáš do pořádku, neuvidíš nás tady!“ Vstala a šla do obýváku, kde otevřela bar a začala si sama míchat oblíbené pití.

Rudolf se obrátil na bok a znovu klimbal.

Uplynula asi hodina a Ema, už solidně nabumbaná, se chystala k novému útoku na spícího Rudolfa.

Vstala a s kuráží podpořenou alkoholem a třemi tabletami na uklidnění, vykročila. V tom okamžiku ji však zarazilo důrazné ťukání na okno. Krve by se v ní nedořezal. Zůstala stát s otevřenými ústy.

Nad okenní římsou viselo na oprátce tělo shniláka oběšence a houpalo se jako monotónní kyvadlo. Rukou jí oběšenec naznačoval, aby otevřela okno.

Ema, která si vždycky věděla rady, nemohla hrůzou ani vykřiknout. V jednom momentě ji napadlo, že má asi delirium, ale když to obrovské tělo koplo do okenní tabulky a vyrazilo ji, rázem vystřízlivěla. To už se z obou ložnic ozývalo zoufalé ječeni a řev jejích dcer jí zbavil na pár momentů smyslů.

Do obýváku se vřítily vyděšené obézy v nočních košilích. Za nimi šouravým krokem přicházel zkrvavělý pobodaný taxikář, zůstal stát ve dveřích a pohybem rukou je lákal k sobě. Přibíhal Rudolf v proužkovaném flanelovém odrbaném pyžamu. Když však uviděl zčernalé tělo shniláka taxikáře, plné krvavých skvrn a otevřených ran z olupující se zčernalé kůže, okamžitě změnil směr a hnal se k otevřeným dveřím. Když už si myslel, že je zachráněn, zakopl o nastavenou nohu oběšence, sletěl z venkovního schodiště po hlavě dolů a přistál v bahně.

Nad ním stál student, držící pod paží profesorovu hlavu, která přísným hlasem pronesla: „Jako prase jsi celou dobu žil a teď zas rypákem ryješ v bahně.“

Byla to poslední slova, která Rudolf slyšel. Srdeční kolaps ho zbavil života.

Zatímco dcery s matkou nepřestávaly v obýváku ječet, ve dveřích vystřídal taxikáře sňatkový podvodník Olda. Držel v rukou, ze kterých mu zbyly už jen pahýly, dva snubní prsteny.

Vážným příjemným hlasem promlouval: „Tak jste se, děvenky, konečně dočkaly. Já jsem ženich, na kterého tak toužebně čekáte. Jen se podívejte, takového fešáka vám osud těžko přihraje.“ Elegantním pohybem jim naznačil, aby opustily obývák, a ustoupil jim z cesty. Bylo to tak sugestivní, že se jako kachny rozhoupaly a vydaly se směrem, který jim Olda určil.

Na osvětlené schodiště vyšla Ema, z obou stran podpíraná svými dcerami. Stáli zde jako špalír všichni shniláci a nechávali jim volný průchod. Všechny tři sešly pomalu, jako když se chystají na popravu, ze schodů. Dešťové kapky z okapu se jim vylily na hlavu, a ony, zmáčené, v nočních košilích, s očima navrch hlavy, třesoucí se po celém těle, opustily dům.

Profesor na posledním schodě pravil: „Trochu pohybu, děvčata, to je lepší, než celá odtučňovací kúra za zděděné peníze.“

Ema vyrazila do noční tmy první, následována oběma dcerami. Tři kolosy se poprvé v životě rozhýbaly neuvěřitelným tempem. Jenom útěk je mohl zachránit. Srdce jim tlouklo v jediném rytmu: Pryč odsud, pryč!

V šílené extázi se prodíraly křovím a trny jim rvaly kůži. V tomhle závodě se smrtí se přiřítily ke břehu rybníka. Ale než si stačily uvědomit nebezpečí, promáčená půda se pod tíhou tří obézních těl utrhla. Jako pytle brambor žuchly do vody. Neuměly plavat, a to jejich plácání jim samozřejmě nepomohlo. Naopak, stále víc a víc se zaplétaly do kořenů leknínů, až se voda za nimi zavřela…

Je konec léta. V mrtvolně se loučil Caban s Marií.

„Budeš mi hrozně chybět,“ řekl a přitiskl ji k sobě.

„Hned jak přijedu, napíšu ti,“ šeptala mu.

„Budu na tebe čekat. Je mi jasné, že jde o správnou věc. A ty máš na studium hlavu; Kalifornská universita je jedna z nejlepších.“

„Víš, Teo, kdybych po tom neštěstí nezdědila tolik peněz, těžko bych si mohla dovolit studovat v cizině. Být lékařkou a pomáhat lidem je přece krásné poslání.“

Pro oba to nebylo lehké loučení. Vždyť spolu za krátký čas prožili tolik hezkého… Před pár měsíci se ve stejné chodbě setkali jako dva cizí lidé, a teď jsou si tak blízcí…

Za dveřmi trojky bylo opět velmi veselo. „Škoda, že tu už není náš starouš, měl pro slečinku slabost. Vždyť láska patří k mála radostem, o tom jsem vám toho napovídal snad dost,“ chechtal se sňatkový podvodník Olda a obrátil se ke studentovi: „Až se podruhé narodíš, tak s těma ženskýma neotálej, nebo zas umřeš jako panic! Vem si příklad z Cabana, trochu jsme mu píchli, a vypadá to na svatbu.“

Student se smíchem slavnostně přísahal: „Slibuji na svůj shnilý pupek, až tady budu znova, že k tobě přijdu do učení, Oldo, a těm paničkám pěkně zamotám hlavy.“ Rozjařeně skočil na vozík k profesorovi a už automaticky mu dal potáhnout ze své cigarety.

„Mám z tebe radost, hochu,“ řekla hlava profesora Tichého, „jsi můj nejlepší student…“

Poté se ozval sehraný mužský sbor

„Shniláci šli prosvícenou tmou,
sotva se drželi na nohou,
študent s prófou je vedli,
všechno zlo z cesty svedli…“

AGENTURA SMRT

Smrt je bezpečná hlubina, kde nikdo netrpí.

Božena Mikyšková, Básně II

„Haló. Tady agentura Smrt, dobrý den… Ano, podívám se… Mám tady ještě okýnko na devětadvacátého dubna ve dvě. Dobře… Dobře. A jak jsme se dohodli, peníze zašlete na naše bankovní konto. Tím dnem nabude naše smlouva platnosti.“

Teodor Cabejšek zvaný Caban si spokojeně zamnul ruce a obrátil se ke Zbyňkovi: „Dobře se nám firmička rozjíždí, co? Další penízky jdou na bančičku.“

Zbyněk si právě chystal na skleněném stolku dvě úhledné bílé kokainové lajničky a na jeden zátah je skleněnou trubičkou šňupnul.

„Je to paráda…,“ prohodil nedbale.

Nápad s agenturou měl vlastně on. Od té doby, co začal díky jednatelství navštěvovat také kokainovou společnost, stal se z něho docela jiný člověk. Sebejistý, podnikavý, plný skvělých myšlenek. Málokdo by v něm hledal dřívějšího smolaře Zbyňka Šňupárka. Dokonce se zdálo, že mu i ramena narostla.

Z praxe na prosektuře věděl, že sebevrahů narůstá jako hub po dešti. Proč toho nevyužít?

Chcete skočit z Nuselského mostu? Agentura Smrt vám připraví ideální podmínky. Nejenže v ochranných sítích na libovolném místě mostu uchystá průskokové prostory, ale z vašeho rozhodnutí udělá radost. Zajistí účast náročných diváků s vyhraněným smyslem pro silný estetický zážitek. Diváků, jimž pohled na smrt řekne víc než dlouhé filozofování s věhlasnými mysliteli v útulném bytečku. Třebaže za tuhle podívanou každý klient i divák platí nehoráznou sumu,

zájemců stále přibývá.

A tak Zbyněk s Teodorem někdy nevědí, kam dřív skočit, aby všem vyhověli a splnili jejich velké nároky. Museli dokonce přijmout pár nových pracovních sil. Když se jedná třeba o skok z mostu, je nezbytné umístit dolů pohodlné lavice pro diváky a zajistit jim občerstvení. Vybavení přivážejí firemním kamiónem, ke kterému přijali skvělého řidiče. Mají dostatek kvalifikovaných lidí na roznášení párečků, mražených lahůdek, hamburgerů, sendvičů a různých nápojů. K personálu patří také známý italský zmrzlinář Mário, který je schopen vyrobit zmrzlinu ve dvaadvaceti barevných a chuťových obměnách.

Už v samém začátku – zhruba před půl rokem – Zbyněk věděl, co chce a šel do nejzažších detailů. Všichni z agentury Smrt jsou oděni do elegantních služebních uniforem tlumených decentních barev s firemním znakem „Vaše smrt – naše radost.“ Převládá šedá, černá a temně fialová…

Pokud se rozhodnete pro smrt v noci, nebudou té události chybět ani světelné efekty se super muzikou vycházející z velmi silných a kvalitních aparatur, kterou si má možnost klient sám vybrat. Agentura připravila pro své zákazníky také nabídkový list. Najdou v něm na několik desítek možností, jak důmyslně přivábit stíny smrti.

Zalistujme jen namátkou v tomto seznamu s černou ořízkou, který se v mnohém podobá běžnému jídelnímu lístku.

1. Obložená jedovatá mísa z magických hub včetně otrávených jednohubek s okurčičkami naloženými ve směsi anýzu, rhodia a mertlíkového oleje s čerstvou slepičí krví. Punč s heroinem.

2. Pro snílky dvojnásobná sebevražda s tajemstvím rozkošnických křečí a planoucího zaříkadla.

3. Nápoj lásky s obráceným účinkem pro manželské páry včetně roztrhání těla na sto kusů.

4. Pro málo jisté nejdražší sebevražda s předehrou a

odaliskami z Filipín obohacená černým překvapením. Tento bod skýtá navíc ještě dvě možnosti: A, B.

Největšího úspěchu dosáhla nabídka číslo čtyři. Pět rozesmátých odalisek rozjařeně tančí kolem klienta… Po několika minutách po přesném nadávkování extazínu dojde k zástavě srdce. Jedna po druhé padají jako šťavnaté zlaté hrušky na zem. Rafinovaný choreograf Miroslav Kubálek nešetřil fantazií. Nesmělý sebevrah prahne tanečnice následovat. Ale jeho konec ještě nesmí nastat. Přichází černá super star z Ugandy. Je vysoká, statná, démonická. Její dásně jsou holé, bezzubé a mají v sobě obrovskou sílu… Její ústa mají barvu jarních jahod… Naklání se nad smrtichtivým mužem a sladce mu šeptá, pro kterou z možností se má rozhodnout. Vybere-li si alternativu A, černá čarodějka svými ústy vkládá do klientových dychtících úst dynamitovou patronu s rozbuškou a doutnákem. Tento primitivní akt je velmi dráždivý a přesvědčivý. Za minutu se ozývá strašlivý výbuch, tělo se zachvěje a halí je mračno milosrdného prachu… Vybere-li si alternativu B, dva tři stisky masitých rtů a stíny smrti začínají obestírat klientovy planoucí zraky. Krvavá ejakulace ukončí jeho život v jahodovém snu.

Pro Zbyňka a Cabana to však není jako pro klienty a diváky jen radost a potěšení, mají často i starosti. Jako nedávno.

Smlouvu s nimi po několika nekonečných jednáních uzavřel cirkusový umělec Mimo. Měl výslovné přání natáhnout na Malém rynečku ve výšce sedmdesáti metrů lano, po kterém umělec v saténovém úboru karmínové barvy přecházel s tyčí. Pochopitelně bez záchranných sítí. Finálové salto bylo opravdu mortale! Však je také od té doby agentura Smrt vyhlášená nejen po Čechách. Objednávky se teď hrnou z celého světa. Vzhledem k tomu, že poslední událost přenášela i Eurovize, Zbyňkovi s Cabanem narostla poptávka natolik, že mohli vyhovět vskutku už jen největším fajnšmekrům. Jak mezi sebou říkají – mlsounům.

K nim patřil bohatý Číňan mistr Jong, žijící sice v Hongkonku, ale díky agentuře a jejím akcím, z nichž ani na jedné nechyběl, si najal na pražském předměstí velký dům a usadil se v něm. Víceméně tady čeká na další příležitost zhlédnout alespoň podobnou akci, jako byla ta s akváriem, když se topili v průhledné azurové vodě tři klienti najednou a ve finále se vyčerpaní snažili po skle vydrápat ven. Samozřejmě marně. Prostředí bylo na romantickém místě ve švýcarských horách. Do akvária stékala ledová voda z ledovce přes převis skály. Akvárium však bylo jako obvykle citlivě vyhříváno. Agentura měla ten den obrovskou tržbu v konzumaci. Vzhledem k tomu, že ti tři byli v dobré fyzické kondici, čekání se protáhlo až do ranních hodin. Svítání mělo absolutně fantastickou atmosféru. Kokrhání švýcarských kohoutů, bučení černobílých krav na blízkých strmých brčálových stráních, meditační hudba a výbuchy šampaňského jen posílily tento neskutečný zážitek. Diváci, usazení v pohodlných lenoškách, přikrytí pokrývkami z lamí srsti, vzorně obsluhováni několika hbitými číšníky, byli navýsost spokojeni. Krvavý východ slunce jako by splynul se skonem tří promodralých těl, plujících po hladině akvária, které nesmělé paprsky slunce rozjasnily do úchvatné barevnosti.

Mistr Jong povstal a se slzami v očích, v hlubokém pohnutí prohlásil „Fantastik!!“

Caban se Zbyňkem se s mistrem Jongem ještě více spřátelili a on jim začal dávky kokainu zajišťovat přímo přes čínskou mafii za velmi seriózní cenu.

Po čase, co naplat, se však akce agentury Smrt začaly opakovat. Nudu nezahnal ani zlomený vaz koně i jezdce na dostihové dráze, potápějící se loď ve vlnách Atlantiku, skok z letadla bez padáku, harakiri či smrt na šedesát orgasmů.

V této krizové situaci navštívil Cabana se Zbyňkem v jejich přepychové pracovně znovu mistr Jong. Jednání skončilo až v pozdních nočních hodinách, a když mistr odcházel a přátelsky

jim tiskl ruce, Caban ho s jistou dávkou blaženosti ujistil: „Pokusíme se, mistře!“

Když za mistrem Jongem zapadly dveře, Zbyněk svraštil čelo.

„Jen aby se nám na prvního podařilo získat rezervě celého divadla. Ten den už vlastně budeme sedět v letadle.“

„To klapne, uvidíš,“ řekl Caban a zabořil se do pohodlného křesla.

Všechny plakáty na milánských nárožích a kameloti v ulicích informovali o divadelním představení Záviše z Falkenštejna v nastudování předních umělců z Prahy. Premiéra se bude konat v milánské La Scale v prvním červnovém dni. Toto představení bude jediné a ozvláštněné tím, že hlava Záviše se bude sekat doopravdy – živě. Agentura Smrt k té show získala staršího herce střední kvality pana Vladimíra Stehlíka, který se takto chtěl rozloučit se svou pohasínající hereckou kariérou i se životem. Nejlepší místa měli přednostně předplacena členové a diváci agentury Smrt. Agentura jim zajistila dvoudenní návštěvu Říma a Florencie s prohlídkou galerií a podívanou na automobilovém závodišti v Monze se speciálně připravenými autonehodami a přejetí cílového praporkáře s rozmetáním jeho těla po dráze…

Den tolik očekávané premiéry nadešel. V Miláně vládla slavnostní atmosféra. Ne všichni však byli mezi vyvolenými, kterým se poštěstilo získat velmi drahou vstupenku do La Scaly.

V přeplněném divadle, praskajícím ve švech, však bylo přece jen jedno místo prázdné…

V hledišti se sešeřilo a vlnění opony působilo dráždivější než kdy jindy. Napětí narůstalo, jako by v sále číhal fantóm.

Na čtyřista stálých diváků agentury Smrt si mezi sebou nepřestávalo šeptat: „To je divné. Jak to, že tady není náš největší mlsoun, mistr Jong?“

Vtom už se zvedla opona. První i druhé dějství diváci sledují bez soustředění. Každý je v očekávání dějství třetího, kdy se

useknutá hlava Záviše odkutálí na loučku pod nainstalovaným zámkem Hluboká…

Zatímco se diváci chvějí vzrušením, výraz jednoho jediného muže má v sobě klid. Připomíná cílevědomého nemilosrdného Buddhu, který celý život potlačoval žízeň po životě a přemáhal utrpení s tím spojené. Ten muž se však pohybuje v jiných prostorách, než jsou diváci… Je to mistr Jong. Oděn je do azbestového obleku pod perfektním smokingem. Jeho ruce v bílých azbestových rukavičkách svírají dva velké kanystry s benzínem. Žádný s diváků si však nemůže všimnout ani jeho, ani přívodních kanálků, které tajně zamontoval do každého sedadla. Rozechvěni nebývalou podívanou, nemohou zaregistrovat ani složité vedení trubek pod podlahou a po zdech, zakrytých těžkými drapériemi.

Mistr Jong došel s kanystry až do speciální místnosti, nákladně instalované nad hledištěm. Místnost má skleněnou ohnivzdornou podlahu kouřové barvy, odkud je vidět do celého prostoru divadla.

Odšroubovává kanystry a jeho nepříčetný smích se střídá s čínsky pronášenými slovy: „Nakašlat Záviše Falkenštejna? Nakašlat, panstvo!“

Co se stane? Mistr Jong, který chvílemi křičí a chvíle mi si něco nesrozumitelného mumlá, ví o temném sebeočištění, které je pro někoho nutné k životu a pro někoho je jen nepodstatnou věcí. Ale smrt ve své blaženosti se nezříká všech nemožností.

Pohyby mistra Jonga připomínají bloudění cizím bytem, v němž má cosi nalézt, ale ve skutečnosti hledá jen dokonalé místo, kde by spočinul. Konečně je spokojený. Na zem pokládá vyšívaný hedvábný kobereček a pak se znovu chápe kanystrů, které mezitím postavil opodál. Začíná lít benzín do rozvodného zařízení. Jakmile dolije poslední kapku, zaujme čínský sed se zkříženýma nohama na hedvábném polštářku, a s očima sevřenýma do úzkých štěrbin sleduje dění v sále.

Opona se zvedá ke třetímu dějství. V sále je hrobové ticho.

Na jeviště přichází herec Vladimír ke své premiéře. Pokládá hlavu na špalek a sekera jde nahoru. Ale v tu chvíli, kdy diváci zkamení přibližující se hrůzou, mistr Jong cvakne platinovým zapalovačem. Křičí: „Nakašlat Záviše z Falkenštejna, nakašlat! To by se vám líbilo, vidět useknutou hlavičku, ale čeká vás jiná podívaná, panstvo!“

Hlava zůstává na svém krku a sekyra padá na zem.

Zděšení. Úprk. Zatarasené vchody. Hukot nemilosrdných plamenů… Žár.

Mistr Jong si na sklo podlahy připraví dvě dlouhé bílé „lajsničky“ a s gustem si dvakrát šňupne. Pak s labužnickým potěšením pozoruje davové šílenství řvoucích a kroutících se těl…

Herec Vladimír a kat, už jen dvě torza lidské tváře, hoří nejdéle. Opona ještě stále plápolá, postavy zbavené dlouhé pouti připomínají výjev z divadelní scény jiných forem, kde zrůdnost dala do sázky svou moc.

Mistr Jong hledí upřeně a kryje si oči rukama, aby lépe viděl. Po třech minutách, které vypadají jako věčnost, řekne:

„Vždycky jste se, šaškové, dívali se mnou, ale teď mám premiéru jen pro sebe! Celý život jsem na tohle čekal!“

Na Puketském ostrově, v dalekém Thajsku se Caban se Zbyňkem rozvalují na lehátkách u bazénu a pozorují mořský příboj. Thajské krasavice jim oběma provádějí odbornou masáž…

Mistr Jong, který před několika dny přiletěl za nimi, sedí zamyšlený a podmračený ve stínu oleandrovníku, lezou po něm moskyti a mouchy. Nevšímá si jich, ani lidí a okolí. Stále si uvědomuje jednu skutečnost. Nikde ho už nic pěkného nečeká. Už ani nepřemáhá utrpení života. Nejčastější návštěvník akcí agentury Smrt, velký mlsoun, se možná brzy změní z diváka na zákazníka. Na klienta, jenž měří vzdálenost naděje šílenstvím smrti, která jej celý život motivovala.

Hbité ruce thajských krasavic jsou příjemné… Zbyňkovi se zavírají oči blahem.

Do této idylky zazní Cabanův tvrdý hlas: „Zbyňku, co myslíš, vyrovná se tahle slunečná balada té velkolepé záři nad nočním Milánem, když hořela La Scala? Vydělali jsme díky mistrovi Jongovi dost peněz, ale už skoro nic nemáme…“

„Když jsem to všechno spočítal,“ říká ospale Zbyněk,, je fakt, že nám to sice hodilo dva miliónky, přišli jsme ovšem o všechny svoje lidi!“

Caban po chvilce mlčení mávne rukou. „Na podzim můžeme začít klidně znova. A pak – naše řemeslo se neztratí. Lidi budou umírat pořád. A na stylu vlastně nezáleží.“

II
NA NESHLEDANOU

KDYBYSTE JEDLI RYBY…

Žádná rostlina nenabírá to, co ukládá do svých buněk a plodů sama ze sebe, nýbrž z půdy, z níž vyrašila, a ze vzduchu, který dýchá. Rostlinou je v tomto směru i člověk.

Karel May, Já, náčelník Apačů

Od té doby, co se Daniela nastěhovala do šedého ponurého domu, lepila se jí smůla na paty. Rozešla se s Martinem. Musel se ženit. S jinou. V zaměstnání to také stojí za pendrek, šéf jenom bručí a ona u stroje za psacím stolem je čím dál menší. A do toho ještě ta bába o patro výš. Jako by skrz strop propouštěla zlo.

Předevčírem ráno ta čarodějnice Danielu zastavila v chodbě a vyrukovala na ni:

„Slečno, vám kokrhá kohout dlouho po půlnoci a já nemůžu spát.“

Nepochopila, co to mele, jenom se zašklebila a mávla rukou. Teprve dnes večer, když se vykoupala, oblékla a vyšla ven, došlo jí to. Babice stála v okně jako přízrak. Křičela na Danielu a hlas jí přeskakoval:

„Toho kokrhání mám už dost…“

Uvědomila si, že tím kokrháním myslí zvuk porouchaného kohoutku u vany, a zatím se nenašel nikdo, kdo by ho opravil. Zrádce Martin! Kolikrát to jen sliboval, a teď? Kdeže loňské sněhy jsou…

Daniela byla dneska obzvlášť krásná. Mahagonové vlasy nakrátko ostříhané se jí leskly, šedomodré oči za ozdobnými brýlemi se zdály dráždivě nesmělé, až dojímaly. V džínové bundě a černých elasťákách vypadala vyšší a štíhlejší než v nabírané sukni a saku, které obvykle nosila. Velká kulatá a pevná ňadra provokovala a vzrušovala. Sex – appeal Daniele

nechyběl. Určitě by v ní nikdo nehledal třicítku, jak ona o sobě s odporem říkala.

„Do mě už nikdo ani nekopne," byla její první slova, sotva dorazila na sraz školy a spolužáci jí lichotili, jaká je pořád kočka.

Bouda, jak říkali budově gymplu, slavila sto let založení. Všechno šlo jako po drátku, známé a neznámé tváře tvořily gloriolu zářijového večera, plného veselí a vzpomínek.

Daniela odešla před půlnocí, aby stihla poslední metro. Když procházela liduprázdnými, opuštěnými ulicemi, do smíchu jí nebylo. Před domem nervózně štrachala v kabelce, aby honem našla klíče. Ale z druhé strany dveří náhle zaskřípal zámek, dveře se hnuly, a proti ní stál muž s bíbrem. Pokynul hlavou, otevřel dveře dokořán, a pravil: „Prosím, račte dál!"

Zmohla se jen na chabé „díky" a vtom ji muž s bíbrem chytil ruku. Lekla se, ale on se s úklonou představil: „Jsem Rostislav Prys. Všiml jsem si vás hned, jak jste se přistěhovala. Chodím k máti každý týden."

Rozpomněla se, že ho jednou viděla v samoobsluze. Je to syn té čarodějnice! Vypadá jak vystřižený z módního žurnálu. Béžový oblek se světlou košilí a modrou kravatou přesně padnou k jeho temně kaštanovým vlasům. Má jemný nos s hezky vykrojenými nozdrami, ale divné oči. Jako by člověka provrtávaly. Opravdu divné, uvědomila si Daniela. Byla ráda, když odešel, protože setkání v ní vyvolalo úzkost. A druhý den jako by úzkost s sebou nesla dál, třebaže byl krásný jasný den a nikdo, ani šéf, se na ni nemračil.

Odpoledne si doma pustila video, svůj oblíbený film Zatmění, uvelebila se v křesle a usrkávala kávu. Náhle se rozječel zvonek. Běžela otevřít, ve dveřích stál Rostislav Prys.

„Máti není doma, můžu na kus řeči?"

„Pojďte dál, pustila jsem si video," odpověděla Daniela a znovu pocítila úzkost a tlak u srdce. „Dáte si kávu?"

„Rád."

„Taky máte video?"

„Jak říká moje máti, škoda času a peněz.“

Má v sobě zvláštní kouzlo, napadlo Danielu. Přestože se chová trochu prkenně, působí chlapecky. Ale ty ruce s dlouhými kostnatými prsty! Jako by ani k jeho nevelké postavě nepatřily. Možná že je to umělec, klavírista…

„U nás na klinice jede video od rána do večera,“ přerušil její úvahy.

„Co vlastně děláte?“

„Jsem gynekolog. A taky rybář. Mám vášnivě rád ryby. A máti je taky miluje. Co děláte vy, Danielo?“

„Prachobyčejnou písařku,“ odpověděla a dodala: „A ryby nesnáším.“

„Obyčejnou!“ rozesmál se Rostislav strojeně a Daniela zahlédla jeho neuvěřitelně maličké zuby zakusující se do dolního rtu. „Vy nejste obyčejná, vy jste neobyčejná, už tím, jak vypadáte a na co myslíte.“

„Jak můžete vědět, na co myslím?“

„Moje a vaše imaginární světy se setkávají, aniž byste chtěla. Vidím dál,“ Rostislavův pohled se zabodl do Daniely. Až ji zamrazilo. Zvedla se a odnášela šálky, aby překonala stísněnost a rozpaky. Brzy poté se s Rostislavem rozloučila, a hned si pustila italskou muziku na plné pecky.

Přesto v ní zůstávalo napětí a zaskočila ji únava. Cítila se vyčerpaná, jako by ze sebe vydala bůhví kolik energie, jako by její organismus musel podvědomě čelit nějakému nebezpečí. Usnula v křesle oblečená a neodlíčená.

Probudilo ji šílené mlácení do dveří. Ještě v polospánku otevřela a uviděla čarodějnici Rysovou.

„Vaše bezohlednost přesahuje všechny meze. V noci si vyhrávat: Varuje vás,“ ječela, „dlouho už mi krev pít nebudete!“

„Vypadněte!“ zařvala Daniela. „Nebo vás chytím za ten scvrkej krk a už vám nikdo nepomůže!“

Babina zbledla, neřekla ani slovo a drobnými, ale velmi rychlými krůčky uháněla pryč.

„Trochu jsem to přehnala,“ pokárala se Daniela, ale pak si řekla: „Na hrubý pytel hrubá záplata.“ A už na to nemyslela. Do jejích myšlenek se však stále vtíral Rostislav, jeho chlapecký zjev, pohled, který měl v sobě sílu, odzbrojoval ji, znepokojoval, ale zároveň zoufale vábil, že dokázala zapomenout na Martina i na jeho zradu. Příští noc těsně před usnutím se jí před očima objevil podivný obraz. Viděla sama sebe v červených šatech, jak padá na zem, objímají ji Rostislavovy kostnaté ruce, odnášejí ji v náručí jak hadrovou pannu někam vzhůru. Je šťastná, pociťuje neznámou slast, která ji povznáší…

Neuplynul ani týden, co se pohádala s Prysovou. Mnoho se nezměnilo. Daniela dál zůstávala v zajetí Rostislavova zvláštního kouzla.

A Rostislav? Co dělá v tuto chvíli? Právě povečeřel s máti, vyslechl její nářky, zamračil se a maličké zoubky se zakously do spodního rtu.

„Nech to na mně,“ uklidňoval ji, „víš přeci, že jsem si pokaždé věděl rady.“ Zbožně políbil máti na čelo a kostnatým malíčkem utřel zbloudilou slzičku.

Během několika vteřin stál před Danieliným bytem, dokonale učesaný, v košili bez jediného kazu, tmavém saku a světlých kalhotách. Přivřel oči, soustředil sílu a v tom okamžiku Daniela vstala od stolu jako uhranutá, prošla pokojem a už otevírá dveře.

„Jste mi dlužná návštěvu, a já vám…“ Rostislav dvakrát zakašlal, „přinejmenším kávu. Mohla byste ke mně přijít zítra v šest? Hodí se vám to?“

Daniela se nezmohla na nic jiného než na přikývnutí a Rostislav jí nadiktoval adresu a popsal cestu. Pak jí sevřel rameno, až to zabolelo, a byl pryč.

„Proč bych vlastně lezla k synáčkovi té čarodějnice? Může mi být ukradený,“ napadlo Danielu, sotva se vzpamatovala, ale věděla, že do vily na předměstí půjde.

„To je ale poustevna," prohodila Daniela, když po hodině zmatků konečně našla Rostislavův domek se zahradou a křivolakými pěšinami. V okolí nestál žádný jiný objekt, jen dobrého půl kilometru odtud rozeznávala jakési bílé stavení, z jehož komína stoupal dým.

Prošla zahradou, v rukou rozemnula list voňavého balšámu, který rostl u cestičky, a pak starodávným renesančním klepadlem zabouchala na masivní dveře. Trvalo dlouho, než se dveře pohnuly a objevil se Rostislav.

K Danielinu nemalému překvapení měl na sobě odřené tenké tepláky a vytahanou bundičku. Oboje už dávno ztratilo barvu, obepjaté tepláky sahaly Rostislavovi sotva do půl lýtek a rukávy tak k loktům. Daniele po tváři přeběhl pobavený výraz. Jako by mu ten obleček zůstal z osmé třídy a maminka mu přikázala: Nos ho, pro doma to stačí – napadlo Danielu, ale nic neříkala, podala Rostislavovi ruku a on ji vtáhl dovnitř.

Jakmile vstoupila do prostorného pokoje, zatočila se jí hlava. „Co to tady tak páchne?" ptala se sama sebe. „Co to je? Ach ano, rybina. Fuj! Ale ještě něco je tu cítit." Natáhla znovu tu směs pachů a připomnělo jí to nemocnici. „Lyzol! Jasně, je to lyzol. Odporná kombinace."

„Posaďte se a udělejte si pohodlí," vytrhl ji z úvah Rostislav a Daniela se teprve nyní rozhlédla kolem.

Těžký dubový nábytek starého slohu, obrazy ve zlatých rámech, na zemi vysoké perské koberce, ale všechno, všeličko včetně křesla, kam Daniela usedla, bylo pokryté igelitem.

„Napijeme se vodky?" obrátil se na ni Rostislav, lehce se dotkl její tváře a usadil se do protějšího „vikslajvantového" křesla. Tepláky se napjaly kolem jeho zcela hladkých stehen a Daniele na ně náhodně padly oči. Položila si nemístnou otázku: „Má ho vůbec?" Na stolku se objevila láhev hanácké vodky a dvě skleničky. Tu se však Rostislav vymrštil a řekl nepřirozeně tiše: „Odpusťte, tohle není pití pro vás, ani jsem si to neuvědomil. Na půdě mám něco – něco lepšího. Omluvíte mě na moment?"

Daniela přikývla a Rostislav vystupoval po prudkých točitých schodech, úpějících pod jeho kroky. Uplynulo pět minut, deset, patnáct a nic se nedělo. Po půlhodině hrobového ticha si Daniela řekla vztekle:

„Tohle nemám zapotřebí!“ Vstala, odhodlaná odejít. Vzápětí se však zarazila. „Co když se mu něco stalo?“ Vyběhla po skřípajících schodech a brzy našla železné ohmatané dveře k půdě. Otevřela je. Všude bylo ticho a tma, jen slaboučký paprsek světla ze schodiště osvětloval místa zaplněná všelijakým harampádím a několika obrovskými truhlami.

Do každé by se vešel člověk… napadlo Danielu a roztřásla se po celém těle.

„Jste tam?“ křikla do tmy. Neozvalo se nic. „Tak jste tady?“ zakřičela Daniela ještě jednou hlasitěji.

Zazněly kroky, štrachání a pak uviděla Rostislava. Držel zapálenou sirku, a vypadal jako skřet.

„Proč nerozsvítíte?“ vyjela na něj.

„Nemůžu kvůli sousedovi,“ odpověděl a škrtl další zápalkou.

„Jdu domů,“ řekla rezolutně Daniela.

„Počkejte, prosím vás, pojďte mi pomoct. Lahvinka bude vzadu v té malované truhle… Podržíte mi dvířka a…“

„To určitě!“ prohlásila energicky Daniela, ale ještě než stačila Rostislavovi přibouchnout dveře před nosem, zaslechla, jak procedil mezi zuby:

„Ty bídná ženo!“

Ihned seběhla dolů a chytla se za srdce. Takovou bolest nikdy nepoznala.

„Musím pryč! Pryč…,“ zašeptala. Udělala však sotva pět kroků, když zaskřípaly dřevěné schody, Rostislav stál u ní a svíral jí rameno.

„Nepustím vás odsud!“ prohodil docela tichoučce, ale Daniela pocítila jeho sílu, uvědomila si, že jí celým tělem projíždí teplo, couvla zpět a sesula se do křesla. Rostislav nalil do skleniček na vysoké nožce s rubínovým vláknem vodku a ona vypila jako v mátohách jednu, druhou, třetí…

Trochu se s ní zhoupla podlaha a všechno, včetně Rostislava, jí připadalo náhle zábavné jako v některém z jejích oblíbených filmů. Zahihňala se a pak – natáhla ruce, vzala Rostislavovu tvář do dlaní – a políbila ho na ústa. Muselo ho to zaskočit, nedal to však znát a krátký polibek jí oplatil. Vzápětí však začal vyrážet nedefinovatelné zvuky měnící se ve vzlykot a vzdechy. Daniela viděla, jak se v jeho rozkroku vztyčilo cosi ve velikosti tyčinky na rty… O to víc ji překvapila velikánská skvrna, která mu promáčela ojeté tepláky.

Daniela se ušklíbla. Viděl to. Oči mu zle zaplanuly a krutost výrazu Danielu zasáhla jako otrávený šíp.

„To není pohled člověka, ale lidské zrůdy, která byla přistižena při slabosti," blesklo jí hlavou a zase ji zamrazilo. Nebyla schopná pohybu. Zírala na Rostislava s otevřenými ústy. Jeho obličej, náhle popelavý, se zkřivil, objevily se titěrné zoubky, které se mu v pravidelných, kratičkých intervalech zahryzávaly do spodního rtu. Tu mu na bradu skápla kapka krve. Rostislav se vymrštil a zmizel v koupelně.

Co přimělo Danielu, že zůstala sedět v křesle, podobná hadrové panně? Ztracené panně s veselými červenými šaty a smutným osudem?

Nestačila se ani vzpamatovat z hrozného výjevu a Rostislav byl zpět. Elegantní, v béžovém obleku, světlé košili, modré vázance, jako tenkrát, první večer. Vypadal neuvěřitelně chlapecky, dokonce se zdálo, že je v rozpacích. Nervózně se dotkl uzlu vázanky, jedné i druhé klopy saka…

„Promiňte, nechal jsem vás tady na suchu," pokusil se o úsměv, a naplnil prázdné skleničky. Po chvilce se naklonil k Daniele, pohladil ji po vlasech a pak jeho kostnaté ruce spočinuly na jejím krku. Nejen, že neucukla, ale při jeho dotyku z ní spadlo náhle všechno napětí. Jako by nic, naprosto nic nezůstalo z běsů předchozích minut. Příjemné teplo Daniele zvolna postupovalo celým tělem, shora dolů.

„Jíte ráda ryby?“ ozvala se Rostislavova slova a prořízla ticho.

„Ani ne, už jste se mě na to ptal,“ odpověděla Daniela, blaženě zavrtaná v křesle.

„Protože vám je nikdo nedokázal dobře připravit. Ale já to dokážu.“

„Máte asi pravdu,“ přisvědčila Daniela a nenucené se zasmála. Pak začala Rostislavovi vyprávět o sobě a svých patáliích s Martinem i o věčně nabručeném šéfovi…

„Kdyby lidi jedli ryby, nebyli by na sebe tak zlí,“ řekl Rostislav, jeho pohled se zabodl do Daniely a trochu se mu zachvěla brada. Daniela si toho nevšimla. Bylo jí blaze, tak sladce! Docela zapomněla, že by měla myslet na návrat domů, že by se měla vzpamatovat.

Rostislav se podíval na náramkové hodinky a pak řekl:

„Jsem to ale neotesanec, držím vás tady tak dlouho, žvaním o jídle a ani vám nenabídnu večeři. Půjdu připravit kapříka se zeleninou.“ Opět pohladil Danielu po vlasech, dotkl se jejího štíhlého krku. Vzápětí slyšela z kuchyně otevírání zásuvek, ťukání a bouchání…

„Danielo, prosím vás, pojďte sem!“ ozvalo se.

Zvedla se a takřka tanečním krokem vešla do kuchyně, kde Rostislav v bílé zástěře dlouhým nožem porcoval kapra.

„Buďte tak hodná a nakrájejte mi cibulku, mám citlivé oči, a vemte si zástěrku, támhle visí na té stěně proti vám. Jak říká moje máti: „Bez zástěrky do kuchyně nelez, jinak zreziví ti i nůž nerez.“

Daniela si teď nechtěla připomínat tu ohavnou čarodějnici, a tak Rostislavovu poznámku přešla mlčením.

S potěšením se zadívala na zástěrku pokrytou neuvěřitelně krásnými kovovými ornamenty nezvyklých tvarů, které vrhaly stříbřitý lesk.

„Ta je úžasná! Odkud ji máte?“ vykřikla nadšeně.

„Máti mi ji přivezla z Asie.“

„Tohle se u nás nevidí. Jsme pořád sto let za opicemi.“

Daniela přistoupila k zástěrce a skoro zbožně, jako by ornamenty chtěla pohladit, se dotkla kovových ozdob. Sotva o ně zavadila, její tělo ve veselých červených šatech se zhroutilo pod bleskem snad tisíce voltů.

Rostislav sevřel dlouhé kostnaté ruce v pěst a jeho maličké zoubky se zahryzly do spodního rtu. Pak ještě chvíli pozoroval Danielu. Opravdu je už mrtvá.

„Kdybys jedla ryby, nebyla bys tak zlá na máti. Ale v truhle je ještě dost místa. Měla jsi štěstí, že jsem si s tebou vydržel tak dlouho hrát, panenko, že jsem tě nepodřezal hned jako ty před tebou. A jak ses čertila, když jsem nechtěl nahoře rozsvítit. Co bys asi dělala, kdybys viděla ty skvrny od krve. Bídné ženy! Žádná z vás mě nebude urážet a máti také ne!“ sykl, odvrátil se ke kuchyňskému stolu a jeho ruce s hbitostí mistra francouzské kuchyně pokrájely zeleninu a hlavičky cibule. Ještě zkontroloval, zda se už olej na plotně dostatečně rozpálil, a pak na pánev přímo nábožně vložil pláty ryby. „Dneska si musím dát dvojitou porci, abych měl sílu, až ji potáhnu po schodech,“ zamumlal.

VARHANÍKŮV NÁVRAT

Nohy své umyji v krvi bezbožníka. Jest Bůh soudcem na zemi.

Žalm 58, verš 11

Sedím na nemocniční posteli a zírám přes zamřížované okno do zahrady blázince. Jsem naprosto klidná, ruší mě jenom ťukání židle mé spolubydlící, která ji přenáší z místa na místo, a tak to dělá celý den, a dělala by to snad i celou noc. Naštěstí však přijde doktor a vrazí jí injekci. Pak mám konečně klid a můžu se soustředit na běh těch minulých událostí, které se mi tady zdají jako šílený sen.

Jako bych zase slyšela ten monotónní hlas v kapli, jak nevzrušeně odříkává tyto podivné věty:

„…Ďábelník uzdraven, jedenácté stádo vepřů v moři stonulo.

Ježíš potkal člověka z hrobů, maje ducha nečistého a žádný nemohl ho zkrotiti, a vždycky ve dne i v noci na horách a v hrobcích byl, křiče a tepa se kamením. A Ježíš pravil: Vyjdiž duchu nečistý z člověka tohoto.

I otázal se ho: Jak ti říkají?

A on odpověděl: Množství jméno jest, neboť je nás mnoho, nevyháněj nás z této krajiny.

A bylo pak tu stádo vepřů veliké pasoucích se, a prosili Ježíše všichni ti ďáblové, řkouc: Pusť nás do vepřů, ať do nich vejdeme.

Ježíš povolil jim to, a nečistí vešli do těch vepřů.

A běželo stádo do moře a stonulo v něm.“

Bylo to na pohřbu sousedky Křížkové. Sešlo se nás tam tenkrát hodně známých nejen z domu, ale i z celého okolí, jen

těch kytek co dostala! Měli jsme ji všichi rádi.

Při zvucích varhan jsem si představovala svůj pohřeb a plakala jsem pak za ni i za sebe. V dojetí jsem chytla toho svýho starouše za ruku, a hned jsem si uvědomila, jak dlouho jsem to vlastně už neudělala.

Do uslzené atmosféry po doznění posledních tónů se jako ze záhrobí zjevil ten hluchoněmý od nás z podkroví a pronášel smuteční řeč – mluvil!!! Patnáct let bydlí u nás a nikdy za ta léta nepromluvil s nikým ani slova, ba ani nepozdravil. Předpokládali jsme, že je hluchoněmý. S nikým se nestýkal, žádný ženský si domů netahal, to bych já, jako domovnice musela vědět. Dlouho nám to vrtalo hlavou, ale po čase jsme si na jeho chování zvykli. Neviděla jsem ho v ničem jiném, než v tmavém oblečení, v ruce svíral černou lakovanou kabelku se zlatým kováním. Jeho malá očka v sádelnatém obličeji, kdykoli jsme se potkali, výsměšně zasvítila. Malý, obtloustlý, s nazrzlými vlasy a abnormálně velkými nosními otvory, plížil se po schodech dolů, a neustále kašlal. Říkala jsem si, ten se snad zadusí, jak strašně sípe a chrochtavě chrčí.

Ten podivný patron se jmenoval Oto Pik, ale začali jsme mu říkat plíživý Oto.

Dohromady jsme o něm vlastně nic nevěděli, často však se z jeho bytu ozývala varhannní hudba. Upozornili mě na to kluci z baráku, co chodili na půdu na cigárko.

„Babi Mrázková, když přelezete vikýřem přes světlík na půdu vedle Oty, slyšíte tu krásu daleko líp.“

„Jakou krásu, pro Krista?“

„No přece z Otova bytu, varhany.“

Od té doby jsem si je šla nejednou tajně poslechnout přes dveře. Dělalo mi to dobře.

U nás v podkroví jsou dva malé byty, které jsou propojeny půdami. Vedle Oty, v tom druhém bytě, bydlí manželé Vejmolovi. Mařenku znám od dětství, nejednou jsem na ni dohlížela, a nakonec, když si mladí šli zatancovat, jsem už hlídala jejich malé, co se nedávno narodilo. Co ten čas vyvádí!

Ani si neuvědomuju, že mi je už skoro pětašedesát, a tomu mýmu táhne na sedmdesátku, ale pořád ještě všelico opravuje lidem z domu, od rozbitých oken až po kapající kohoutky. Nejdřív nám říkali teta a strejda Mrázkovi, a dnes jsme pro ně babička s dědou. Jako bych je slyšela: „Bábinko, jak se vede tomu vašemu? Nezlobí vás?!“

Až se tady z toho blbince dostanu domů, udělám si zase to svoje dobrý kafíčko, na který ke mně chodila půlka baráku, a kterým jsem pověstná po celý ulici. Tenkrát u toho kafíčka to vlastně všechno začalo.

Jednou odpoledne jsem seděla s Božkou odnaproti při bábovce, když někdo zazvonil. Za dveřmi stála odbarvená blondýna s přísným výrazem a mladík s příjemnou klukovskou tváří. Oba v bílých pláštích.

„Jste domovnice tohodle domu? Jsme tu ohledně pana Pika, kterého máme u nás na léčení,“ pravila žena a vytáhla pracovní průkaz, kde mimo jméno byla i adresa psychiatrické léčebny.

„Určitě máte klíče od jeho bytu. Rádi bychom tam vzali pár osobních věcí,“ pokračovala.

„Pikovi přeskočilo, jestli to nevíte,“ oznámil mi s úsměvem mladík.

„Buďte zticha,“ napomenula zřízence ta protivná blondýna a stáhla koutky.

Hodila jsem na sebe kabát a cestou do schodů jsem si uvědomila, jak strašně dlouho jsem v tom bytě nebyla. Normálně, když má přijít třeba opravář na práce, které taťka nesvede, či někdo z plynárny na odečet plynu, prosí mě lidi, abych je zastoupila. Dokonce mi mnozí, když jedou na dovolenou, svěří klíče, abych chodila zalévat jejich kytičky. Musím se přiznat, že jsem byla zvědavá, jak ten podivín vlastně bydlí.

Sotva jsem odemkla, blondýna postrčila mladého kupředu.

Všude bylo šero a ona velitelským hlasem řekla: „Roztáhni ty černé hadry na oknech a otevři, je tu smrad!“ Je fakt, že tu

bylo na padnutí.

V místnosti nebylo nic, než obrovské varhany, a kolem nich nasázená spousta vysokých kostelních svící. Málem jsem překvapením vykřikla.

„To je ale hnůj, ani se nedivím, že skončil u nás," zvolal mladík.

S blondýnou to ani nehnulo, zřejmě byla už na ledacos zvyklá. Hrnula se do otevřených dveří, které vedly na půdu. A my za ní.

Lidičky zlatý, takový bordel jsem dlouho neviděla. Děravá střecha, na zemi holé matrace, syrový vzduch, spousta mrtvých holubů, kteří už nenašli cestu ven. Na překocených židlích se válely svršky oděvů, spousta knih spolu s prázdnými láhvemi a zbytky jídel.

Blondýna spráskla ruce a kategoricky prohlásila: „Tak tady toho moc nepoberem, jak může někdo takhle žít."

S kapesníčkem na nose vypadla ven. Zato mladý byl jak u vytržení. Nadšeně listoval v knihách, a z té povalující se na matraci mi začal předčítat:

„Ti, což hřeší, jsou studnice bez vody, mlhy vichrem zbouřené, jimžto mrákota tmy schovává je na věčnost. Jsou to služebníci porušení, poněvadž odkohož kdo je přemožen, tomu jest i v službu podroben. A jestliže by pak ti, kteří ušli poskvrn světa skrze známost Pána a spasitele Jezuskrista, opět zase zapleteni jsouce, přemoženi byli nepravostí, učiněn jest poslední způsob jejich horší nežli první.

A přihodilo se jim to, co se v přísloví pravém říkává: Pes navrátil se k vývratku svému, a svině umytá do kaliště bláta."

Tu knihu si strčil do kapsy pláště, juknul na mě spiklenecky, a šeptnul:

„Můžu? Je to zajímavý."

Ačkoliv jsem nepochopila, oč v té knize jde, kývla jsem hlavou – pro tyhle rošťáky jsem měla vždycky slabost. A nehrálo roli, zda jde o doktora či sousedovic kluka.

Neuplynul ani týden, a byli v domě policajti. To jsem se vracela z nákupu, obtěžkána nákupními taškami, když už z dálky vidím dvě policejní auta. Hrklo ve mně. Na tyhle věci u nás nejsme zvyklí. Hned od domovních dveří jsem slyšela různé hlasy, pláč a vzlyky. Šlo to zeshora. Taškama jsem práskla na zem a vyběhla po schodech, sotva mi stačil dech.

Před otevřenými dveřmi manželů Vejmolových stáli policisté. Vyjekla jsem: „Co se tady děje?“ A oni, hlavně takovej hejsek drzej, řekl, že mi do toho nic není. Slyšela mě Mařenka, vyběhla z bytu, vrhla se mi kolem krku a téměř nesrozumitelně ze sebe vypravila: „Babi, naše malá je pryč!“

Vyšetřující nic nezjistili, třebaže přijela i kriminálka a sebrala otisky prstů. Skutečnost, že malá Gábinka zmizela z pokoje beze stopy, zůstala nad naším domem viset jako stín. Bylo to nad chápání nás všech.

Já jsem z toho ochořela, v noci jsem slýchala varhany, kvílení, vrkání holubů a srdceryvný dětský pláč, který mě pronásledoval na každém kroku. A ty mihotavé stíny na stropě braly na sebe v tu chvíli podobu všeho hrozného, slýchala jsem i úpění mořských vln, a přitom jsem u moře v životě nebyla. K doktorům jsem nešla, protože jsem byla přesvědčena, že zdravý rozum musí zvítězit, a že se z toho musím dostat sama. I když musím přiznat, že můj taťka byl ke mně moc hodný a pořád opakoval:

„Bábo neblázni, ještě si spolu musíme na tý naší zlatý svatbě skočit…“

Hned nato, byl zrovna úplněk, mě z lehkého spánku vzbudilo hysterické zvonění. Moc mě nepřekvapilo, za ta léta jsem byla zvyklá, že si lidé zapomenou klíče od domu, a pak vyzvánějí jako na lesy. Táta spal jak pařez, a ani mé šťouchnutí loktem ho neprohrálo. A tak jsem se sama v natáčkách a v bordó županu odšourala k domovním dveřím.

Za nimi stál ten pohledný doktůrek, bez blondýny, zahlídla jsem sanitní vůz a šoféra za volantem.

„Je to v háji, Pik nám fouknul! Dejte mi klíče, prosím vás,

musím do toho bytu znova.“

„Zbláznil jste se, teďka, na noc? Dyť za to zodpovídám!“

„Fakt tam musím, přišel jsem na něco…“

Z jeho výrazu bylo vidět, že jde o něco vážného. Celá jsem se rozklepala, a snad vnitřní instinkt mi napověděl, že ten mladý tu není jen tak. S netrpělivostí mě doslova dostrkal domů pro klíče.

Ozářilo nás světlo snad tisíce svící. Řev varhan nás ohlušil, a vichr rval ohořelé závěsy v otevřeném okně.

Na hromadách pohřebních věnců stál mohutný vepř. Lakovaná kabela s kovovým uzávěrem se válela u jeho nohou. Okusoval zmodralé dětské tělíčko.

Gábinka!

Jeho výsměšná malá očka v sádelnaté hlavě jsem dobře znala.

Pik!

Zaváhala jsem jen na vteřinku. Pak jsem popadla nejbližší kovový svícen a jedním úderem rozrazila chrochtající obludnou hlavu.

DVEŘE V PŘÍZEMÍ

Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po opuštěných místech a hledá odpočinutí, ale nenalézá.

Matouš 12, verš 43

Veronika se vracela z oslavy svých devatenáctých narozenin, s náručí karafiátů a gerber. Odemkla dům a stoupala po potemnělém schodišti pomalu vzhůru. Z tolika dojmů se jí točila hlava. Procházela právě kolem dveří v přízemí, kde už nikdo nebydlel.

„Ale co to?“ podivila se. Špinavé otřískané dveře jsou pootevřené. „Jak je to možné?“

Byla odjakživa zvědavá, a tak přes všechen strach šťouchla loktem do dveří a vešla.

Z předsíně pohlédla do pokoje, kde… Proboha, zdá se jí to snad? Nevěřila svému zraku. Kromě strohých skříní a pohovky, ustlané do vysoká a připomínající rakev, bylo na parketové podlaze složené uhlí. Celé metráky uhlí. Zaskočilo ji to natolik, že rychle vycouvala, jedna z darovaných kytek jí spadla na zem, ale nechala ji tam ležet. Brala schody po třech a zastavila se až doma. Nalila se velkého panáka koňaku, naráz ho vypila a ulevilo se jí.

„Zvláštní shoda! Zvláštní,“ opakovala a před očima se jí objevily dávné podoby.

Veronika jako malá byla krásná holčička. Štíhlá a ohebná jako proutek. Světle medové vlasy jí sahaly až k pasu. Bylo to šťastné stvoření, všichni ji měli rádi a neřekli jí jinak, než naše zlaté Sluníčko. Však se také pořád smála, bezstarostná,

bezelstná. Ale jedna věc ji tížila, jedné věci se bála. Maminka ji dvakrát do týdne posílala do sklepa pro uhlí. Ne že by jí vadilo tahání kbelíků do čtvrtého patra či strašidelná atmosféra tlejícího sklepa. To vůbec ne. Děs a hrůza se jí tenkrát zmocňovaly, když procházela kolem dveří v přízemí. Veronika se vyděšeně chvěla, a přece neučinila nic. Vůbec nic. Napostěžovala si ani mamince, aby jí nepřidělávala další starosti, kterých po smrti otce narůstalo.

Ze dveří v přízemí pokaždé vyšla Klára, černovlasá pětatřicátnice s velkýma očima, připomínajícíma temnou modř hvězdného nebe. Nikdo ji nespatřil jinak než v černém saténovém županu s obrovskými zelenými květy a se smaragdovou čelenkou, stočenou kolem čela jako jedovatý had. Vypadala teatrálně, jako herečka, která utekla z prken, kde hrála roli vampa.

Klářin manžel, Mojmír Pánek, podsaditý plešatý dobrák, si ji bral domů na revers z uzavřeného pavilónu Bohnic. Miloval ji, třebaže spolu nikdy nemohli mít děti. Její rodina byla prokletá.

O Klářině matce nikdo nevěděl, a její otec? Na to si Veronika pamatovala dodnes. Nebylo jí ani deset, když se to stalo.

Šla právě ze školy, byl zimní podvečer, zapadající slunce jako by od sebe vzdalovalo krajinu, okolí se zdálo neurčité, ztracené ve sněhu. Před dveřmi v přízemí uviděla shluk lidí. Protlačila se davem a stanula na prahu. Na proužkované kravatě na klice pokojových dveří visel Klářin otec jen ve spodkách a nátělníku s červenou čapkou na hlavě. Veronika zůstala civět na starého pána, na ten zoufalý šlachovitý uzlíček se strženým krkem, který vypadal jako podříznutý kohout.

Pohled v ní nevzbudil hrůzu, ale smutek a lítost. Hrůzu pocítila až v okamžiku, kdy maminka přikázala:

„Vem si bundu, dojdeš pro uhlí!“

Ve chvíli, kdy vzala do rukou uhláky, srdce se jí splašeně roztlouklo. Rachot a šramocení starých plechových kbelíků se pak neslo ozvěnou celým domem.

Klára Pánkova stála vždycky ve dveřích, potutelné ohníčky v očích, hedvábná vlákna třepícího se županu netrpělivě ovíjejíc kolem prstů. Když k ní Veronika došla a pozdravila, pokynula jenom hlavou a hned se vydala za Veronikou, která pak cítila její těsnou blízkost, umíněnou přítomnost za svými zády. Slyšela její dech i smích a nesrozumitelná slova, která ani nechtěla rozluštit.

Ostatně, ta slova, kterými Klára přemáhala své zoufalství a měnila je ve výkřiky, nepatřila ani tomuto příliš poslušnému dítěti.

Zlaté Sluníčko sestupovalo zvolna ke sklepu a kolena se mu podlamovala. V dlouhé sklepní chodbě se spoustou černých dveří a páchnoucích zákoutí svítilo jen jedno chabé světlo a vytvářelo pocit propasti. Nikdy se nestalo, aby v době, kdy do sklepa vešla Veronika, přišel někdo z domu. A tak přecházela s kbelíky před zraky Kláry a slyšela splašený tep svých žil. Než došla až ke konci chodby, než odemkla zrezivělý zámek, s pochechtávajicí se Klárou v zátylku, myslela, že zešílí.

Když si to teď, po desíti letech vybavila, sebe, nabírající velkou lopatou uhlí, a za zády Klářin hlas, stále opakující: „Ještě jsi moc malá, Verunko, jsi ještě moc malá, malá…," znovu se podivila, že opravdu nezešílela. Vždyť Kláry se báli i dospělí mužští. Jak by taky ne.

Čas od času je všechny ze spánku v nejhlubší noci probudil nepřirozený, pronikavý řev a dupot na schodech. Situace se opakovala nesčíselněkrát navlas stejně.

Pana Pánka, jak potom vždycky přerývaně vyprávěl, vytrhlo ze spánku chechtání. Jakmile se probudil, spatřil za sebou Kláru, svírající v ruce kuchyňský nůž, oči vylezlé z důlků. Jen tak v pyžamu vyběhl ven, a řítil se vzhůru po schodech, Klára v saténovém županu a čelence za ním. V posledním patře, kde bydlela Veronika s maminkou, mu některý ze sousedů otevřel byt a zavolal do Bohnic pro záchranku.

Kláru s pěnou u úst, válející se na chodbě po dlaždicích a marně do nich zabodávající nůž, odvezli zřízenci ve svěrací kazajce. Veronika poté slýchala sousedy, jak panu Pánkovi domlouvají:

„Nechte ji už v ústavu, nemusí to pokaždé dobře dopadnout. Ohrožujete život nejen svůj, ale i náš."

A pan Pánek naříkavě, jako malý chlapec, vedl pokaždé stejnou píseň zbědované duše:

„Mám jenom ji, jenom ji. Bez ní jsem nic."

Je fakt, že Klára byla krasavice. Tak nějak jako ji si Veronika představovala Carmen z opery od Bizeta, kterou si někdy s maminkou pouštěly na stařičkém gramofonu.

Černé dlouhé vlasy Klářiny se vlnily, výraz tváře měl v sobě podmanivost a vášeň, vytvářející jakousi klec, která bezcitně svírá a nepustí.

Jak jinak by se mohlo vysvětlit chování spořádaného pana Pánka, úředníčka bez ambicí, plachého a skromného tvora?

Nehledejme však vysvětlení, vraťme se raději k dospělé Veronice, která přišla z oslavy svých narozenin, v tomto okamžiku dopila druhou sklínku koňaku a ulehla.

Dva dny nato, po zápřahu v práci, kdy se člověk cítí jak tažné zvíře, Veronika pospíchala do poklidu své domácnosti.

Prošla kolem dveří v přízemí – a náhle se zastavila.

„Dveře jsou přivřené. Ráno, když jsem šla do práce, byly pootevřené," podivila se.

Byla to Veroničina zvědavost, či orákulum toho místa, které způsobily, aby udělala dva kroky, aby natáhla ruce – a prudce strčila do dveří. Sotva vešla dovnitř, samy se za ní zabouchly. Z předsíně uviděla neosvětlený pokoj, stejnou hromadu uhlí, stejnou siluetu skříní, do vysoká, jako rakev, ustlanou postel. Trochu si oddychla, obrátila se, že odejde. V zápětí uslyšela hlasité zvolání:

„Jen pojď dál, pojď!"

Po pár vteřinách se ozval chechot, který jí otřásl, a vyvolal v

ní pocit tisíckrát chycené oběti.

„Tak už pojď, nenech se prosit!“

Vykročila jako socha. Postavu v dlouhém županu s motýlími rukávy nemohla identifikovat. Nepoznala ani, zda je to muž či žena. Postava však stiskla Veronice bolestivě zápěstí a přikázala:

„Svlíkni ze sebe ty hadry!“

Veronika měla na sobě nový světle béžový plášť, černé lodičky, béžové přiléhavé šaty, které zdůrazňovaly její štíhlost.

„Proboha, ne – ne – ne!“ s drkotajícími zuby ze sebe vypravila Veronika a dala si ruce před oči.

Nové, ještě bolestnější sevření. Chechot. Svlékla ze sebe kabát, šaty. Cizí ruka v nitěné rukavici na ní rozřezala lesklým nožem ostatní.

„Vem lopatu, uhlák, a nabírej! Pospěš si, nemáš moc času!“

Ten hlas byl až divně neženský. Jakmile začala Veronika třesoucíma se rukama nabírat uhlí, z neznámého hrdla se vydrala věta:

„Konečně jsi dospělá, konečně jsi velká, jsi velká, Verunko!“

Tato věta vryla do dokonalé Veroničiny tváře vzpomínku, drsné a tvrdé poznání jako rána bičem.

Veronika se snažila trefit do uhláku, ale byla tak otřesená, že skoro žádný kousek se do kbelíku nedostal.

„Tak už dost!“ zaslechla těsně za sebou. Pevná ruka ji otočila k sobě.

„Klá – ra,“ vykoktala ze sebe Veronika napůl v mdlobách.

Vzduchem cosi zasvištělo…Výkřik pronikl do prostoru přízraků. Nezastavil však ruku ani předmět, který se ovinul kolem Veroničina krku. Jednou dvakrát. Dávné dojmy se dotkly svých divokých pout a ruka v nitěné rukavičce vyzdvihla bezvládné Veroničino tělo vzhůru…

Probouzející se ráno mělo barvu něhy. Zlaté sluníčko, ach sluníčko, se vesele vyhouplo na oblohu, protáhlo se, aby se po

očku podívalo na svět. Zastavilo se také u okna v přízemí. Nakouklo dovnitř, proběhlo se po parketách, po strohých skříních a zastavilo se na vysoké – rozestlané posteli. A pak se vrátilo ještě jednou.

K postavě dívky, která s hrdlem ovinutým smaragdovou čelenkou visela na masivním háku kazetového stropu. Její béžové šaty byly bez poskvrnky, ale ruce měla po lokte umazané uhlím.

FIALOVÉ JEZERO

Opíráme se o úhlovou zeď a já ji líbám na rozloučenou. Odjíždí jenom na týden. V onom zmateném polospánku mám vsak pocit, že se už možná nevrátí. Měkký rozhodný polibek, a její oči mě naplňují prázdnotou.

Lawrence Durrell, Alexandrijský kvartet

Začínala zima, ulice byly plné ledu a zmrzlého sněhu, trávníky zkřehlé sněhem.

Jako každý jiný den Rebeka pospíchala na trénink, soustředit své úsilí na překonání pozemského rekordu ve skoku vysokém dvě stě padesát osm centimetrů. Přiřítila se ke stanici a ani se nestačila rozhlédnout, už přijížděla rychlodráha. Vypadá jako obrovský aerodynamický tuleň, blesklo jí hlavou, zřejmě zase nový zkušební model. Minulý týden jich zaregistrovala pět…

Hned naskočila, rychodráha se rozjela, nabírala rychlost, už byla mimo koleje, hnala se stále vpřed… A náhle se začala zdvíhat a jako okřídlené těleso svištivě prorážet oblaka. Rebeka se teprve teď rozhlédla kolem, ve tvářích cestujících byla malátnost, která se za pár minut změnila v hluboký hypnotický spánek. Sama překonávala těžkou ospalost, která se jí zmocňovala jako chobotnice se silnými chapadly, každou chvíli polykala vzpružovač s kávovým výtažkem, a tak se udržovala při vědomí. Spolkla ještě jednu kapsli navíc, prošla celým prostorem až k průhledné plastikové výplni, aby zjistila, kdo vlastně stroj řídí. Nikdo tam však nebyl, jen něco jako úlomek paprskovitého žebříku s jednou příčkou a lichoběžníkový počítač, zhasínající a zase se rozsvěcující podle pravidel, která neznala. Zlověstný rachot běsnícího monstra ji

ohlušoval čím dál víc.

Nevěděla ani, jak dlouho letěli, když se náhle pod trupem tělesa objevila žlutavá skaliska a lesklá vodní hladina. Stroj dosedl na skálu, jedna jeho strana se neslyšně otevřela, naklonil se a bezvládná lidská těla jako ubozí zaprodanci, jako poslušná semínka se vyklopila do jezera ostře fialové barvy. Okamžitě se na nich začaly rozpouštět šaty.

„Vypadají jako nafukovací figuríny ve výkladu," řekla Rebeka polohlasem, snad aby v tom zmrtvělém bezčasí, divném tichu, uslyšela živý hlas. Hned poté ji zamrazilo a celá se stočila do klubíčka. Pocítila náhle tak kruté křeče ve svalech, až jí to vyrazilo dech, všechny údy měla ztuhlé. Bojovala soustředěním, vůlí, aby bolest přemohla, a stokrát děkovala svému trenérovi, který ji každodenně hnal k maximálním výkonům, k sebepřekonávání.

Vylezla z fialového ticha s bušícím srdcem, nahá a vyprahlá, zavřela oči, ale hned je zase otevřela, jako by slyšela hlasy:

„Studené vlny jdou dál a dál, nelítostné, bez nenávisti, bez výkladů."

Ohlédla se, neviděla však nic než holé skály bez jakékoli vegetace. Začala se plížit v dusivém vzduchu, stále se ohlížela, kdo ji chytí a vrátí zpět, fialová cestička z ní slídivě značila cestu. Nevěděla, jak dlouho trval strach, ale vedro a únava byly tak zoufalé, že přehlušily všechno. Na chvíli si odpočinu, rozhodla se a zůstala ležet tam, kde byla.

Když se probrala, spatřila před sebou osamělý dům, který se v houstnoucí tmě podobal mlčícímu širokokřídlému ptáku. Sestavený byl z trubek neuvěřitelně velikého průměru, dům obklopovala zahrada plná vzrostlých tisů, které se vznášely těsně nad zemí, jako by na ně ani nepůsobila gravitační síla. U jednoho z nich Rebeka stála. Odnesl ji sem někdo? Nebo snad ztrácí paměť? Ještě chvíli stála bezradná a překvapená. A pak dostala konečně nápad. Sáhla pod něj, zda tma neskryla jemné kořínky, ale ucítila jen závan zvířeného vzduchu. Jako by usekávala něčí vzdech, jako by zase slyšela ty hlasy:

„Všechno je prchavé, studené vlny jdou dál a dál…“

Nezahlédla však nikoho. Vrátit se, ale jak a kam? Znovu ji zaskočila únava, pocit ztracenosti, neskutečnosti, navíc tušení někoho, kdo ji nepřestává sledovat, nebo dokonce… kdo ji… možná na dálku… ovládá.

Vstoupila do domu. Dlouhé chodby, kulaté a šedé otvíraly jedny dveře po druhých, místnosti připomínaly pilotní nebo lodní kabiny. Konečně našla kuchyň, bílou jako křída. Vrhla se na lednici a snědla první co jí přišlo do ruky. Bylo to bez vůně a bez zápachu. Podobné protoplazmě.

Okamžitě ožila, myšlenky se rozběhly.

„Kde to jsem? Co je to za svět? Jsem tady náhodou, nebo je všechno promyšleně řízeno jako rychlodráha bez posádky s bezvládnými lidmi?“

V místnosti, kde podlahou neustále proudila voda, si Rebeka stoupla doprostřed a pohlédla na malý platinový výběžek na stropě. V tom okamžiku ji proud příjemné vody začal omývat, neviditelné paže ji masírovaly. Znovu se podívala vzhůru, místo vody se objevila oslnivá záře, která ji rozjasnila, vlasy se leskly a tělo nejen že v minutě oschlo, ale dostalo zdravě bronzovou barvu. Vyšla jako znovuzrozená. Na podlaze leželo složené čisté spodní prádlo. Oblékla se, ale co to? jako by se k ní přisálo, jako by se vším byla srostlá. Co bude dál?

Nestačila ani domyslet a už zaslechla docela blízko hlasy. Cizí hlasy, které zněly, jako když se čistí zčernalé stříbro. Místnost se zalila fosforeskujícím světlem, vstoupil muž se ženou. Oči sugestivně zářivé, oba vysocí a tencí, s lesklou šeříkově fialovou pórovitou kůží, která se neustále svrašťovala a znovu vyhlazovala.Rebeku zamrazilo stejně jako tenkrát, když přistáli u jezera…

Žena vlídně a s úsměvem prohodila hrdelním hlasem:

„To je už další pátek, naše drahá Džuvajdo, co ponocuješ. Kdyby se to dozvěděl Jorgis, kdoví, zda vy nezrušil zasnoubení. Víš přece, jak je citlivý… Budeme tě muset zítra vyvést tam, kde jsi ještě nebyla, viď, Alane, že mám pravdu!“

Muž pokývl hlavou a Rebeka nejen že slyšela na neznámé jméno a rozuměla neznámé řeči, ale začala stejně hrdelním hlasem mimo svou vůli odpovídat:

„Nezlobte se, už se to nestane, nevím, co to se mnou poslední dobou je.“

Každý z jedné strany ji objali kolem ramen. Jen tak lehce, přátelsky, a jako neposlušnému dítěti domlouvali:

„Odvedeme tě do ložnice, musíš si odpočinout.“

Rebeku znovu zamrazilo, ale neodporovala, pokorná jako model bez minulosti. Padla na lůžko, nerozsvítila, ihned usnula.

Probudily ji hlasy. Rychle otevřela oči. Nad ní se vznášela její holčičí fotografie, navlas stejná jako ta z dětského pokoje u nich doma. Ale v místě srdce byla orámovaná červeným kruhem. Fotografie, balónek, předmět zbavený zemské tíže jako noční tisy v zahradě. Chtěla ji stáhnout k sobě, ruce vypověděly poslušnost, tělo nebylo schopné sebemenšího pohybu. Marně sbírala sílu, zkoušela všechny osvědčené způsoby z kondičního tréninku, byla slabá jako moucha. Jak dlouho spala? A spala vůbec, nebo co se s ní dělo? Rozhlédla se kolem.

V místnosti, v dlouhém tunelu, nebylo nic než plocha ostře jedovaté fialové barvy, vlnící se jako propastná vodní hladina, v jejímž středu Rebeka bezvládně ležela. Znovu se objevilo známé mrazení… A to už se hlasy vracely jako zvučící plechové bubny, přibližující se s nesmlouvavou naléhavostí. Vnímala však dvě poslední věty:

„To je ta poslední, co nám z jezera utekla?“

„Ano, ta nejvytrvalejší.“

A najednou všechno přehlušil hlas, který už tolikrát slyšela. Ozýval se… ano, bylo to tak… vycházel z jejího nitra:

„Studené vlny jdou dál a dál, nelítostné a bez nenávisti, bez výkladů.“

To je konec, uvědomila si Rebeka. Ale ne, přece to teď nevzdám, rozhodla se vzápětí. Usilovně začala myslet na

domov, na areál a lesopark, kde denně trénovala, na svět, který ji tak těšil. Docela se odpoutala od přítomnosti, napínala mozek, čím dál intenzivněji soustředěná k představě známých a milých míst, nervovým vypětím zsinalá.

Právě když se otevíraly dveře a do nich vstupovala skupina podivně tenkých a vysokých bytostí s fialovou pórovitou kůží, plocha místnosti se rozvlnila jako při bouři, zvedla se a v okamžiku, kdy se Rebečino tělo horečně napjalo, se vzedmula jako ostrá vlna. Rebeku vymrštila, a ta se ocitla na jejím vrcholu. Už neviděla zlověstné blikající oči a ni černou oblohu se sírově žlutými a jedovatě zelenými světýlky. Měla zastřený *pocit* obrovské výšky a neskutečně rychlého letu…

Poznenáhlu přicházela k jasnému vědomí. Zdálo se jí, že leží uprostřed sněhové pláně. Bylo jí divné, že ji sníh nestudí. Posadila se, aby se zorientovala, kde vlastně je. Obklopoval ji listnatý les, zem hustě prorostlá sasankami. Náhle svěží a plná nové síly se pustila po jedné pěšině. Nešla ani půlhodinu a zůstala jako omráčená. Cesta ji dovedla k údolí, které dobře znala, kde strávila bezpočet hodin tréninku.

Za pár měsíců se Rebece narodil chlapeček. Vypadal jako každé jiné dítě, jen srdce měl orámované červeným kruhem, nad nímž každý kroutil hlavou. Hoch neuvěřitelně rychle rostl, a když křičel a zlobil se, dostával nafialovělý nádech, kůže mu svraskávala. Jeho oči zůstávaly plné záhad…Rebeku sledovaly na každém kroku, ať se hnula kamkoli, její obraz se promítal na chlapcových sítnicích jako na miniaturních obrazovkách, které možná vysílaly své signály do vzdálených světů…

Čas dozrával absurdně, stočený do klubíčka jako další embryo v Rebečině břiše, a táhl se do nekonečna.

SKLÍPKAN

Mají jedu jako hadi, jsou jako hluché zmije,
když si zacpeš uši, neslyšíš kouzelnický šepot
zaklínače zkušeného v zaklínání.

Žalm 58, verš 5,6

„Půjdu napřed o pět minut, kvůli lidem, je to pátý dům zleva, nechám pootevřené dveře.“

„Ano,“ řekla Bilita, ale napadlo ji, že by se měla vrátit domů, nechat ho čekat, vysmát se jeho sebevědomí, vždycky je tak dokonale a protivně logický jako stroj. Určitě by si to zasloužil. Vždyť po čtvrt roce dychtivého milování, procházek ve vřesovištích, pod modravými modříny, se náhle odmlčel, jako když se v mezipatře zastaví výtah. Věděla však, že neuteče, protože jeho svět ji vždycky inspiroval, jeho ztajené vášně, mračna nejtemnějších vousů a vlasů, žlutohnědé dlaňovité listy jeho pokožky, nevyzpytatelnost, číhající na ni jako pavouk na čekanou oběť.

Radan stál mezi dveřmi, temné oči sevřené ve dvě úzké štěrbiny. Krátce se zasmál a políbil Bilitu na krk, jazykem objel ušní lalůček… Napětí kořeněné neznámými vůněmi s příměsí umdlévání. Prostoupila ji nejistota, vzrušující napětí i zvědavost.

„Pojď dál!“ Jeho ostrý, napjatý hlas prořízl prostor pokoje. Rozhlédla se. Rozházené židle, obrazy jako poraněná těla položená na zemi, překocený stolek, všude spousty knih, krabice a bedny s neznámým obsahem.

Nepořádek jako před stěhováním nebo po zápase. Nad krbem stála kytice žlutě kropenatých vadnoucích orchidejí s nezvykle silnými stonky, na několika místech okousanými.

„Jsou krásné,“ řekla a udělala pár kroků, aby k nim přivoněla.

„Nepřibližuj se k nim, Bilito,“ křečovitě ji sevřel v pase a strhl zpět. „Dostal jsem je od Kirkulů, kmene z Jižní Ameriky, kde se i dobro platí krutými mincemi. Kdo se jich dotkne a nezná řád, přivodí si dlouhé umírání a těžkou smrt.“

Bilita měla zvláštní pocit něčeho neskutečného. Radan jako by na ni mluvil odněkud z bezúčastných dálek. Jako tenkrát, na výstavě plazů, vzpomněla si, když s ním procházela kolem terárií. Spící hadi se náhle, jako na neznámý pokyn, vymrštili, vyskakovali a naráželi na sklo. Radanův pohled se ve vteřině změnil. Dodnes si nedokázala vysvětlit, zda to byl výraz strachu či vnitřní spřízněnosti.

Stále se vracela k otázce: „Snad nemají ty příšery něco společného s mým partnerem?“

Ale to už je dávno… Aby nepříjemné pocity přehlušila, zeptala se zcela prozaicky:

„A jak se vůbec máš, Radane?“

„Jako ve vakuu,“ prohlásil a začal se svlékat.

„Přestaň, chtěla bych vědět, co děláš.“

„Chystám se na kongres do Itálie. Problematika rozvojových zemí. Je tam také téma biotechnologií. To mě zajímá. Tak třeba průmyslové kultivace tkání rostlin a zvířat nebo teorie dissipativních struktur. Podle ní vlastně nic není neměnné, hodně věcí, co vidíme na zemi se dá považovat právě za tyto struktury, otevřené systémy, které se udržují při životě tím, že spotřebovávají energii. Díky této nezbytné energii v nich pak dochází ke změnám…

„Ale už dost řečí, pojď ke mně,“ strhl Bilitu na klín.

„Chtěl bych se v tobě celý schovat, příliš dlouho jsem na tebe čekal.“

„Napřed mi ukaž, co je v těch velkých bednách,“ odbyla ho Bilita a zlomyslně si řekla: „Chvíli si počkáš, hošíčku…“

„To tě nebude zajímat,“ odpověděl Radan a mávl rukou do ztracena.

„Jen mí to prozraď, seskočila mu z klína a ukázala na tu nejbližší bednu. „Třeba v téhle.“

„Tam jsou knihy o hypnóze a magii z celého světa.“

Radan vstal, odtrhl víko a do rukou vzal Frazerovu Zlatou haluz. Bilita si všimla, že má konečky prstů i nehty bezkrevně bílé, jako by ani nebyl živý. Takové má upír, napadlo ji, a hned se sama sobě vysmála.

„Tak třeba tady,“ Radan otevřel knížku přesně uprostřed, „visel jsem na větrném stromě, boje se strašlivých nocí, poznamenaný, za živa vydaný napospas osminohé pralesní modle…“ Dočetl a knihu hodil na zem.

Bilita ukázala na druhou bednu. „A co je v téhle?“

„Tam je sbírka pavouků a něčeho jiného.“

„Jiného?“

Sáhla do krabice a vytáhl ropuchu v lihu.

„Víš, co je na ní zvláštního? Je to jediný živočich, který má zlaté oči.“

„A co třeba tygr, nebo levhart?“ zeptala se Bilita.

„Jsou žlutoocí, jenom ropucha má zlaté oči, podívej se!“

Odvrátila oči.

„Ale Radane, přece jsi říkal, že se mi musíš s něčím svěřit, že máš děsný problém, přerušila odpudivou podívanou.

„To ještě počká, teď půjdeš ke mně. Už ani vteřinu nečekám.“

Rychle se úplně svlékl, Bilitu přitáhl k sobě.

Je děsně hubený a voní jako ty orchideje nad krbem, i dlouhé, žlutě kropenaté tělo mi je připomíná, uvědomila si, ale vzrušilo ji to. Bradavky jí ztuhly a vztyčily se touhou.

Radanovy ruce a nohy huňatě porostlé černými chlupy a zase ty svítivě bílé konce prstů působily podmanivě. Bylo to tak zvláštní, tak přitažlivé. Dráždění všech smyslů. Vyzývavá nahost.

„Máš chlapsky šlachovité a svalnaté nohy,“ řekla a on se jen krátce zasmál.

Ten smích byl divný. A Radan, i když se Bilitě podíval

zblízka do očí, měl pohled vzdálený. Na čele se mu leskl pot.

Najednou skočil a strhl Bilitu na zem pod krb. Váza s orchidejemi se převrhla, voda stékala na podlahu a Bilita stačila ještě zahlédnout hnusného tmavého sklípkana, okusujícího stonek. Lekla se.

„Líbej mě, líbej, chci sát tvé rty. Nejraději bych ti je rozkousal…," šeptal Radan a začal Bilitu divoce líbat. Jeho ústa byla podivně lepkavá…

Radan Bilitě znovu a znovu otevíral rty a jeho dlaně, neklidné a urputné, bloudily po ňadrech, tepající šíji, po teplé pleti. Dravě vyhmatával všechny její ostrůvky rozkoše.

Divoký, nezvládnutelný přívrat vášně.

„Vem si mě, vem…," sténala Bilita, oči zavřené.

Když už se blížila závrať, ucítila ostrou bolest. Pálivé bodnutí do levé paže. Násilím roztrhla víčka a vykřikla. Radanovo tělo se nad ní kolébalo, z bílých konečků prstů létaly jiskry, oči měl vystouplé, strnulé, ústa křečovitě stažená, připomínající škleb masky. A z nich se na Bilitu spouštěla pavučina jako tenká mříž, jedno vlákno se stále hlouběji a bolestivěji zabodávalo do její paže.

Okamžitě vystřízlivěla. Z posledních sil se mu vytrhla, porazila stojan s nádobím, sošku Arachné, která se roztříštila na kusy. Hlavou jí proběhl dávný příběh té nešťastné řecké tkadleny, proměněné v pavouka. Vrhl se za ní, dlouhými neohrabanými skoky po čtyřech. Jen taktak se jí podařilo z toho zlověstného pekla utéct. Zabouchla dveře.

S ulomeným podpatkem se dopotácela k autu a rychle nastartovala Radanův černý citroen, klíčky byly v zapalování. Stále před sebou viděla to strnulé tělo, zběsilou tvář a grimasy i jiskřivou, spouštějící se síť. Jela jako splašená. Ale co to? Na poslední chvíli stačila zabrzdit, zastavit v ulici, která náhle končila, jako by ji někdo usekl.

Nerozeznávala jednotlivosti, jen šklebící se propast před

sebou, do které se tak snadno mohla zřítit. Co to má znamenat? To přece není možné, říkala si, ale neviděla nic než strž a mlhu, která se valila a valila.

A pak se ozvaly hlasy. Křik, pláč, smích vytí, výbuchy třaskavin, bubny a zase smích, tisíce tónů, hlasů, pazvuků, prořezávajících mlhu jako ostré diamanty, které v Bilitině mozku jiskřily mrazivou úzkost.

Jako smyslů zbavená couvala zpět, narážela na okraje chodníků. Po pár minutách zastavila, aby se uklidnila. Otevřela okénko a podívala se ven.

U předního kola seděl obrovský, černý sklípkan, hlavohruď se mu kolébala, šest očí vysílalo jiskry jako klikaté blesky. Bez váhání ho přejela.

Od té doby už Radana nespatřila. Ale navždy ochrnutá levá paže, žádnými léky se nehojící – zvětšující se rána po bodnutí a stupňující se bolesti vrhají Bilitu zpět k té neuvěřitelné epizodě s Indiány Kirkuly a pralesními pavouky, které ji snad nikdy nezbaví Radanovy moci.

V ZAJETÍ NEODBYTNÝCH STÍNŮ

Stromu zbývá aspoň naděje, že i když podťat,
začne rašit znova.

Jób 14, verš 7

Řítila se stále kupředu, zakopla, upadla, vstala a běžela dál. Běžela ze všech sil, v očích měla strach a pusu otevřenou k výkřiku, ale jak prudce dýchala, nebylo slyšet nic než přidušené zasípání. Za ní se hnala dlouhá, hubená, tmavá postava. Muž ve vysokých botách s napřaženou rukou jako by ji chtěl každým okamžikem dostihnout, chytit a…

Silvie sebou zmítala v posteli, zasténala a vzápětí se z tíživého snu, který se za poslední týdny opakoval ve stejném rytmu, probudila a vyděšeně zírala do neproniknutelné tmy. Musela se zhluboka nadechnout, měla pocit, že se zadusí. Držela si hlavu ve dlaních, kroutila jí, až se jí lesklé žluté vlasy rozletěly na dvě strany jako ptačí křídla.

Posedl ji neklid. Ve dne na sen zapomněla, ale myšlenka, která ji dřív nenapadla, v ní začala hlodat. Budou takhle žít pořád?

„Všimla sis, mami, jak táta zešedivěl?“

„Máš pravdu, od předminulého týdne hrozně,“ povzdychla si Kristýna.

Stačilo jí, když se na ni Ervín díval tím svým zvláštním způsobem a dostala strach. Kdysi to býval přitažlivý muž, nyní za několik týdnů zhubl, přestal se holit. Černé strniště na jeho tváři budilo beznaděj. Naučila se pohledu na něj vyhýbat.

„Mami, vypadá fakt zoufale. Oči vypoulené, tváře propa-

dlé…“

Je krátce po půlnoci. Právě skončila televizní hra Poslední dávka. Silvie a její matka Kristýna se chystají ke spánku.

Sinalé světlo posévá bezbarvými skvrnami mužskou postavu v atlasovém županu a mění ho v omšelý splasklý *válec*, bezútěšně plandavý. Kůži na krku má muž pergamenově bledou, působí jako vosková, žlutá figurína, jen dlaně má matně rudé, jako by na nich ulpívala rozpitá krev.

– Za mír svých domovů platíme drahou krví – pomyslela si Kristýna a vtom ji vyrušil z úvah Silviin hlas:

„Tati, tati, lítá tady komár!“ její hlas působil jako úder sekyrou, která ťala do živého.

„Prosím tě, neprovokuj! Přestaň!“ vykřikla Kristýna zděšeně.

Silvie se zasměje, lehkomyslně pohodí hlavou a Ervín zbrunátní.

„Rychle, honem mi podejte kapesník, nechal jsem ho asi v křesle,“ vypraví ze sebe těžce. Dusivé otupení, pocit strachu, vztek…

„Tady žádný kapesník není,“ říká Kristýna stísněným hlasem a muž, kterému začíná viditelně cukat pravá tvář, odchází do svého pokoje. Odchází se sklopenou hlavou, shrbený, s rukama bezmocně visícíma podél těla. Spráskaný pes, který už jen čeká na poslední ránu z milosti?

Kristýna pootevřela okno, aby se nadýchla čerstvého vzduchu. Město ve své jednotvárné zástavbě, nemocné stromy, chudá tráva, se tolik podobaly lidem.

Kristýna, stojící u okna, vypadala jako duch – napospas času a utrpení. Opřela si hlavu o okenní tabulku a vyčerpáním jí vyhrkly slzy. A pak její rty zašeptaly:

– Dopadne to dobře. Není čeho se bát. Dostane se z toho.

„Mami, vidělas, když jsem se zmínila o komárovi, hned chtěl kapesník. Asi je vždycky zabíjí kapesníkem.“ Silvie se opět krátce zasmála a vyrušila matku, která prudce přibouchla okno,

obrátila se a řekla:

„Nesměj se, nebo tě uslyší.“

„Uslyší, uslyší. No a co?“

„Napadne ho náhodou, že bzikáš jako komár a může tě třeba zabít. Zamáčknout. Utlouct.“ Kristýna rozhodí rukama, oči jí planou. Jako by stála na pódiu a předváděla nějakou divadelní scénku. Bohužel je to skutečnost. Skutečnost, ze které zaznívá zvuk hrany.

„Neříkej to mami, neříkej, začínám se bát. Ten jeho pohled je čím dál hrozivější a ta cukající tvář.“

„Nemluv, buď zticha, ať na nás nepřijde a…“

„Měla bys ho odvést k psychiatrovi,“ šeptá Silvie tak tichounce, že ji Kristýna sotva slyší. „Tyhle halucinační projevy se zhoršují den ze dne a jsou nebezpečné.“

„Já vím. Máš pravdu. Sotva se vrátil ze služení cesty, hned mi hlásil, že se za těch deset dnů vůbec nevyspal, protože každou noc honil komáry.“ Kristýně se zadrhl hlas, sevřela se jí bránice, když si vybavila jeho příjezd, zuboženou tvář a nakřáplý hlas.

„Musíš mu domluvit a jít s ním k doktorovi.“

Věděla, že jakmile odvede Ervína k lékaři, zavřou ho na psychiatrii. Kdo bude potom vydělávat na rodinu, když ona má tak ubohý plat? Co jí však strhávalo docela zpět, byla okolnost, že by Silvie trpěla za svého otce, poznamenaná, prokletá, asociální. Kdo by si ji pak vzal a kdo by s ní chtěl mít děti, když každý ví, že jsou tyhle věci dědičné. Myslela i na nebohou Vandu. Řekla však jen:

„Znám ho, nebude chtít.“

„Ale mami. Dneska, když jsem se vrátila ze školy, ani jsem se nestačila převléknout, už na mě volal:

„Pojď sem, celou noc mi nedal pokoj, pak jsem ho ale chytil. Abys mi věřila, že si nevymýšlím, nechal jsem ho tady ležet. Koukni!“

Neochotně jsem vešla do jeho pokoje, kde na nočním stolku ležel – nebudeš mi to, mami, věřit – malý, malinkatý mrtvý

pavouček. Žádný komár. Dvakrát jsem polkla naprázdno, ale nic jsem neřekla, bylo by to stejně zbytečné.“

Silvie mluvila tiše a plynule, dívala se před sebe nepřítomným pohledem, za kterým se skrývalo napjaté soustředění.

Usnuly až k ránu, neklidným, přerušovaným spánkem. Venku sílila metelice, skučel vítr a kusy zmrzlého sněhu dopadaly na okenní římsu. Betonové město a pokroucené stromy lidských tvarů se vzpínaly do mrazivého vzduchu a křičely pod tíhou nahromaděného strachu, který nezaniká, bez konců a bez hranic.

Ervín se převaloval z boku na bok. Cítil v sobě hrozné napětí, které ho ovládalo od té doby, co ho tolik zklamala Vanda.

Vzpomíná si přesně na den, kdy to začalo. Kristýna seděla na jejich manželské posteli a on jí přerývavě, mezi vzlyky, když už nemohl dál, líčil svůj duševní stav, svou depresi, svou zničenost. Už rok žijí každý zvlášť, v krvavém nebezpečném jícnu, který se otevírá znovu a znovu, a u jeho dna se svíjí postava nebohé Vandy s rozšklebenou, výsměšnou tváří…

– Tak hrozné snad není ani umírání – , uvědomil si Ervín. Byl opět napjatý jako struna, neklidný a pravá tvář mu přímo nesnesitelně vibrovala. V krku ho pálilo, tmělo se mu před očima.

Nechtěl to udělat. Říkal si: – Nesmím, nesmím… Opakoval si to stále dokola: – Nejsem přece blázen, nesmím, nesmím… až se cítil ochablý, zoufale zesláblý, vysílený, a pak přišel ten okamžik, kdy se už najednou nedokázal ovládnout.

„Udělat to musím. Musím!“

Jeho výkřiky se pronikavě ozývaly malou místností. Vysoukal se na nohy a udělal několik potácivých kroků.

Malé černé nestvůrné stíny na zdech ho provokovaly, pohybovaly se s výhružnou samozřejmostí, rumplovaly mu v mozku, cítil nesnesitelný tlak, celý svět ho tížil…

Ve skutečnosti šlo jen o nevinnou hru světel a stínů, které vytváří osvětlení pokojové lampy.

Mával kolem sebe do vzduchu pěstmi, ztrácel rovnováhu, padal a opět se zvedal.

„Už dlouho mi krev pít nebudete!“

Bušil do neexistujících komárů, rozmačkával je, obličej brunátný, dlaně krvavé a opuchlé.

A tu najednou – chytil se pravou rukou skříňky a do druhé ruky se zahryzl, jako by chtěl sám sebe zastavit. Klesl k zemi, vzlykal a naříkal jako dítě.

Vzápětí přišla úleva, blažený stav. Zůstal sedět bez pohnutí a necítil nic. Vůbec nic.

Zanedlouho se začal probouzet jako z těžkého snu, kde jsou všechny hodnoty posunuté, pokřivené. Věděl, že už neusne. Celá ta předchozí situace mu připadala tak cizí a neskutečná, že nedokázal myslet systematicky. Sbíral myšlenky, rozběhl se za nimi jako chůva za svými dětmi a před očima se mu vybavil obraz jeho starší dcery Vandy, když byla ještě malá. Vzpomínal si i na bezvýznamné maličkosti.

Kučeravé kaštanové vlasy jí vesele poletovaly kolem kudrnatých tvářiček. Vždycky byla o pár kroků dál oproti svým vrstevnicím. Dřív seděla, chodila, znala barvy, četla… Ve škole měla jen samé jedničky, na gymnáziu o ní tvrdili, že za posledních pět let neměli nadanější studentku. Byla vzdělaná, rozuměla literatuře jako málokdo, při škole si udělala státnici z angličtiny a psaní na stroji. Všechen čas věnovala sebevzdělávání, a když ji kamarádky lákaly na diskotéky, pokaždé odmítala.

„Tyhle radovánky můžu klidně vypustit,“ říkávala.

První rok filozofické fakulty zvládla hravě, ale v druhém ročníku došlo náhle k zvratu. Chytla se party plné pochybných existencí a začala dohánět, co zmeškala. Přestala docházet na přednášky, marně jí Ervín i Kristýna domlouvali. Parta jí dokonce zamotala hlavu i život. Jednoho dne se rozhodli vykrást rodinný domek na předměstí. Majitele pořezali

žiletkami, které měli ukryté pod jazyky.

A Vanda jim dělala zeď. Od té doby šly události velmi rychle za sebou. Došlo k soudnímu procesu…

Ervín našel skvělého advokáta, který byl odhodlán vypálit u soudu všechno, co si připravil, klidně a s převahou rozbít žalobcovy jistoty, přesvědčený, že má zákon na své straně, celý společenský řád že je na jeho straně. Slova ho však zradila, nechtěla se řadit do správného sledu a jeho převaha po vyslechnutí několika svědků zmizela jako závan větru.

Vanda skončila v nápravném zařízení stejně jako ostatní z party.

Tenkrát se s Ervínem zhoupl svět. Jeho první dítě, ve které kladl takové naděje a plány! Tvrdě to s ním smýklo. Objevily se stavy napětí, tíže, halucinací.

Jeho nadaná dcera, ztepilá Vanda – co se to sní stalo? Znovu a znovu si kladl stejnou otázku, nešťastný a bezútěšný. Dávila ho nejistota, chuť naříkat a plakat. Výsledek jeho výchovy, jeho práce, jeho nadějí ležel před ním jako hromada plechu. Hromada nesmyslného harampádí, zrezivělého, nepotřebného, neužitečného jako je on sám.

Jarní prázdniny. Idylka horské chalupy, romantická jizba s vyřezávanými kukačkami na stěně, s houpacím křeslem a kožešinou před plápolajícím krbem zhořkla. Čím víc se blížil den odjezdu, tím častěji přicházel k Silvii tíživý sen – noční můra, která ji vrhala do pochmurného souboje s něčím co zůstávalo neznámé, zahalené, ale číhající jako by ze dna morové propasti…

„Musíš jet na hory jen s tátou!“ Oznámila Kristýna Silvii. „Máme v práci uzávěrku. Přijedu na víkend.“

Silvie našpulila vzdorně rty a oči obrátila v sloup.

„Cože? To nemyslíš vážně! Copak nevíš, jaký je táta cvok? A necháš mě s ním!? To je tedy hezký.“

„Je to jen pár dnů, dá se to vydržet. Moc si ho nevšímej, hlavně ho zbytečně neprovokuj a na všechno mu kývni, vždyť

ty to umíš…“

Zdánlivě dobrá myšlenka. Ale co pomůže sebelepší myšlenka jehňátku, které má už nůž na hrdle či odsouzenci, kterému kat klade smyčku na krk?

Silvii bylo jako by se napila pelyňku, jako by ji něco uštklo. Neřekla už ani slovo. Stála mlčky, ztrnulá, hleděla vážně, ale její oči už nemohly zadržet stín toho, kdo se jí zjevoval ve stále se opakujícím snu.

Matka pokračovala jako by se chtěla obhájit, pokračovala s upřímnou horlivostí:

„Na chalupě je mu vždycky líp. To přece víš. Je tam klidnější. Ještě nikdy tam neměl problémy.“ Kristýna položila Silvii ruku na rameno a konečky jejích malých špičatých prstů se zabořily Silvii do kůže.

„Snad máš pravdu,“ vzdychla Silvie a zmateně si prohrábla dlouhé rovné žluté vlasy a sklonila hlavu.

Byla to nekonfliktní, usměvavá dívka, která do napjaté, nezdravé atmosféry jako jediná dokázala vnést trochu světla. Pohled na ni u každého vyvolával představu klidu, bujnosti, bohaté a plodné země. Teď však seděla se svěšenou hlavou, krásně modelované štíhlé nohy pod fialovou minisukní se jí chvěly.

Ervín ji nijak zvlášť nemiloval. Byla mu víceméně lhostejná. Stejně jako zlhostejněl ke Kristýně. Kdysi na něj silně působila. Namalované oči, namalované rty, záplava pevných hebkých vlasů, ruce v bocích, napasovaných do těsné krátké sukně, výstřihy… Skoro už na to zapomněl, na tento symbol vášně a smyslnosti. Říkávala: „Dělám se kvůli tobě hezká.“

To už je dávno. Sil jí ubývalo a naději na radosti ztratila, stále častěji ji přemáhala únava, nedala se setřást. Zoufalství. Tušení něčeho nebezpečného, zlého ji tlačilo jako tupá bolest někde na dně vědomí.

Ervín Kristýnu bral spíš jako nějakou věc, která patří do jeho domácnosti, a tím i do jeho života, než jako svou ženu.

Ale samotná vzpomínka či myšlenka na Vandu ho vždycky

vyvedla z míry. Sám sobě se divil, nechápal to, proč se k ní přesto tak rád znovu a znovu vrací. Trpěl, byl už jen stín sebe sama, zešedlý, popelavý, s vodovýma očima, chvějícími se rty a cukající tváří.

Na jedné straně se bál noci, svého neklidu i černých neodbytných stínů, ale na druhé straně se bez nich už neobešel. Pokaždé byly spjaty s obrazem jeho milované dcery Vandy…

„Mami, mami, budu mít nový účes, už jsem se rozhodla," vykřikovala nadšeně Silvie a oči jí svítily radostí.

„Proč, prosím tě, takhle ti to přece sluší."

„Štve mě to, nemůžu se už vidět."

Kristýna nápad své dcery respektovala, chtěla mít hlavně klid. Nervů měla už dost, a tak teď jen pokývala hlavou a řekla:

„No jak myslíš."

Následující den měli Ervín se Silvií odjet. Trochu si dělala starosti, jak to spolu zvládnou a zda Ervín nebude mít opět běsy. Ale uklidňovala se: – Jsou to jen čtyři dny. Pak tam už budeš s nimi.

Na horách se k Silvii vrátil hrozný sen: Ležela na pláži, byla krásně opálená, kapky vody se jí třpytily v rozesmátém obličeji.

Z betonové zídky se po několika schůdcích sestupovalo k moři. Silvie zdolala poslední schůdek a skočila do moře. Krásně se houpala na vlnách a plavala. Poté ji zavolal nějaký muž, kterému neviděla do tváře, ale jehož hlas dobře znala.

„Pojedeme o pár desítek metrů níž. Moře je tam prý nádhernější."

Nastartoval auto, ale Silvie na něj zakřičela:

„Já nepojedu, těch pár metrů uplavu…"

Plavala – náhle se moře změnilo v tekutý beton. Snažila se vydrápat ven, cítila, jak jí těžknou nohy, a beton tuhnul. Marně sbírala síly, marně volala o pomoc. Cítila krutou bolest v nohou. Zůstala v betonu jako socha se sepjatýma rukama. Ztratila vědomí. Několik slunečních paprsků si pohrávalo s

jejím tělem bez života. Na betonovém můstku visely po obou stranách černé mořské řasy a vlály ve vodě.

Proti své vůli se probojovala na hladinu noční můry, otevřela oči a uviděla vysokou postavu s poškrábanýma, krvavýma rukama. Opět se propadla do spánku a slyšela hlasy, rezavě vysoké, drsné, nepochopitelné.

„Nehýbejte s ní, nehýbejte s ní…“

Slunce se schovalo za neproniknutelnou vrstvu mraků a sírově žlutého oparu.

„Pospěš si, musíme jít mámě naproti, vlak přijede za hodinu.“

Silvie si právě kartáčovala vlasy, které už nebyly dlouhé, žluté a rovné. Byly kaštanové, po silné trvalé kučeravé…

„Vždyť už jdu,“ řekla a ještě si růžovou rtěnkou přejela plné rty s vesele zdviženými koutky. Velké světlé oči jí zářily. Těšila se na mámu a na dorty, bez nichž se u nich ani jeden víkend neobešel, a které máma pokaždé napekla.

– Určitě mě pochválí – šeptala si, – vždyť jsem všechno uklidila a na tátu jsem byla jako mílius…

Vešli do předjarního podvečera. Ervín v dlouhém kabátě s vyhrnutým límcem, ve vysokých kožených botách, Silvie v černé bundě a černých elasťákách. Hustá mlha se vznášela nad krajinou, syrová zima zalézala za nehty. Prošli celou osadou a na nikoho nenarazili. Nikomu se nechtělo od kamen. Ta tam byla dobrá nálada. Silvie si připadala jako na konci světa, měla tísnivý pocit. Náhlý poryv větru jí vmetl do tváře ledový vzduch. Otřásla se a vzpomněla si na hrůzný sen.

Když byli už jen pár desítek metrů od venkovské železniční zastávky, obrátila se Silvie na Ervína:

„Myslíš, že se máma nebude zlobit, až zjistí, že mám na sobě její bílý svetr?“

Sotva tu otázku vyslovila, zarazila se a dala si dlaň na ústa, pohodila kaštanovou hlavou a uvědomila si, že se ptát neměla. Ervínův výraz ji o tom přesvědčil.

V té nevinné scéně bylo něco odstrašujícího, varovného, zlého.

Silvie nahlas zasténala: „Tati, prosím tě, tati…“

Neodpověděl, ale ve chvíli zbrunátněl, oči vypoulené. Začalo mu bušit ve spáncích. Jako kdyby slyšel mluvit Vandu, Tenkrát ve stejnou prázdninovou dobu se na něho také obrátila kvůli matčinu oblečení. Jeho nadaná holčička…

Prudce sebou trhl, když se ho Silvie lehce dotkla: „Tati, vzpamatuj se, tati…“

Divoce se na ni zadíval. A náhle vedle sebe neviděl Silvii, ale jen kučeravou kaštanovou hlavu.

„Vanda, Vanda, Vanda,“ bušilo mu ve spáncích, nervy napjaté k prasknutí. Odhalil nahnědlé zuby a povytáhl krk z ramen. A pak – vedle něj nestála Silvie – neviděl ani Vandu a její kučery, ale velký neodbytný stín. Musí se ho zbavit. Toho velikého černého komára…

Ozval se hukot přijíždějícího vlaku. Ervín neslyšel supění lokomotivy ani rachot vagónů, ale ohavné rytmické bzikání, které tak dobře znal. A tentokrát je tak silné! Musí toho komára umlátit, jinak z něj vysaje všechnu krev.

Ervín povyskočil, prudce se ohnal po bzikajícím nepříteli.

Silvie vykřikla bolestí i hrůzou. Rozběhla se vpřed.

Ervín s pěnou u úst, pěstmi zaťatými, za ní. Řítila se stále kupředu, v očích měla strach a pusu otevřenou k výkřiku, ale jak prudce dýchala, nebylo slyšet nic než přidušené zasípání. Ervín ve vysokých kožených botách s napřaženou paží ji už dostihoval. Mlha, prokletá mlha vykonala své. Mlha, mlha, mlha hustá jako tekutý beton…

Zakryla nízkou zídku a právě o ni Silvie v šílené panice zakopla – a spadla do kolejí, do středu železniční trati. Ervín se řítil za ní, nepříčetně začal bušit do jejího krčícího se těla.

Ze zatáčky se vyřítil vlak.

Jediný zoufalý Silviin výkřik zanikl ve skřípění brzd.

Zaražená skupina tří žen se přibližuje k omšelému domu.

Přicházejí do psychiatrické léčebny za vyhublým popelavým mužem, který se neustále ohlíží, vyděšeně, jako by čekal nějaký úder či náraz. Občas se v jeho očích objevuje divoký záblesk a oči se potahují slepou, mrtvou blánou…

Nejstarší z žen je bledá, v nervózně se chvějících rukou drží balíček s dorty. Ztepilá Vanda s kaštanovými kučeravými vlasy má na čele vzdornou vrásku a její oči jsou nepříjemně pronikavé. Štíhlá blondýnka s dlouhými rovnými vlasy, s plnými růžovými rty, kulhá a při každém kroku křiví tvář. Přesto však nepůsobí nepříjemně, její obličej si uchoval až dojemně dětskou, odzbrojující přitažlivost. Nikdo by nevěřil, že před několika měsíci na železniční trati přišla o nohu.

Šedá, zaražená skupina tří žen a jednoho muže v erárním županu se prochází nemocničním parkem.

Jejich spojení je varováním.

Šedá, zaražená skupina mlčí. Chvílemi klopýtnou, ale pokračují v cestě jako by se nic nestalo. Jako by se nic nestalo…

CHCETE SE PODÍVAT NA KRÁLÍČKY?

A ten kouř, ten hustý, dusivý kouř! Nestoupal z ohně, ale u mne. Zahaloval mě a pronikal do mé duše.

Karel May, Já, náčelník Apačů

„Hergot, kdo zas vypustil králíčky? Až toho spratka chytnu, zmlátím ho, až z něj budou lítat střeva!“ řvala jako smyslů zbavená žena, mladá, ale poněkud pochybného zevnějšku.

Byla vysoká, ramenatá, plochá, s krvavě namalovanými rty a tvářemi. Dlouhé neupravené vlasy barvy zralých meruněk měla u pěšinky odrostlé. Celý její zjev působil chaoticky a ordinérně.

V ruce se zažloutlými prsty držela cigaretu, kterou co chvíli lačně sála. V ocelově šedých očích, chladných a úzkých, měla krutý výraz.

V koutku kůlny, páchnoucí ztuchlinou a hnijícím odpadem, se krčil dvanáctiletý Brian a ani nedutal.

„Sakra, kde vězíš, spratku!“ křičela žena a hlas jí vzteky přeskakoval. Kopla do dřevěného trámu a v tu chvíli spadlo seno a kusy dřev, navršených na hambalkách, Brianovi na hlavu.

Ani se nehnul. Věděl, co se stane, když ho matka najde.

Při té představě mu naskočila husí kůže na celém těle, které měl pokryté spoustou modřin.

Považoval matku za nestvůru, zoufale se jí bál a kdykoli se

na něj podívala, vypadal, jako by ho přistihla při něčem nekalém. Pronásledovala ho také ve spánku a její krutost s ním tak zůstávala i v noci.

Pokaždé, když se chystal vyvést nějakou klukovinu, věděl dobře, že ho stihne trest neúměrně krutý k jeho provinění. A přesto to udělal.

Zlobil mnohem víc, než jiné děti. Snad to byl druh protestu proti matce, která ho od narození nenáviděla a neřekla mu jinak než „spratku“. Byla přesvědčená, že jí zkazil život. Do určité míry měla pravdu.

V malé horské vesničce klasický případ svedené a opuštěné, jako vystřižený z červeného románku.

V této Bohem zapomenuté krajině, v chalupách roztroušených po horských svazích jako choroše na pařezech, bydleli usedlí lidé trvale jen v nepatrné menšině. Většina stavení patřila rekreantům, kteří jezdili jednou za čas a když přišly měsíce jako únor, říjen či listopad, nepřijížděl nikdo.

Hrstka usedlíků, která tady dožívala, měla naprosto konzervativní názory. Všechno nové, věci, stavby, myšlenky, noví lidé, jim byli proti vůli. Starosvětské principy nedovolovaly aby Dorotheu jako svobodnou matku mezi sebe přijali, třebaže ji znali odmalička. Stala se pro ně nečistou flundrou a Brian fakanem.

Říkali: „Kdoví, s kolika si to před tím už rozdávala.“

Sny kolem Dorothey a Briana procházely jako kolem mrtvých potkanů, o které nikdo ani nezakopne.

Odejít nemohli. Měli tady střechu nad hlavou a Brian chodil do sousední vesnice do školy. Vlastně nepoznali nikdy nic jiného, než tento zaostalý způsob života. Tak žily celé generace před nimi.

V staletém stavení, zchátralém natolik, že dešťová voda pronikala štěrbinami až do světnice, se narodili.

Dorothea bývala kdysi velmi hezká, veselá a bezstarostná. Ale jen do té doby, dokud nepřijel do penziónu, který tady nakrátko otevřeli, cizí rekreant, takzvaný lufťák. Příběh krátký,

jednoduchý, ale tragický. Dorotheu svedl a ujel, bůhvíkam.

Nikdy se nevrátil, a ona věděla, že je zbytečné po něm pátrat. Do obce přijel s mladou atraktivní ženou, zapsali se sice jako manželé, ale společnou měli leda postel.

Po narození Briana Dorothea na sebe přestala dbát a stala se z ní podivná existence.

„Čím hrnec navře, tím dlouho smrdí," to bylo přísloví, které zdejší lidé dávali vždy do souvislosti právě s Dorotheou.

A ona nejenže nenáviděla Briana, nenáviděla všechny muže, i sebe samu.

Brian Boch měl sice iniciály jako slavná Brigitte Bardotová, o takových lidech, se říká, že jim sudičky daly do vínku štěstí, ale pro Briana to zřejmě neplatilo.

Na svůj věk byl abnormálně malý, kolozubý, uši odstáté a neforemné. Nikdo ho neviděl smát se; zakřiknutý, nemluvný, sklízel jen posměch spolužáků.

Ústrky dětí a nevoli učitelky kupodivu snášel dobře.

Kdo však ví, co se děje v mozku člověka, který tolik trpí?

Dorothea nacházela jediné potěšení v pěstování králíků. Měla jich několik desítek, ošetřovala je s mateřskou péčí a věnovala jim všechnu lásku své zbídačené duše.

Její řeč, to byl slovník hrubostí, ale jakmile se přiblížila ke kotcům, z jejích ztrhaných, suchých úst vycházela slova něžnější, než jaké kdo slyšel.

Dorothea, stále pobíhající a vykřikující nejhrubší nadávky, začala kolem sebe ještě víc mlátit a kopat do všeho, co jí stálo v cestě.

A už se přibližuje k třesoucímu se uzlíčku v temném koutě kůlny. Brian ucítil její nohy v holínkách na svých žebrech. Nesnesitelná bolest projela jeho maličkým tělem. Zasténal.

Dorothea okamžitě začala hrabat v seně a jakmile Briana uviděla, oči jí zaplanuly. Vytáhla ho a vlekla do kuchyně.

Surové rány a kopance , které chytal ze všech stran a na něž

byl zvyklý, ani nevnímal, děs se ho zmocňoval z toho, co bude následovat.

Ještě jedna zlá rána a už mu strhává tričko ze zimničně se chvějícího tělíčka.

„Já tě naučím poslouchat, spratku, hovado svinský!“ vzkřikne a přistoupí ke sporáku. Poté začíná pomalu a s úšklebkem ve tváři zapalovat jeden hořák po druhém.

„Proč všechny!?“ zaúpí Brian, tělo ztěžklé hrůzou.

„Drž hubu, nebo…“ nedořekla, ale surově uchopila jeho předloktí a už je přibližuje k syčícím plamenům…

Kdyby někdo tuto strašlivou scénu pozoroval, nevěřil by vlastním očím. Matka s ústy zkřivenými a polomrtvý hoch s bezmocným výrazem dodělávajícího dobytčete…

Zápach škvařící se kůže zahlcoval kuchyni.

Brian padl bezvládně k matčiným nohám.

Ve stejném okamžiku se Dorothea rozchechtala smíchem, který je společný všem sadistickým tvorům.

Vzápětí se s úlevou natáhla na pohovku a zapálila si cigaretu.

K ránu se Brian probudil na studené podlaze a zakňoural. Matka byla okamžitě u něj. V jedné ruce držela cigaretu, jinak ji Brian ani neznal, a v druhé…

Jakmile uviděl plechový hrníček, zoufale vykřikl:

„Prosím tě, mami, neeéé!“ a sepnul ruce.

Už jen samotný pohled na hrníček mu zvedal žaludek a rval vnitřnosti z těla.

„Udělej, co si zasloužíš. Víš, že ti králíčky nikdy nedaruju!“ řekla důrazně a hrnek mu strčila k puse.

„Sušené housenky v čaji jsou ke snídani to nejlepší. Vyženou z tebe satanáše, s kterým ses proti mně sčuchnul!“

Brian hleděl na odpornou tekutinu a kyselé žaludeční šťávy mu plnily hrdlo.

„Tak hni sebou, pij, spratku, aspoň se ti vyčistí střeva!“

„Spratku, skoč do dolíku pro doktorku! Ubožáček králíček se necejtí dobře.“

Během čtvrthodinky byl zpátky i s doktorkou z města, která Dorotheu vyslechla a šla za ní ochotně ke kotcům.

„Je to tenhle šedivěj, chudáček, pořád mu teče z očí," zavzdychala Dorothea a otevřela dvířka kotce, králíka podrbala za ušima a začala šišlat:

„Pocem, Pusíku, ukaž paní doktorce bebínko."

Starší obtloustlá žena jen mrkla na nemocné zvíře a šalamounsky pokývala hlavou:

„Paní Bochová, uklidněte se," řekla laskavě, „pravděpodobně je to jen zánět spojivek. Odpoledne mám cestu kolem, přinesu kapky."

„Děkuju vám za to tisíckrát…"

„Není vůbec za co," odpověděla doktorka Rollová a odporoučela se.

Brian ji pozoroval oknem, jak jde pomalým kachním krokem úzkou pěšinkou dolů.

Dorothea se mezitím vrátila ke králíkům a do světnice doléhalo její švitoření jako jeden táhlý sten.

Nad přírodou se vznášela hustá mlha a kopce v dálce byly stejně bílé jako nebe.

Brian měl rád čas, kdy je všechno jen naznačené, načrtnuté na bílé čtvrtce krajiny. Stejně tak miloval podzim, vytvářející v horách neskutečné množství odstínů barev. Při procházkách lesem, které byly jeho radostí i zapomněním, znal každý koutek v okruhu nejméně dvaceti kilometrů, vídal na mechu lesklá vlákna babího léta, všude, kam vstoupil, praštěly uschlé větvičky a denní světlo v podzimních lesních porostech se zdálo stříbrné a zlaté zároveň jako svatozář. Sbíral s oblibou šišky a strefoval se jimi do smrkových a bukových kmenů.

Nevěděl proč, ale cítil se blízký podzimnímu času, plnému nostalgie, kdy listí krouží ve vzduchu v malých padáčcích a v dálce je slyšet volání jelenů v říji…

Žijeme v paradoxech. Matka, k Brianovi krutá a bezcitná, chodila po kuchyni jako duchem nepřítomná, utírala si slzy a starostlivá vráska jí při pomyšlení na králičího miláčka

protínala čelo.

Třebaže mu pečlivě vykapávala oči, jeho zdravotní stav se zhoršoval. Teklo mu nejen z očí, ale i z pusy a čumáku a zvětšovala se mu hlava.

Dorothea byla tak nešťastná, že nevnímala ani Briana. Kdyby teď provedl nějakou klukovinu, asi by ji přehlédla.

Brzy nastal zlom a potíže stejné jako u šedivého králíka se objevily i u ostatních zvířat.

Brian přivedl na matčino přání zase doktorku Rollovou.

Jakmile se podívala na nemocné králíky, věděla, kolik uhodilo. Zamračila se a prohlásila:

„Paní Bochová, je to zlé! Mají myxomatózu. Není zbytí, všechny je musíte zabít a spálit. A kotce nezapomeňte pořádně vyčistit!“

Matka se hned nato rozvzlykala, doktorka se na ni zadívala a mírným tónem řekla:

„Nic si z toho nedělejte, stává se to. Pořídíte si nové.“

Pak se obrátila na Briana: „Pojď se mnou, chlapče, dám ti dezinfekční roztok, nebudu ho potřebovat, stejně se už večer vracím do města.“

Dorothea stála jako zařezaná, ani doktorce nepoděkovala.

Brian se u sousedů nezdržel. Poděkoval způsobně za roztok, rychle slupnul makový koláč, veliký jak talíř, a pospíchal zpět. Už na cestičce vykřikoval:

„Mamí, mamí, nesu dezinfekci!!!“ a mával lahví ve vzduchu.

Dorothea stála na prahu, opřená o veřeje. Briana zarazilo, jak je divná, takovou ji neznal. Kolébala se, jako by měla každou chvíli upadnout. Jakmile došel až k ní, ucítil z jejích úst silný pach kořalky.

Nic neřekl, ale bylo mu to nepříjemné, i její pohled do ztracena.

Náhle se vzpamatovala a řekla: „Při té popravě mi budeš pomáhat, ne abys zmizel!“

„Ale…“ namítl chabě.

„Tak dost, jdeme na věc!“ rozhodla ve chvíli a chytla Briana za paži a smýkla jím. Roztok spadl do trávy.

Prudkými ranami za uší králíky zabíjeli… a pak… sekyrou utínali jejich hlavy, pálili je na ohni.

Dorothea při tom nepromluvila ani slovo, každých deset minut sáhla za trám pro láhev kořalky, z které si mocně lokla.

A konečně je po špinavé práci.

Dorothea, opilá a unavená, odchází. Její dlouhé, temně červené šaty, místy roztrhané a postříkané od králičí krve, se zdály v tmavé předsíni jako černé a její obnažená pleť působila dojmem křídové běli. Vypadala jako člověk připravený do rakve.

Brian měl zvláštní pocit, že se něco stane. Dozajista se něco přihodí, uvědomil si náhle s určitostí a každý nepatrný pohyb, zvuk, zapraskání dřeva či cvrkot kobylek pod okny, propůjčovaly jeho tušení čarodějnou moc. Docela zapomněl, jak mu při první popravě králíka stoupala horká krev do hlavy a cukalo mu ve spáncích, zapomněl i na to, kolikrát ho matka při té hnusné práci uhodila či kopla.

Vnímal jen zvláštní pocit, který ho znepokojoval a zároveň rozechvíval a naplňoval blažeností. Dorothea s cigaretou v jedné ruce a s druhou svírající láhev kořalky, se svalila do kouta ze sroubených kmenů, kde měla postel. Láhev jí spadla na zem.

Brian matku nespouštěl z očí. Jako by ji na okamžik uviděl zcela jinýma očima.

Začala chrápat. Hořící cigareta jí vypadla z ruky do peřiny.

Poposedl si na lavici, kam se natáhl hned, jak matka usnula.

Zprvu nesmělý plamínek nabýval na velikosti.

Po Brianově tváři přeběhl škodolibý úsměv.

Spád událostí byl pak už velmi rychlý. Oheň se rozšířil dál a dál a Brian si v jedné chviličce uvědomil, že nastává přesně to, nač čekal a co tak zřetelně cítil v předzvěsti.

Tu se matka probrala. Zoufale vykřikla, oči rozšířené hrůzou. Ve zmatku a v bezmoci se nemohla vyhrabat z hořících

peřin. Když se jí to konečně podařilo, začala se válet po podlaze a úpěnlivě se dovolávat pomoci.

„Dítě moje drahé, zachraň mě, zachraň!!“ křičela a strhávala ze sebe hořící šaty, ale vlasy jí už také chytly…

„Pomoc! Pomoc!“ ozývalo se stále slaběji.

Brian si přesedl do nejodlehlejšího kouta světnice, pěsti sevřené, a ani se nepohnul. Kochal se hrůznou podívanou a matka padala, zvedala se, a znovu padala, zvedala se, ruce prosebně vztahující k Brianovi.

Neudělal vůbec nic. Teprve když se mu plíce málem roztrhly kouřem, napůl udušený, vstal. Ale ve světnici ještě zůstal.

Zůstal tak dlouho, dokud po marném zápase nezůstala na podlaze změť hořících šatů a doutnajícího těla bez pohnutí.

Plameny už olizovaly skříně a ostatní zařízení domu.

Vypotácel se ze stavení, uvolnil pěsti a zhluboka se nadýchl čistého vzduchu. Cítil se jako znovuzrozený, šťastný a volný jako pták. Kdyby chtěl, snad by mohl vzlétnout k obloze.

S náznakem úsměvu kolem kolozubých úst zašeptal

„Konečně je po tobě! Už na mě nemůžeš!“

Jakmile si tuto skutečnost uvědomil, ucítil náhle ve slabinách napnutí, měnící se v neznámou, opojnou slast. Kouř se začal valit ze stavení. Smečka krys se vyhrnula ven, a odporně pištící a syčící se dala na útěk. Chvíli ještě pozoroval, jak zmateně míří do všech světových stran a pak běžel pro pomoc.

NAVĚKY TVŮJ

Zátopy vod nemohou uhasit lásku a proudy řek
ji neodplaví. Mocné jako smrt je milování
a nezlomná je vášeň. Zahrado zavřená, má
nevěsto, zahrado zavřená, prameni zapečetěný,
pojď ke mně.

Píseň písní (IV. stol. př. Kristem)

Zvuk telefonu přetrhl těžký spánek. Otevřela očí. Nejraději by víčka opět stiskla. Chtěla mít klid. Včera se vrátila z Monaka, kam doprovázela starou vdovu po vévodovi, pak jí deset dnů dělala společnost a utěšovala v osamění. Byla to náročná služba.

Neochotně vstala a v duchu si říkala, jen aby to nebyl nějaký nový zákazník.

Zvedla sluchátko: „Soukromý byt, prosím.“

„Oxano, tady Anselm. Musím tě vidět. Nemůžu už bez tebe dál.“

„Jsem ráda, že voláš,“ přerušila ho.

Hlas na druhé straně byl podivně dutý, tichý, neskutečný, jako by vycházel ze záhrobí. Anselm mluvil velmi pomalu a ztěžka, dalo mu obrovskou námahu, než jednotlivá slova vyslovil.

Nestačila se ani na nic zeptat, či cokoli namítnout a zavěsil. Okamžitě si sedla, cítila se jako by jí projel elektrický proud.

Vyvstal před ní jeho obraz. Obraz muže, který v ní jediný dokázal probudit vášeň. Byl plný smyslnosti a žáru. Znovu

slyšela slova, která často opakoval:

„Probouzíš ve mně mučivou žádost, Oxano. Nedávej mi žádné tabu, chci nejvyšší maximum tvého těla – neexistuje hranice.

Máš hruď jako z mramoru, pevná a vyzývavá prsa. Mezi námi není jenom sex, ale láska těla i duše, která nepomíjí. Ležet s tebou, to je šílenství, v němž je možné zemřít desetitisíckrát a pokaždé jinak…“

Anselm byl atletické postavy, snědý, s dlouhými hnědými vlasy, svázanými do culíku. Pro povolání chirurga byl jako stvořený. Jeho citlivé, krásně modelované ruce, dokázaly být něžné, ale i neklidné a urputné.

Milovali se na klinice či v jeho vile na okraji města, když měl ženu na léčení. I tady, v tmavém a zatuchlém domě s vydrolenými zdmi a dřevěným rozviklaným schodištěm, Úpicím pod každým krokem, v prostředí plném chladu, temnot a zaprášených, rozpadajících se věcí, v ní Anselmova přítomnost vyvolávala obdiv nad záhadnou silou mužství.

Nyní, jak seděla zabořená v křesle u telefonu, který na chvíli rozezněl jeho tak podivně nepřítomný hlas, se vzrušila jen při pomyšlení, jak mocně a neúprosně do ní opět Anselm vnikne. Pokaždé to tak bylo. Pronikal jejím drobným, malým tělem jako tupý nůž řezníka krvácejícím masem. A když cítila jeho stříknutí uvnitř, rozkoš se vystupňovala až k zbláznění, jako by ji chtěla roztrhnout.

Trvalo to mezi nimi několik let. Ale pak se zničehonic Anselm odmlčel a nebyl k zastižení. Po čase nejistot dostala dopis, psaný jeho typickým hranatým, energickým rukopisem:

„Stal jsem se nesnesitelným pro okolní svět a osobní kontakty s ním jsou takřka nemožné. Mé chování je neomluvitelné. Prosím jen, abys příliš příkře neodsuzovala člověka, který není hoden jakéhokoli zájmu. Zaklínám Tě, nevolej mne a nehledej, dokud se neozvu sám.

Navěky Tvůj Anselm.“

Od té doby uplynuly dva roky. Oxana snad stokrát

překonávala touhu vyhledat ho či zavolat mu. Ale pokaždé v podvědomí narazila na existenci dopisu, který v sobě nesl jasný příkaz. Vyzařovala z něho síla Anselmovy osobnosti a vůle, kterou nemohla překonat.

Celý zbytek dne podřídila zítřejšímu setkání s Anselmem.

V reklamní agentuře, kde byla zaměstnaná jako manažérka, se zastavila jen na skok, zato v kadeřnictví a masérském salónu pobyla více než čtyři hodiny. Po celou dobu její touha po Anselmovi, zasypaná jako poklad v hrobce pohanského chrámu, se dral na povrch a ovládala její myšlenky natolik, že se večer nemohla soustředit ani na svou oblíbenou televizní soutěž Start – stop. Vzala si prášek na spaní a brzy usnula. Ve spánku se před ní vynořoval Anselm, pevný, opálený a vzpřímený, vztahoval k ní ruce, a už se jí dotýká, bere ji do náručí…

Probudila se ráno se strašlivou bolestí břicha, v kaluži krve.

Pokoušela se vstát, ale obličej se jí zkřivil bolestí. Klesla zpět na lůžko, kaluž krve se na prostěradle rozšířila. Teprve po hodině se Oxaně podařilo natáhnout ruce k telefonu a vytočit číslo první pomoci. Poté ztratila vědomí. Její tvář, bělejší než papír, se zdála průhledná, tmavozelené oči byly zapadlé, zastřené bolestí. A rty? Rty se neznatelně pohybovaly, jako by chtěly vyslovit nějaké jméno.

Bujení tkáně, sice nezhoubné, ale nezvykle masivní a v takové hojné míře, vyvolávalo v lékařském týmu obavy a rozpaky. Tam, kde zprvu tkáň podobnou polypům odškrábli, před jejich zraky narostla nová, silnější a tužší.

Po tříhodinovém zápolení na operačním stole prohlásil primář nemocnice:

„Kdybychom nežili ve dvacátém století, myslel bych si, že tu maličkou ženskou někdo uhranul, či si snad na ni nějaký umrlec brousí zuby. Čáry a kouzla ovšem neexistují, doufám tedy, že si po druhé operaci poradíme a věci přijdeme na

kloub.“

Oxaně, sotva se probudila z narkózy, oznámili:

„Větší část jsme odstranili, byly to útvary podobné polypům, rozšířené v ženských orgánech, které způsobily masivní krvácení. Obáváme se však, že tyhle neřády máte i v močovém traktu. Druhá operace je nezbytná…“

„Jak je to možné,“ namítala Oxana, „vždyť před necelým měsícem jsem byla na vyšetření a řekli mi, že je nález zcela normální!?“

„Někdy se to stává,“ zněla nepřesvědčivá odpověď ošetřujícího lékaře.

Oxaně se stále nedařilo dobře, cítila se jako vyhaslá. I po druhé operaci měla úporné bolesti v břiše a ubývala na váze.

Samozřejmě ji to trápilo, ale víc než na svou nemoc myslela na Anselma, a na to, že se s ním nemohla setkat.

Jakmile se zotavila natolik, aby mohla vstát, první její cesta vedla k telefonnímu automatu.

Třesoucí se rukou vytočila číslo chirurgické kliniky. Když se na druhém konci ozval hlas vrchní sestry, rozbušilo se jí srdce.

„Haló, prosím doktora Anselma Hilu. U telefonu jeho přítelkyně Oxana…“

„Ale,“ sestra si odkašlala. „Bohužel vám ho nemůžu zavolat, slečno.“

„Jak to, prosím vás, je to velmi nutné!“ skočila jí do řeči Oxana, silně nervózní.

„Bude to asi nějaký omyl, pan doktor je už dva roky po smrti…“

Oxaně vypadlo telefonní sluchátko z ruky, sestřin rázný hlas mluvil do prázdna.

Musela se přidržet stěny, aby se na nemocniční chodbě nesesula na zem. Odpotácela se jako opilá do pokoje. Žaludek se jí zvedal a před očima se dělaly ohnivé kruhy. Těžké slzy jí stékaly po skráních, nemohla se uklidnit, dokud nepřišel lékař a nedal jí utišující injekci.

Třeba je to nějaká náhoda nebo nesmysl, byla její první

myšlenka, sotva se ráno probudila, – musí to být nesmysl, jinak by mně přece nemohl telefonovat.

Jiskřička naděje jí rozsvítila pohublou tvář. Její kroky vedly opět k automatu. Vytočila číslo do sekretariátu chirurgické kliniky, které jí kdysi Anselm nadiktoval s tím, že může volat jen v nejnutnějších případech.

„Chirurgie Na výhledech," ozval se ženský hlas.

„U telefonu Mauricová, prosím doktora Anselma Hilu, je to velmi nutné."

Chvílí bylo ticho, avšak brzy se situace opakovala skoro stejně jako včera.

„Je mi líto, ale pan doktor u nás již nepracuje."

„A kde ho můžu zastihnout?" vyrazila ze sebe Oxana se zjevnou dávkou beznaděje v hlase.

„Bohužel vás musím zklamat, slečno, je to již dva roky, co pan doktor zemřel. Je mi to opravdu líto."

Uplynul další měsíc a Oxana vypadala ještě hůř než když ji do nemocnice přijali. Jako by ji zevnitř něco stravovalo. Vážila už jen osmačtyřicet kilogramů, její kůže byla suchá, šedivá, pokrytá červenými skvrnami, tmavé vlasy měla nelesklé, prořídlé, musela si je stahovat do drdolu, jinak by se jí plazily po krku jako skvrnití hadi.

Vzhledem k tomu, že se její zdravotní stav nelepšil, rozhodla se a na revers z nemocnice odešla.

Omšelou vilu viktoriánského stylu na okraji města našla snadno. Nalezla by ji i poslepu, vždyť v ní strávila nezapomenutelnou část svého života. Když stanula před domem, překvapilo ji, jak vypadá ponuře, přestože byl zalitý teplým slunečním světlem.

Římsy měl napůl spadlé, fasáda ztratila původní barvu, omítka byla místy opadaná až na cihly, v oknech, jindy otevřených, visely potrhané zežloutlé žaluzie. V zahradě, zarostlé ze dvou třetin hradbou trnitých křovisek, se válelo

haraburdí a několik skládek odpadků.

Zazvonila. Za několik sekund se ozvaly šoupavé kroky, domovní dveře zaskřípaly a otevřely se dokořán.

Oxana spatřila menší hubenou ženu s kostnatým obličejem, zakončeným nakrátko ostříhanými prošedivělými vlasy. Opírala se o berli a trvalo jí dost dlouho, než se zarostlou cestičkou dostala k zahradní brance.

„Co si přejete?“ zeptala se a pohlédla Oxaně zpříma do tváře. Její oči se zdály za silnými skly kovových brýlí obrovské a hluboké.

„Jsem Oxana Mauricová, hledám pana doktora…“

Žena ji nenechala domluvit. Otevřela branku a s překvapivou vřelostí podala Oxaně ruku.

„Znám vás, Anselm o vás často mluvil. Pojďte dál, popovídáme si u sklenky. Je dobře, že jste přišla.“

Posadily se ke krbu, ve kterém plápolal oheň, třebaže byl teplý den. Žaluzie na oknech vytvářely v místnosti příjemné šero.

„Krb nenechávám nikdy vyhasnout. Ani v noci ne. Mám ráda jeho teplo.“

„Ano. Je moc příjemné,“ přisvědčila Oxana.

„Co říkáte, dojdu pro šampaňské, doufám, že neodmítnete!“ řekla Anselmova žena a usmála se přátelsky na Oxanu. Měla krásné rovné zuby, upřímný pohled.

Oxana přikývla.

Zatímco žena zmizela za brokátovým závěsem a zaklapla za sebou dveře, Oxana se rozhlédla po salónu. Nic se tu nezměnilo, napadlo ji, jen křesla i pohovka stejně tak jako koberec jsou ještě odřenější, a všude, i na obrazech tkví vysoká vrstva prachu.

Náhle znervózněla. Zřetelně cítila něčí přítomnost. Přítomnost toho, kdo jí byl milý.

Snad to způsobilo známé prostředí, na které měla tolik vzpomínek, že před sebou viděla siluetu Anselmovy postavy, jak něco naznačuje. Objevovala se a zase ztrácela.

Jakmile si uvědomila, že to nemůže být skutečnost, vždyť Anselm je mrtvý, vhrkly jí do očí slzy.

Je možné, že ho už nikdy neuvidím?

Skrz závoj slz se zahleděla na protější stěnu.

Stíny jako přízraky poskakující po stěně nad krbem jí šeptaly v hlavě:

„Hroty tvých ňader mne nenechají spát. Přitahují mě a trápí. Chci se s tebou milovat, hýčkat tvé tělo, utišit bolest. Ve tvém objetí je možné zemřít pokaždé jinak… Má hlava spočívá na tvém klíně a prsty se spálí o tvá horká stehna…“

Tu se ozvaly šouravé kroky, doprovázené klapotem berle.

Oxana si rychle otřela oči a šepot se začal vzdalovat.

„Šampaňské a posezení u krbu, to jsou jediné dvě radosti, které mi zůstaly,“ prohodila žena poté, co se usadila do křesla, nádobu s ledem a lahví sektu postavila na stolek.

„Napijeme se na zdraví, a na tykání!? Co říkáte?“

„Proč ne,“ pokrčila rameny Oxana, uchopila nabízenou skleničku a pozvedla ji. „Prosit!“

„Já jsem Melánie,“ žena se opět mile usmála a jemně uchopila Oxanu za rameno: „Anselm vás, tedy pardón, tebe, vážně miloval. Netajil to přede mnou. Nic jsem nenamítala, byla jsi mi vždycky sympatická. Dokonce mě těšilo, že si vybral právě tebe, slušnou ženu, a ne nějakou, však víš, jak to myslím.“ Melánie mávla rukou, a pokračovala: „Byla jsem mu vděčná, že se mnou zůstává, třebaže jsem napůl těla ochrnutá a nic do mě není. Děti jsem mít nemohla, naše manželství, to byl vztah syna a matky. Jsem o jedenáct let starší než Anselm, ale on tvrdil, že mě svým způsobem potřebuje. Vás, tedy pardón, tebe, ovšem taky, i když docela jinak…“

„A co je vlastně s ním?“ vyhrkla Oxana.

„Budou to dva roky, co zahynul při autonehodě.“

„Opravdu je mrtvý?“ téměř vykřikla Oxana, která se nedokázala ovládnout.

„Poslední dobou nebyl tak docela v pořádku, stále zdůrazňoval, že nechce zemřít v posteli. Raději třeba někde na

silnici.“

„To je zvláštní.“

„Ano, je. Anselm říkával: „Vleklé umírání je strašné, vidím je denně na klinice a nikomu je nepřeji. Kdyby měl trpět někdo blízký…“

Oxana nenechala Melánii domluvit. „Poslal mi před více než dvěma lety dopis, ze kterého jsem nebyla vůbec moudrá. Psal, že je pro okolí nesnesitelný, a tak. Od té doby o něm nic nevím…“

„Dvě krize, z nichž se zázračně zotavil, ale bohužel jen nakrátko, už nedovedu časově rozlišit. V té době asi dopis psal. Trpěl halucinacemi, a když mu chtěl někdo pomoct… hrůza… Stalo se to třikrát za sebou. Poslední měsíce života byl…“ Melánie se odmlčela, brada se jí chvěla, nebyla daleko od pláče. „Už se tím nechci zabývat,“ řekla kategoricky a sklopila oči.

„Ano, nechme toho, Melánie. Řekni mi raději, jak se daří tobě. Anselm mi vyprávěl o tvých útrapách i o tom, že musíš často do nemocnice či na léčení do lázní.“

„Po jeho smrti zůstávám už jen v našem domě. Nikdo sem nechodí a já vycházím jen jednou týdně na nákupy, a to ještě nerada. Všechno mne namáhá, v noci nespím, stravují mě úporné bolesti kloubů. Psí život. Nemám si ani s kým popovídat.“

„Musí to být smutné, chápu. Ale snad bych ti mohla nějak pomoct?“

„Vážně bys chtěla?“

„Samozřejmě.“

„Kdybys za mnou, Oxano, občas zašla, byla bych ti nesmírně vděčná. Co třeba hned tuto neděli? Nachystám kuřecí sendviče a samozřejmě šampaňské, bez něj a bez ohně se už neobejdu.“

„Přijdu ráda, Melánie, bývá mi taky smutno.“

Oxana odcházela s pocitem dobré pohody.

„Nepůjdu s tebou. Po těch schodech se těžko dostává, zaklapni za sebou dveře i branku, a těším se na neděli…“

loučila se s ní Melánie.

Snad to byla jen sugesce, ale Oxana opět vnímala Anselmovu přítomnost. Jeho hlas, šeptající vyznání, se ozýval v jedné chvíli zcela zřetelně. Oxana ho slyšela po letech mlčení, po dvou letech mlčení, přestože jí třeštila hlava a začala se jí ozývat stará bolest v břiše.

Pocit něčeho neskutečného, nevysvětlitelného, se dělil o místo v jejích útrobách s ošklivou nemocí, která jí odčerpávala energii a smysl pro realitu.

„Tak ještě tyhle fialové, Melánie bude mít určitě radost," šeptala si Oxana u květinového stánku, ruku plnou krásných gladiol.

Do vily na okraji města se těšila. Bylo jí lépe.

Tentokrát nebudu tak nervózní jako při prvním setkání, říkala si, s Melánií si povíme o Anselmovi všechno hezké, co jsme s ním prožily.

Spěchala na nedělní schůzku jako studentka na první rande.

Sotva dorazila k domu, hodiny na vodárenské věži bily poledne. Oxana zazvonila na venkovní zvonek a čekala, až se ozvou šouravé kroky. Neozvalo se však nic. Znovu zazvonila. Ticho, v domě ani náznak pohybu. Ještě chvíli stála nerozhodně před brankou, a tu se rozhodla. Použije klíče, který ji kdysi Anselm dal. Ještě stále ho nosí na svém svazku.

Lovila v kabelce a ruka se jí chvěla, ale klíč přesto lehce vklouzl do zámku. A už byla uvnitř!

Na prahu zůstala stát jako přimrazená. Takové překvapení!

Celý dům se leskl jako o svátcích, každý čtvereční milimetr byl zbaven prachu a světla svítila, zářivá, mnohomluvná.

Zakřičela: „Melánie, kde jsi? Přinesla jsem ti kytku!"

Ticho. Ticho. Ticho. Jen v krbu zapraskal oheň, ale Oxana byla příliš rozrušená, než aby si toho všimla.

Volala Melánii znovu a znovu, ale nic se nepohnulo, odpovědi se nedočkala.

Co to má znamenat? Mám odejít? Nebo zůstat? ptala se sama

sebe.

Pomalu se propadala do paniky, začala zmateně pobíhat domem.

Na stolku v nerezové nádobě stála nedopitá láhev sektu a na bílé dečce ležela převržená sklenka. Kovové brýle s tlustými skly se válely na koberci. Oxana je neviděla, zdrceně si sedla do křesílka z bizoních rohů a položila hlavu na kolena.

„Melánie, co je s tebou?“ zašeptala bezmocně.

Silné zapraskání v krbu.

Měla však v hlavě zmatek a byla příliš roztěkaná, než aby vnímala něco víc než prázdnotu a vlastní neklid.

Kdyby se posadila ke krbu a zahleděla se do plamenů, ledacos by pochopila.

Oheň šuměl jako horská bystřina, která se po blahodárném dešti rozvodní a splavuje všechnu nečistotu a bahno okolní krajiny. Šuměl a kolébal svým žárem v náručí ostatky té, která toužila po utišení bolestí. Ubohá Melánie!

Napjaté ticho, jak je alespoň vnímala Oxana, v ní probouzelo strach. Stále větší a tíživější.

„Chci pryč!“ vykřikla Oxana a vztyčila se jako podrážděný had, vyvlekla se po rozviklaném schodišti k venkovním dveřím. Tu se však zarazila. Na klice visel bílý list papíru.

Krev se jí hnala do tváře, kolena se jí podlomila, sotva si stačila sednout na poslední schod.

Zvedla hlavu a začala polohlasně číst zprávu, psanou hranatým energickým písmem:

„Oxano, nezapomněl jsem. Chci tvé blaho. Teď jsi však jako velká slaná slza, proklátá jehlou bolesti. To skončí. Čekám tě na 42. kilometru silnice X 62.

Navěky tvůj Anselm.“

Ozvěna Oxaniných kroků se vzdalovala. Dům zůstal tichý, jen praskot v krbu tichl jako ukolébavka, kterou oheň zpívá do věčného míru.

Ne, nepojedu, a všechno je to nějaký nehorázný vtip, přesvědčovala Oxana sama sebe.

Ostrá bolest v břiše se ozývala každou chvíli.

Přecházela z místa na místo jako hladová lvice v kleci a vjednom momentě se rozhodla: Ale to přece ne. Dokud mám ještě dost síly, musím se setkat s Anselmem. A pak, byla bych neklidná, kdybych nevěděla, co to má všechno znamenat.

Chvíle zmatku, a už stojí před garáží, čelo zborcené potem, co chvíli se dotýká bolavého místa. Jen ztěžka se jí podařilo otevřít železná vrata.

Usedla do modrého BMW, odhodlaná překonat bolest a dojet na schůzku. Dobře věděla, že má před sebou dalekou cestu…

Jízda po hladké vozovce bez poskvrny v dokonalém voze ji uklidňovala. Myslela na Anselma a na setkání s ním.

Stmívalo se, krajina dostávala nádech snu, oblaka zrůžověla, vítr povíval trávou podél silnice.

Oxana vypadala unaveněji než kdy jindy. Tváře měla propadlé a bílé, rty popraskané, se strašidelně namodralým nádechem, jako ty odporně přibarvené růže, které viděla u stánku, když vybírala květy pro Melánii.

Ani nevím, kde jsem ty ubohé kytky ve zmatku nechala ležet. A co mě to vlastně napadlo, koupit sudý počet květů jako pro mrtvou?

No tak, už dost těch pohřebních myšlenek, pokárala se a vybavila si obraz Anselma za blahých časů, kdy ji ještě netrápila žádná bolest a kdy ji Anselm líbal a laskal se zázračnou něhou, blízkou závrati. Jeho oči ji pokaždé přemohly.

Viděla ho opět před sebou, nahého a zpřímeného a jejími útrobami prošlehl malý plamínek vzrušení. Oddala se tomu pocitu, zavřela oči, a zapomněla, kde je…

Z neznámých důvodů se dostala do protisměru, přímo pod ní spadala strmá stráň plná vřesu a okrově zbarvených travin.

Slunce na několik okamžiků problesklo bariérou růžových mraků a oslepilo protijedoucího řidiče v červené fordce. Nemohl už nic dělat.

Čelní náraz, výbuch, výkřiky, plameny. Zběsilé a hladové. Nesmlouvavé. Nebe ztratilo růžový nádech, a změnilo se v kovově mrtvé, šedivé.

Seběhl se dav. Pár lidí se sklánělo nad mužem, jemuž scházela druhá půlka lebky. Kolem byla spousta krve, mozek ležel v prachu jako ztuhlý koláč. Muž měl přeraženou páteř, dlouhé rány se táhly po jeho rukách, v bocích měl zabodnuté úlomky skla a plechu.

Oxanino hořící tělo vypadlo z vraku auta krátce před tím, než se objevil první zvědavec.

Pohled na zčernalou ženskou trosku s rozdrcenou a zploštělou lebkou byl nesnesitelný. Kutálela se se svahu dolů, zarputilé plameny podpalovaly suchou trávu a zanechávaly za sebou černou cestu.

To, co zbylo z Oxany Mauricové, se zastavilo až pod strání u šedivého patníku. Poslední plamínek dodoutnal.

Tu se její tělo v posledním záchvěvu mrtvých nervů převalilo na záda a zachvělo se. Jako by cítila, že se jí dotýká chápavě toužící ruka a hledá její obličej. Ruka ji hebounce, nekonečně konejšivě pohladila po znetvořené tváři…

Ručičky na hodinkách jejího zčernalého zápěstí ukazovaly přesně stejnou hodinu, minutu i sekundu, jako před dvěma lety, kdy tu zahynul při autonehodě doktor Anselm Hila.

Bylo to na 42. kilometru silnice X 62.

SOUSEDKA DRAGA

V slzách je vždycky skryta krev… Protože
pláčeme bolest nezahojených ran.

Markéta Bartíková, Aforismy

Bydlím v nízkém domku s vesele růžovou omítkou na předměstí, se třemi partajemi v naprosté shodě. Jsme jako jedna velká rodina, víme o sobě téměř všechno a umíme si i pomáhat.

„Heli, stav se u mě, prosím tě, našla jsem obraz…“ zazvonila na mne onehdy sousedka Draga Hallová, má stará dobrá přítelkyně, něco jako moje druhá máma.

Chystala jsem se právě do postele, bylo dost pozdě, tak kolem půl desáté večer… hodila jsem v rychlosti na sebe župan a šla k Draze, která bydlí hned naproti.

„Brr, ty tady máš ale zimu,“ otřásla jsem se, a Draga, rozrušená, s rozpálenými tvářemi mě pobídla:

„Pojď jen dál…“

Měla chudák malou penzi a nemohla si ani pořádně zatopit, obracela každou korunu z ruky do ruky.

V pokoji, opřený o židli, stál velký obdélníkový obraz.

„Je nádherný!“ vykřikla jsem,. „To je třešňový, ručně vyřezávaný rám. Musel stát majlant! Jak jsi k němu vůbec přišla?“

„Vždyť jsem ti už říkala, že jsem ho našla.“

„Kde, sakra?“

„Stál u popelnice v Jilnicích u jednoho činžovního domu.“

Nevěřícně jsem kroutila hlavou, popravdě jsem obraz sousedce záviděla.

„Nemohla jsem ho ani dotáhnout domů, jak byl těžký…“

„Mohlas mi zavolat. Pomohla bych ti.“

Přistoupila jsem k obrazu blíž. Krásná kompozice, dokonale sladěné, čisté, studené barvy. Žena v šlechtickém oblečení vykládaném safíry a rubíny, vznešená a vznosná, se dívá z okna do zahrady, kde vítr na tůni honí spadlý list…

Přivřela jsem oči. Jako by se ta žena z obrazu měnila. Jako by se jí rozšklebovala ústa, hlava se obracela nazad… a obraz začal krvácet.

„Drago, honem rozsviť větší světlo, není tady skoro vidět,“ zaprosila jsem.

Ta moje sakramentská fantazie, jednou mě zabije…

Pokoj se rozzářil jasným světlem a vtom jsme obě současně vykřikly a vzápětí si daly ruku před ústa. Teprve nyní jsme viděly obraz neznámé ženy dokonale.

Měla v hrůzné grimase zkroucený obličej, bělejší než její saténové roucho s vysokým límcem, vytřeštěné oči a ruce v dlouhých černých rukavičkách podivně zkřivené jako v křeči. Nedalo se na ni koukat, vyzařovalo z ní zlo.

„To je strašný obraz,“ vydechla jsem po dlouhé pauze tísnivého ticha.

„Já se ho bojím,“ přidala se ke mně Draga.

„Celé je to divné, že stál u popelnice. Jako by se ho chtěl někdo zbavit poté, co mu přinesl neštěstí. Jak jinak si vysvětlíš, že se tak hodnotný obraz válel mezi odpadky, vždyť je to bezesporu originál, sice nesignovaný, ale olej na plátně, a navíc ten rám…!“

„Je mně z toho nanic,“ pronesla Draga a svraštila čelo.

„Ten obraz nemůžeš mít doma.“

„Máš pravdu, nezamhouřila bych oka.“

„Víš co, dáme ho zatím na balkón a ráno zavoláme pana Snopka, vyzná se přece v malířství. Uvidíme, co nám poví… ráno moudřejší večera.“

„Jsi hodná, že mě v tom nenecháš.“

Postavily jsme obraz záhadné ženy mezi harampádí na balkón a šly spát.

To, že jsem hned neusnula a hlavou se mi honily divné myšlenky, nemusím ani předesílat. Draga na tom byla stejně. Sotva se rozbřesklo, nevyspalé a nedočkavé jsme zvonily na souseda Snopka.

„No vida,“ řekl a mlasknul, sotva uviděl obraz. „Je to portrét černé vdovy z Pernštejna, obraz vzácný, vysoké hodnoty. Váže se k němu, pokud vím, tato pověst:

Z hradní studny vycházel přízrak dámy v drahocenném rouchu v černých rukavičkách, žena třikrát prošla kolem a poté zmizela. Zvěstovala-li špatné události, bývalo ji vídat v černých šatech a s krvácející hrudí. Říkalo se, že na koho pohlédne, dozajista zemře…“

Černou vdovu z Pernštejna jsme nechali stát na balkóně, společném pro nás všechny, a dá se říct, pomalu jsme na obraz zapomněli.

Zhruba za měsíc od vzácného nálezu na mne večer zazvonila Draga, sinalá, ztrhaná ve tváři a držela si břicho.

„Já z toho snad budu mít smrt…“ naříkala a kroutila se.

„Pojď dál… co se stalo?“

„Nezlob se, Heli, nechtěla jsem tě otravovat, ale nedá se to vydržet… snědla jsem na posezení velkou konzervu uzeného lososa a teď mám zoufalé křeče v žaludku… au, au, bolí mne celé břicho… a když jsem šla na záchod, tekla mi krev…“ nedořekla, svíjela se víc a víc.

Zavolala jsem okamžitě sanitku a za pár minut u ní byl doktor a dva saniťáci, naložili ji na nosítka a odvezli do nemocnice V úvoze.

Druhý den jsem koupila velikánskou kytku a šla Dragu

navštívit.

Vypadala jako smrtka.

Jakmile mě spatřila, vztáhla ke mně tenké ruce, a když jsem přisedla na nemocniční postel, objala mě kolem krku, přitáhla si mě k sobě a sípavě ze sebe vypravila:

„Nemám nikoho na světě než tebe, postarej se o můj pohřeb, a zbav se obrazu…“ brada se jí po těchto slovech roztřásla a z očí se jí začaly řinout slzy. Otřela jsem její tvář kapesníčkem a ona přerývaně pokračovala: „Zbav se té ženy, protože jinak pro tebe… jinak… zbav se ho… já… jsem nechtěla…“ víc už neřekla. Její šedivá stará hlava padla na polštář, tělo se bezvládně sesulo.

Přivolala jsem lékaře. Přišla i sestra a vykázali mě z pokoje. Zůstala jsem stát na nemocniční chodbě a srdce mi splašeně bušilo. Brzy vyšli a oznámili mi:

„Nemohli jsme pro ni už nic udělat. Prasklý žaludeční vřed.“

První, co jsem po těch slovech pocítila, nebyla lítost nad smrtí mé staré dobré přítelkyně. Moje myšlenka patřila dámě z obrazu. Myslela jsem na ni s nenávistí jako by ona zavinila smrt Dragy. Byla to zase ta má sakramentská fantazie?

Černá vdova, zvaná také Zlomocná z Pernštejna, skutečně existovala. To jsem si ověřila. Po smrti svého manžela žádala na svých nápadnících, aby se s koněm točili na úzkém kameni nad hlubokou a širokou studní, vlastně nad propastí. Všichni zahynuli až na posledního, který podmínku splnil, ale nakonec krutou vdovu zabil šípem do srdce, a ta, krvácející, spadla do hradní studny…

Uplynulo sotva několik dnů od pohřbu Dragy Hallové, měla jsem plno starostí s vyřizováním formalit, a na to, abych odnesla obraz pryč, mi zatím čas nezbyl. Seděla jsem právě nad nedokončenými účty, když zadrnčel telefon.

„Haló,“ ozvala jsem se.

„Vy jste paní Hlízová?“

„Ano.“

„Tady policie, major Mikyska. Nalezli jsme mrtvolu neznámého muže, neměl u sebe žádné doklady, jenom papírek s vaším jménem a telefonním číslem.“

Polkla jsem naprázdno.

„Potřebujeme vás kvůli identifikaci. Mohla byste laskavě přijít do ulice Na svahu 160? Na prosekturu? Hned?“

„Jo, přijdu,“ špitla jsem, zaskočená, co má zase tohle znamenat.

„Prosím? Není vás slyšet!“

„Ano, přijdu,“ řekla jsem hlasitě a zavěsila sluchátko.

To, co jsem viděla nesčíslněkrát ve filmu, se teď přede mnou odehrálo živě. Dva muži mě vedli do bíle vykachlíkované místnosti, osvětlené zářivkami. Před jedním z vysokých, kovových vozíků se zastavili a strhli z něj bílé prostěradlo s modrým razítkem.

„Znáte toho muže?“

Místnost se se mnou zatočila, podlaha mi začala ujíždět pod nohama, dělaly se mi mžitky před očima. A to sucho v ústech…

Teprve po novém vyzvání: „Tak znáte toho muže?“ jsem ze sebe vypravila:

„Ano. Je to Jaroslav Snopek, můj soused.“

Jakmile jsem větu vyslovila, vynořil se mi před očima obraz černé vdovy a sousedova slova: na koho se podívá, dozajista zemře…

To přece už nemůže být jenom má sakramentská fantazie…

Ať je to tak či onak, jasné je, že obraz musí z našeho domu pryč, dřív než se stane další neštěstí. Po tomto rozhodnutí jsem nabyla své obvyklé rovnováhy a obrátila se na muže v bílém plášti.

„Jak se to vlastně stalo?“

„Ležel v parku u polikliniky celou noc, ráno ho našel desetiletý školák, když šel do školy a věc ohlásil. Příčina smrti infarkt. Doklady, pokud je u sebe měl, mu asi ukradl nějaký

pobuda, dneska se šiknou kdekomu. Protože se k mrtvole nikdo nehlásil, chtěli jsme ho dát do společného hrobu, ale náš pomocník u mrtvého náhodou našel zapadlý lístek s vaším jménem a telefonem.“

„To je strašné,“ vzdychla jsem.

„On nikoho nemá, že ho nepostrádali?“

„Ale ano. Má ženu, ta však před čtvrt rokem odjela na delší dobu k invalidní příbuzné do Itálie…“

„Tak je to tedy.“

Všechno se mnou dopodrobna sepsali, uvařili mi kafe a nabídli sklínku nějakého šnapsu na uklidnění, ale já šla domů stejně celá rozklepaná. Jako spráskaný pes. Nedovedla jsem si to všechno pořádně srovnat v hlavě. Jedno jsem však věděla. Hned druhý den odnesu obraz do starožitnictví.

Své předsevzetí jsem splnila. Podobiznu kruté vdovy z Pernštejna jsem zabalila do plátěného ubrusu, strčila obraz do podpaží a táhla ho jako těžký kámen. Náhle se mi zdálo něco podezřelého.

Skrz světlé plátno jsem uviděla černat se vdovské šaty a v podpaží… ano… jako bych cítila pach i vlhkost krve. Nevím, snad to byla jen má sakramentská fantazie nebo jenom můj pot, vždyť když člověk táhne takový těžký obraz…

Tohle starožitnictví na náměstí se mi vždycky líbilo, ale nikdy mě nenapadlo, že sem půjdu něco prodávat.

Vešla jsem dovnitř a rozhlédla se. Místnost byla rozdělena do dvou částí vytapetovaných jemným květinovým vzorem. Jedna část byla plná rozličných věcí včetně starého nábytku, druhou tvořila malá roztomilá kavárnička s bílými stolečky a židličkami s kašmírovým vzorem.

„Co si přejete, prosím,“ uklonil se obřadně muž za pultem a usmál se.

Postavila jsem před něho obraz, strhla rychle ubrus a pohlédla na prodavače.

Zamžikal řasami a pak se upřeně zadíval na Zlomocnou

vdovu z Pernštejna, vzápětí kývl a pronesl:

„Pěkná věc. Moc pěkná. Chcete ji opravdu prodat?“

„Ano.“

„Musím ji předložit naší znalkyni,“ odkašlal si a pokračoval, „budete tak laskavá, počkáte na její ohodnocení?“

„Jak dlouho to bude trvat?“

„Nevím přesně. Snad půl hodiny, tři čtvrti, nevím, opravdu…“

„Dobře, počkám.“

„Posaďte se zatím vedle a ochutnejte některou z našich specialit. Vynasnažíme se, abyste nemusela čekat dlouho.“

Sedla jsem si k rohovému stolku, objednala si svou oblíbenou alžírskou kávu a sachr dort.

Než mi to číšník donese, přečtu si ranní noviny, řekla jsem si a sáhla do košíčku vedle stolku. Přelétla jsem první stránku, druhou, a tu se můj pohled zastavil… strnul na třetí straně. Četla jsem zprávu psanou kursivou znovu a znovu a stále nemohla uvěřit svým očím. Ten článek měl palcový titulek SYN VZAL MATCE ŽIVOT a stálo v něm:

„Na místě podlehla střelné ráně do břicha sedmdesátiletá Anna F. na nejsmutnějším místě v Holosmetkách – na hřbitově, kde pracuje její syn jako hrobník. Nelegálně drženou zbraň našla stará žena v synově skříni a při nešikovném zacházení – prohlídce – vyšla rána, která oběti utrhla prsty na ruce a zasáhla dutinu břišní. Vyšetřovatel vznesl proti synovi obvinění z ublížení na zdraví z nedbalosti a z nedovoleného ozbrojování.“

Sedmdesátiletá žena byla moje sousedka Anna Fojtová, která za mnou včera přišla, aby se dozvěděla něco víc o smrti pana Snopka a chtěla se podívat na černou vdovu.

„Jsem jediná, co jsem ten zázrak ještě neviděla… a klíč od balkónu ne a ne najít. Musím se na ten obraz juknout.“ povídala.

Přesvědčovala jsem ji, že je to zbytečné a že by jí to mohlo přinést jen nepříjemnosti, ale nedala si říct.

„Na nějaký bludy já nedám. Musím se na to podívat. Jedu ke

klukovi do Holosmetek, abyste věděla, Heličko, on tam dělá hrobníka, chci mu o tom obraze povědět. Má tyhle záhadný věci moc rád…“

„Nechtějte to na mně, víte přece, co se stalo s Dragou a teď s panem Snopkem…“

„Vždyť vám to říkám, že na bludy nevěřím.“

Když jsem jí pak černou vdovu ukázala, civěla na ni hezky dlouho, ani nemukala, a při loučení neřekla ani slovo. A teď tohle. Je to jako lavina. Člověka nenechá ani vydechnout, dusí ho, dokud není v pánu.

„Ty černá bestie!“ zašeptala jsem a zaťala pěsti… teď jsem se tě už zbavila. Dostalas sice všechny, na mne si však nepřijdeš, na mne jsi krátká. Vtom jsem si vzpomněla na ty milé lidičky z našeho domu, které jsem měla tak ráda a polilo mě horko, ruce se mi roztřásly. Odstrčila jsem kávu i dort, nevšimla jsem si ani, kdy je číšník donesl, a chytla se za hlavu.

„Panebože, to přece není možné! To nemůže být pravda! Copak jsem blázen?“ šeptala jsem si jako smyslů zbavená.

Znovu jsem vzala noviny do rukou, ale čím déle jsem zprávu četla, tím to bylo nejasnější…

Vezmu všechno pěkně od začátku, od chvíle, kdy Draga přinesla do našeho domku obraz a snad přijdu věci na kloub. Hlavně si musím zachovat zdravý rozum a rozvahu. Nedošla jsem ve svých úvahách ani do poloviny, když jsem uviděla k mému stolu přicházet dva muže.

„Dovolíte?“ zeptali se, odsunuli židli, a aniž počkali na můj souhlas, přisedli ke mně.

„Můžete nám říct, jak jste přišla k tomu obrazu?“ vybafl na mne ten větší z nich.

Udiveně jsem se na něho zadívala a nechápavě jsem zakroutila hlavou. V tom okamžiku mi pod nos strčili své odznaky „Kriminální policie“ a začali vysvětlovat:

„Majitel těchto starožitností, pan Kleinhampel, nás zavolal… Tak jak jste přišla k tomu obrazu?“

„Moje sousedka Draga Hallová ho našla v Jilnicích opřený o

popelnici.“

Sarkasticky se zasmáli: „To je ale zvláštní náhodička, co? Obraz, který byl odcizený z Národní galerie před šesti týdny, najde jen tak mírnix dýr nix u popelnice. A tomu máme věřit?“

Kývla jsem: „Je to opravdu tak…“

„Tak už dost. Řekněte nám pravdu.“

„Vždyť vám ji povídám.“

„Dobře. Můžete nám paní sousedku představit?“

Nevím, proč jsem se v tu chvíli začervenala až po kořínky vlasů, a pak velmi nejistě pronesla:

„Bohužel nemůžu, zemřela…“

Znovu se zasmáli: „A ták, umřela, opravdu neuvěřitelná náhoda. Obraz najde u popelnice a pak si umře… ženská…“ ten větší zvýšil hlas a bouchl do stolu. „Co nám to chcete napovídat?!“

„Ale…“ namítla jsem chabě.

„Je nám líto, musíte jít s námi.“

Cítila jsem srdce až v hrdle, ale uposlechla jsem, vstala a šla.

Výslech. Hrozná věc. Snad nikdy neskončí. Snad dřív umřu. A výsledek?

Obraz Zlomocné z Pernštejna byl ukraden z galerie. Marně se po něm a po zloději pátralo, jako by se po nich zem slehla. Teprve před několika dny našli v Jilnicích v činžovní čtvrti mrtvolu muže, který byl srpovitým nožem ubodán k smrti. Krev prosakovala až do sousedova bytu…

Mrtvého identifikovali. Byl to známý zloděj uměleckých předmětů Alexander Fára. Předpokládá se, že měl komplice. Tím komplicem, jak vyšetřovatelé tvrdili, jsem měla být já.

Opakovala jsem stále dokola, že jsem nevinná a že mi to nemůžou přišít…

Jenže… Jenže u soudu jsem měla víc než špatného obhájce… a pak… nevím, co to se mnou bylo, co se to stalo. Jako by za mne vypovídala nějaká jiná žena usídlená ve mně, a já se nakonec přiznala!

Ptáte se k čemu?

Přiznala jsem se, že jsem svého komplice, Alexandra Fáru, bytem Jilnice 82, s kterým jsme před nedávnem z galerie odcizili obraz černé vdovy, ubodala nožem, abych získala vzácný obraz a zbavila se nepohodlného svědka.

Teď tu sedím v temné a úzké cele bez okna, lidská troska, zbídačená, u dna sil a nezůstává mi už ani naděje.

Zůstala mi jen má sakramentská fantazie, která mě nenechá ani spát. Říká mi, že tím komplicem Alexandra Fáry byla má milá stará sousedka Draga, má druhá máma, která ho zabila a přitom mu ukradla velkou konzervu uzeného lososa… protože ze své ubohé penzičky, co dostávala, by si takovou drahou věc nikdy nemohla koupit. Věděla jsem o ní, že občas chodí a vybírá popelnice… Proto mě tenkrát ani neudivilo, že také u popelnice kromě zbytků jídla našla obraz… Tam člověk najde všelicos.

Popravdě však nevím, ani si nevzpomenu, jak to vlastně všechno bylo. Toužím, aby má role na tomto světě už brzy dospěla ke konci a dlouho to netrvalo. Denně volám černou vdovu, aby to se mnou ukončila. Ale ona si se mnou hraje jako vítr s uschlým listem na tůni.

Snad to nebude dlouho trvat. Tohle mé povídání, kterým si tady krátím dny, to je to jediné, co po mně zůstane… a náš domek s veselou růžovou omítkou bude k pronajmutí.

Lady H. Bartley
HRŮZY

Ilustroval Josef Pospíchal
Obálka s použitím kresby J. Pospíchala
a grafická úprava Boris Mysliveček
Odpovědný redaktor Ladislav Jurkovič
Počítačová sazba Typografické studio
JOTA, Helceletova 16
Tisk FORMÁT Boskovice
Jako svou 28. publikaci vydalo nakladatelství
JOTA
v Brně roku 1993
První vydání Ω

ISBN 80-85617-13-7

Lady H. Bartley je vyznavačkou horroru, při jehož četbě vskutku zamrazí v zádech. Zvláště její povídky s náměty z pitevny a hřbitova, ale i temných zákoutí svérázných lidských příbytků a osudů, do nichž nám dává nahlédnout, dokonce přesahují obvyklý rámec hrůzostrašných příběhů, jak je známe od jiných autorů. Jistě, jsou to fikce, smyšlené příběhy, neboť většina světa, v němž žijeme, není přece jen tak zvrhlá, jako postavy, jimiž Lady H. Bartley některé povídky zaplnila. Zároveň jsou to ovšem příběhy odstrašující, protože hranice zlého se v tomto světě stále posouvá někam blíž k nám. Ale bát se při četbě Hrůz v teple dobře vytopeného pokoje může být docela příjemné…

ISBN 80 – 85617 – 13 – 7